Signal

Număr dublu 24 Lei

NUMĂR

Belgia 3 fr. Boemia-Moravia 3,00 kc. Bulgaria 10 leva Croatia 10 kuna Danemarca 80 øre Elveția 90 Rappen Finlanda 6,40 mk. Norvegia 75 øre. Portugalia 2 esc. România 24 lei Serbia 10 dinari Slovacia 3,50 ks. Spania 2,00 pes. Suedia 90 øre Țările de Jos 30 cents Ungaria Luxemburg, Siria Inferioară, Țările din Est 50 Pfg.

„Dragă mamă . . .“

Noapte pe frontul de Est. Viscolul înconjoară cu urletul său singuratecă colibă — dar licărirea lumânării încălzește inima soldatului și-l face să se simtă aproape de casă

Fotografia reporter Hugo Hanns Hubmann (PK)

Signal

Din cuprinsul Numărului special pe Decem

Războiul contra Uniunii Sovietice

Decisiva din Est
Un articol al re[illegible]stei noastre cu multe hărți speciale [illegible] într[illegible] desfășur[illegible] [illegible]zboiului din [illegible]ășarit .....

Istoria [illegible]u se repetă
O [illegible]ercetare istori[illegible]-strategică a des[illegible]ălnitei compa[illegible] Nar[illegible]oleon .....

[illegible]ă noastră
M[illegible] Core[illegible] [illegible] oprește în sat
[illegible]espondentul fotografic al revistei noastre, Pabel, a[illegible] ne descrie viața dintr'o localitate pierdută de Sovie[illegible]

... și rezistența fu înfrântă
Două pagini de fotografii bogate în concluzii despre tactica d[illegible] a avioanelor germane Stuka .....

După doi ani de stăpânire sovietică
După eliberarea de sub stăpânirea străină, locuitorii unui oraș baltic iau parte la un serviciu religios 16

Un tânăr sublocotenent își fotografiază botezul focului
Trei pagini în culori cu un interesant reportaj de luptă 17

Drumul spre front
Reporterul de războiu, Artur Grimm din comp. de prop. ne înfățișează diferite fotografii făcute cu ocazia unei călătorii spre front 21

Cimitirul de vapoare dela Kronstadt
Interesante fotografii despre efectul marelui atac al aviației germane asupra celui mai important port de războiu al Uniunii Sovietice 26

In fața vechilor castele din Uniunea Sovietică
Un foarte atrăgător reportaj fotografic în culori 29

EUROPA

Europa — inima traficului aerian mondial
Ludwig Kapeller povestește despre desvoltarea aviației civile germane, dela modestele ei începuturi și până la proporțiile planetare de astăzi 53

Din Germania

Ordinele de războiu ale Germaniei
Prezentare în culori a noilor ordine militare cu arătarea meritelor pentru care sunt acordate 20

Un pictor al sufletului german
Tablou în culori pe două pagini din „Isenheimer Altar" al vestitului pictor Matthias Grünewald 30

Viața grea a seninului Wolfgang A. Mozart
O scurtă și captivantă biografie la împlinirea a 150 de ani dela moartea marelui compozitor german 33

Mâini însuflețite
Lucru de mână artistic german nemuritor 46

Povestirea noastră

In spatele inamicului
Un ofițer de pe front povestește cu o putere de descriere captivantă o acțiune în spatele liniilor inamice 36

Lucruri distractive și instructive

Cenușiu — și totuși colorat
Despre istoria uniformei cu desene în culori 40

Schije de obuz? Parașute? Funduri de cartușe?
Trei vitamine fotografiate pentru prima dată în culori 44

Intr'o singură secundă
O experiență fotografică cu rezultate ciudate 52

„Moser, mai probează odată!"
Cum ia ființă o mică scenă dintr'un film 56

Și multe alte interesante și frumoase fotografii în culori și în alb-negru

COPYRIGHT 1941 BY DEUTSCHER VERLAG, BERLIN

O zi de luptă s'a sfârşit. *Ţevile tunurilor tac. Oamenii bateriei grele antiaeriene se ghemuiesc în jurul focului din tabără; poveştiri vesele alternează cu cântece, până când focul se mistuie şi cântecele amuţesc cu gândul la patria îndepărtată...*

Fotografia: reporter de război Mildner

Decisiva din Est

Evoluția campaniei contra Sovietelor, văzută pe hărți

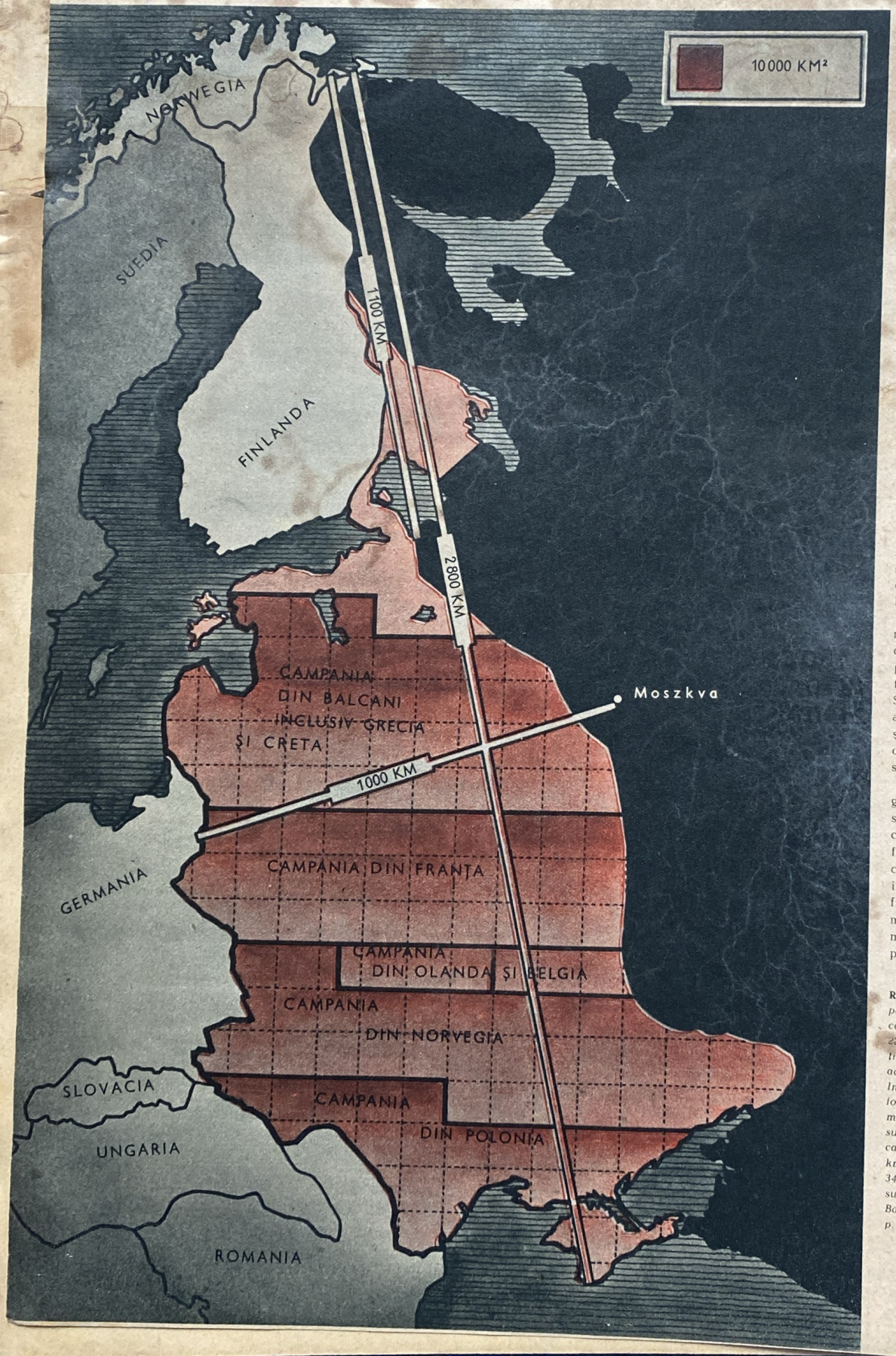

La 22 iunie, când armata g... mană împreună cu aliații ei a ... ceput lupta împotriva Uniunii So... tice, se oferea cea din urmă posibili... de a feri Europa ... clipa ... amenințarea une... giganticelor armat... concentrări de trupe a... vice nu mai lasă mici... intențiilor ofensivei imine... nilor Cremlinului. Intrigile ... lor politice complectează ... gină.

Lumea știe că acum ... gigantică al cărei sfâr... încă prevedea. Indifer... învinge unul sau altul, în orice caz urmarea va fi o transformare extraordinară atât înlăuntrul cât și în afara Europei. Deciziunile campaniilor de până acum acest război sunt eclipsate ca impor... tanță față de această nouă campanie.

Marea nădejde a Angliei

Toate avantajele materiale par ar fi de partea Uniunii Sovietice. De aproape un sfert de veac, această confederație de state, cu bogății atât de enorme ale solului și subsolului, și-a făurit cea mai mare putere armată de pe glob. De cealaltă parte se găsește Germania, care și-a recâștigat abia cu șase ani înainte libertatea sa militară și care este lipsită până și de resursele de materii prime cele mai necesare ale lumii.

Unii își fac socotelile cu sânge rece, numărând tancurile, avioanele și vasele de război ale celor doi adversari, comparându-le între ele și ajung la rezultatul că o victorie germană asupra Sovietelor este imposibilă. Pentru acești calculatori, masele de oameni și material sunt mai importante și mai decisive decât voința, curajul și spiritul.

Și la toate acestea se adaugă nemărginirea spațiului, depărtările care nu se pot compara cu distanțele din campaniile de până acum. Un război fulger nu va mai fi posibil în acest caz. Comandamentul german nu va fi în stare să facă față acestor operațiuni, fiindcă diviziile blindate și unitățile motorizate nu vor putea interveni în mod eficace, având în vedere starea proastă a șoselelor și drumurilor. Și

Rezultatul a patru luni jumătate: *o campanie de proporții continentale. Campania contra Uniunii Sovietice, începută la 22 iunie, întrece în proporțiile sale spațiale toate campaniile de până acum ale actualului război, luate în totalitatea lor. In mai puțin de patru luni jumătate au fost ocupate ținuturi, care însumează 1,5 milioane kilometri pătrați. Pe harta noastră sunt desenate separat ținuturile ocupate în campaniile de până acum: Polonia 190.000 km p. Norvegia 324.000 km p. Olanda 34.000 km p. Belgia 30.000 km p. Franța sub ocupație 311.000 km p. campania din Balcani, inclusiv Grecia și Creta 377.000 km p. Un pătrat de pe hartă corespunde la 10.000 km p.*

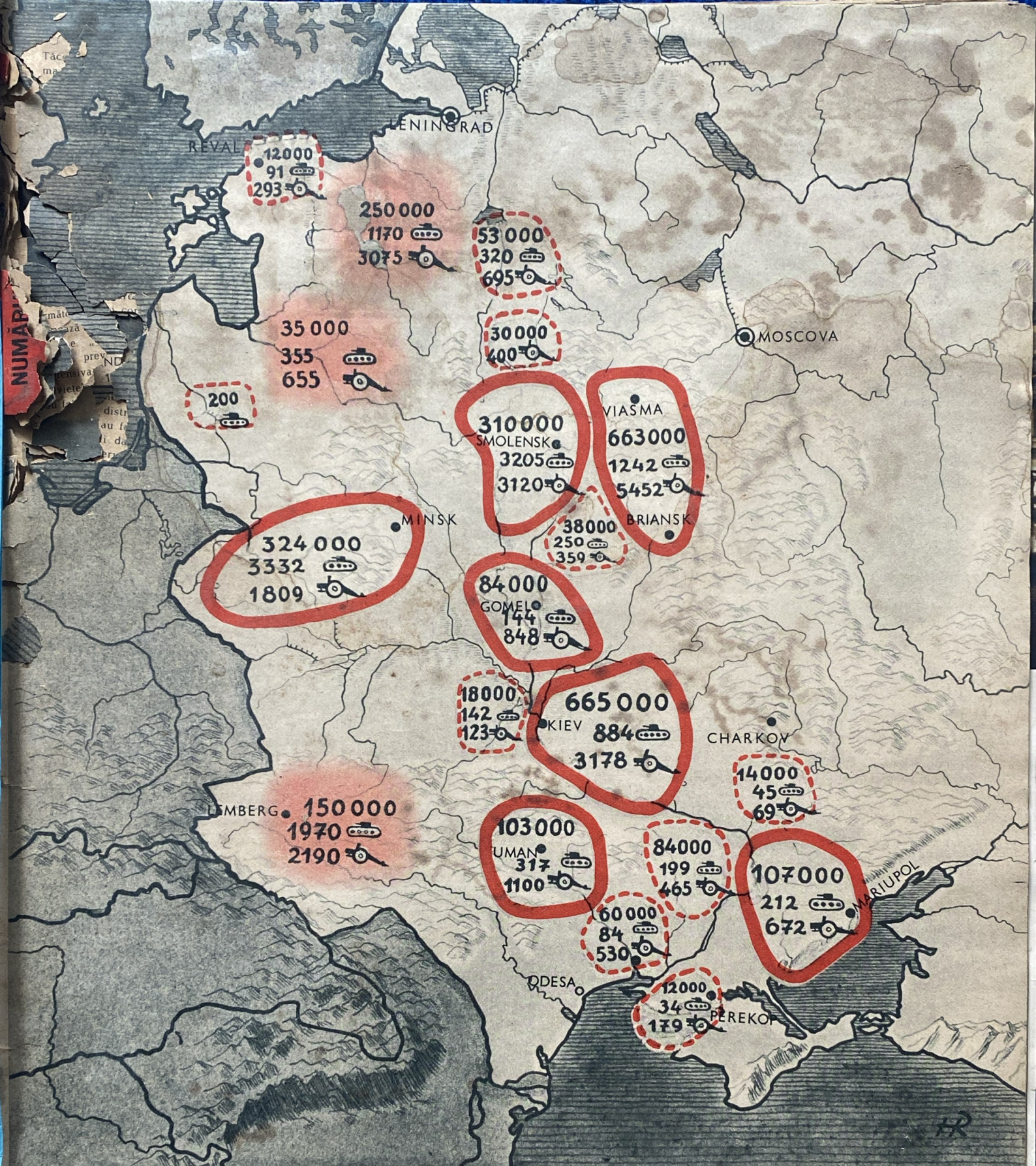

Aici a fost distrusă armata sovietică. *In cele şapte mari bătălii de distrugere dela Bialistok—Minsk, Smolensk, Uman, Gomel, Kiev, Marea de Asov şi Briansk—Viasma, Uniunea Sovietică a pierdut cele mai bune armate ale sale şi cea mai mare parte a blindatelor şi tunurilor. In aceste bătălii s'au făcut numai prizonieri efectivul a peste 150 divizii complecte. Pierderile inamice în morţi sunt aproximativ tot atât de mari, uneori ele întrec cu mult numărul prizonierilor. Tunurile capturate sau distruse corespund înzestrării a peste 335 regimente de artilerie. Blindatele căzute în mâinile aliaţilor reprezintă armamentul a peste 40 regimente de tancuri. Pe lângă aceste bătălii de distrugere se mai arată şi spaţiile, în care inamicul a pierdut în numeroase lupte parţiale mari unităţi complecte. — Cantitatea imensă de tancuri sovietice, capturate sau distruse arată lumii că inamicul intenţiona să pornească din spaţiul Bialistok lovitura principală contra Europei. Aici era concentrată masa armelor sale ofensive. De aici, mii de tancuri trebuiau să pătrundă peste Vistula spre Germania Centrală, pentru a da, împreună cu forţele ofensive tot atât de puternice adunate în spaţiul Lemberg, lovitura de moarte contra Reichului. In felul acesta Europa ar fi fost aruncată într'un haos de neînchipuit, din care n'ar mai fi fost posibilă o salvare.*

Datele noastre privesc operaţiile militare până la sfârşitul lui Octomvrie 1941

apoi, cum să se execute în ace... fără un serviciu de reîmprospăt... regulat? Nici căile ferate rusești nu pot fi utilizate, deoarece ele au un ecartament mai mare decât cele germane. În afară de aceasta, bolșevicii au fost totdeauna maeștrii distrugerii și pustiirii. Prin urmare Germanilor nu le va cădea în mâini nimic din ceea ce ar putea fi folosit de ei pentru îngrijirea și hrana trupelor lor.

Anglia are iarăși o licărire... nădejde. Reichul și aliații săi vor... gera până în pânzele albe într'o ... panie lungă, care în curând se... transforma într'un războiu de ... Între timp, aviația britanică va... prinde o ofensivă „no... ... și va face praf și cen... acolo, în timp ce mi... bombardament sovietic... mania Orientală și Centr... civilă germană va fi istovi... curile aeriene de o inte... precedent, până când se... cul din 1918. În teritori... Germania vor izbucni ră... invazia britanică în Nor... Belgia și Franța nu va mai întârzia mult.

Așa se spunea dela începutul campaniei din răsărit, fără încetare, ziua și noaptea, în presa și la posturile de radio ale Angliei și ale țărilor secundante. Se amintește mereu campania lui Napoleon din anul 1812. Se spune că Germanii o vor păți la fel de data aceasta.

Desenele: Heinisch

I. Dubla bătălie dela Bialistok și Minsk. *Prima mare lovitură a fost dată grupului de armate al mareșalului Timoșenko și a lovit în armatele care urmau să formeze centrul de gravitate al atacului contra Europei. Din regiunea centrală a Guvernământului General, divizii de tancuri și motorizate au înaintat spre Nord-Est, în regiunea Minsk. Tinutul impropriu pentru operațiuni militare al Mlaștinilor Pripet forma o siguranță naturală pentru flancul drept al grupului de armate al mareșalului von Bock. Din Prusia Orientală un alt atac cu formații rapide a fost îndreptat spre Est, pentru a coti apoi la Sud, spre Minsk. Flancul stâng era protejat de diviziile de infanterie atacând în direcția Vilna și prin atacul cu tancuri spre Dvinaburg, peste Kovno. Între atacurile formațiilor motorizate îndreptate asupra regiunii Minsk, au fost împinse simultan peste graniță divizii de infanterie, care au dat peste cap pe inamic în lupte adesea foarte grele, îngrămădindu-l din ce în ce mai mult. Încă dela 25 Iunie se putea recunoaște că operația va reuși. Unitățile rapide au câștigat, printr'un atac într'adevăr îndrăznet, până la 250 km spațiu. Atacul concentric al diviziilor de infanterie s'a desfășurat conform prevederilor. După ce, la 28 Iunie, s'a închis cercul la Sud de Minsk, distrugerea diviziilor sovietice înconjurate era sigură. Toate disperatele încercări de despresurare ale inamicului eșuiază. Atacuri în adâncime de opt până la douăsprezece valuri se năruie sângeros în focul de mitraliere și artilerie german. Avioanele ciocănesc zi și noapte cu bombe de toate calibrele în unitățile din ce în ce mai înghesuite, desorganizate și amestecate. La 30 Iunie este nimicită punga dela Est de Bialistok, la 7 Iulie cea dela Vest de Minsk. Toți cei ce n'au fost luați prizonieri zac morți pe câmpurile de bătălie acoperite pe suprafață de kilometri întregi cu arme, muniții, tunuri și tancuri. — Cea mai mare bătălie de materiale și de încercuire din istoria de până acum a războaielor s'a terminat. Rezultatul exterior: 324.000 prizonieri, 3.332 tancuri și 1.809 tunuri cucerite sau distruse*

II. Bătălia dela Smolensk. *Diviziile germane pătrunse prin Linia Stalin la Nord și Sud de Moghilev, la Orșa și în spațiul Vitebsk, se lovesc pretutindeni de rezistența puternică a armatelor încă neslăbite ale lui Timoșenko. Inamicul mai încearcă să salveze situația prin contraatacuri mereu repetate cu tancuri foarte grele și printr'un sprijin neobișnuit de puternic de artilerie. Se reușește totuși să se lărgească pretutindeni punctele de spărtură. Pentru evoluția ulterioară a bătăliei este decisivă panta împinsă printre diviziile inamice spre Smolensk, de-a-lungul șoselei Orșa-Smolensk. O divizie motorizată de infanterie cucerește încă dela 16 Iulie prin luptă la baionete orașul și-l păstrează, cu toate atacurile furioase ale inamicului. Flancurile acestei pene, ca și flancurile spărturilor de tancuri dela Sud și Nord, sunt mereu atacate de bolșevici. Diviziile de infanterie ce urmează în marș forțat cu toate luptele continuu protejează flancurile și încercuiesc armatele sovietice bătute de diviziile rapide și împărțite în fragmente izolate. — Bătălia se desfășoară furioasă timp de patru săptămâni, pe o lărgime de 250 km și o adâncime de 150 km. La 28 Iulie cercul este închis la Est de Smolensk. Ori cât de disperate și de încăpățânate sunt încercările de despresurare ale inamicului, ele eșuiază cu toate și devin zi de zi mai desordonate. Pungile sunt nimicite pe rând, una după alta. Atacurile continui ale aviației se îndreaptă contra diviziilor încercuite și distrug puternicele rezerve, pe care le aduce inamicul. În această bătălie aviația germană nimicește 126 trenuri, 6 trenuri blindate, mii de camioane și sute de tancuri și distruge 15 poduri. Aviația sovietică pierde 1.098 aparate. — La 4 August este nimicită ultima pungă, la SE de Smolensk. Cu toate neobișnuit de marile pierderi sângeroase ale inamicului, sunt capturați iarăși 310.000 prizonieri. Cad în mâinile Germanilor 3.205 tancuri și 3.120 tunuri. — Pe lângă slăbirea în oameni și material a inamicului, a doua bătălie de distrugere din această campanie formează premiza pentru ofensiva din Octombrie, care va da armatei sovietice lovitura mortală*

Tăcerea Inaltului Comandament German în timpul primei săptămâni a campaniei ca şi mai târziu, a dat loc la diferite bănueli. Este de ajuns pentru propaganda inamică să nu primească informaţiuni de pe front, pentru a se îmbăta numai decât cu ideia victorilor şi st[illegible]eselor.

Sfârşitul iluziilor

[illegible] atunci urmează adevărul şi [illegible]rea din iluzii, cu concluzia amar[illegible] că Uniunea Sovietică nu mai poate [illegible]lvată.

[illegible]tul Comandament German comu[illegible] la 30 Iunie cele dintâi vic[illegible] care produc uimirea lumii [illegible] comunicatele tac până la [illegible] gigantică. Iarăşi [illegible]zile fără informaţiuni [illegible] prev[illegible]ţiunile au loc după [illegible]t." Londra comunică: [illegible]ană s'a împotmolit. [illegible]cut la atac." Intre timp [illegible] distruilte armate sovietice, iar [illegible]au fost [illegible]rcuite. După aceasta [illegible] dau [illegible] comunicate într'un [illegible]ervat. [illegible]micul nu ştie care este

III. Operaţiunile până la bătălia dela Uman. *Incă din primele zile ale campaniei, grupul de armate reuşeşte pretutindeni să spargă fortificaţiile, deosebit de puternice şi de moderne dela Vest de Lemberg. Oraşul-insuşi este cucerit la 30 Iunie. La Zlociov, la Sud de Mlaştinile Pripet, are loc o mare bătălie de tancuri, în care se evidenţiază din nou superioritatea blindatelor germane. In regiunea Dubno sunt distruse forţe blindate sovietice într'o luptă de două zile. La 2 Iulie începe atacul trupelor germane şi române din Moldova Superioară. După lupte grele în Carpaţi diviziile maghiare ocupă la 4 Iulie Colomea şi Stanislav. — Operaţiunile terestre sunt susţinute pe întregul front de formaţiuni puternice ale aviaţiei germane sub comanda generalului de corp de armată Lohr, împreună cu aviatori români, slovaci şi maghiari. Ele bombardează prin atacuri neîntrerupte cazemate şi fortificaţii, distrug rezervele inamice, înainte ca acestea să ajungă pe câmpul de luptă şi rămân învingătoare în numeroase lupte aeriene. — Operaţiunile iau o întorsătură decisivă, când formaţiuni rapide ale grupului de blindate al generalului de c. de a. von Kleist rup Linia Stalin şi ajung la 12 Iulie în faţa Kievului. Acum armata generalului de c. de a. Cavaler von Schobert şi a generalului von Stülpnagel, împreună cu divizii române şi maghiare întorc spre Sud, spijinindu-se la dreapta pe Nistru şi fiind asigurate la stânga prin atacurile grupului de blindate dela Sud şi Sud-Est de Kiev. Armata mareşalului von Reichenau protejează spre Nord prin atacul ei dela marginea imediat sudică a Mlaştinilor Pripet. La 16 Iulie trupele germane şi române ocupă oraşul Chişinău, capitala Basarabiei. Douăprezece zile mai târziu întreaga Basarabie e curăţată de inamic. — Diviziile bolşevice sunt nimicite una după alta. Pretutindeni piederile sovietice în morţi sunt neobişnuit de mari. Totuşi grupul de armate face în aceste lupte 150.000 prizonieri şi capturează sau distruge 1.970 de tancuri şi 2.190 tunuri. — Incercarea lui Budieni de a scoate din luptă părţi puternice din armatele sale, eşuiază. Diviziile germane pătrund mereu mai adânc în mişcările de retragere şi înghesuie în sfârşit armatele VI, XII şi o mare parte din armata XVIII sovietică în spaţiul dintre Uman şi Pervomaisk. La 3 August se realizează încercuirea complectă, când unităţi motorizate maghiare înaintând dinspre Vest fac legătura la Pervomaisk cu trupele blindate germane ce atacă dinspre NE. — Distrugerea a 25 divizii de infanterie, blindate şi alpine este terminată la 8 August. Câmpul de bătălie e acoperit cu cadavrele a peste 200.000 soldaţi sovietici. Sunt luaţi prizonieri peste 103.000 oameni, sunt capturate sau distruse 317 tancuri şi 1.100 tunuri. In mâinile aliaţilor cad, 5.250 camioane şi 12 trenuri*

IV. Marea bătălie dela Kiev. *10 Septembrie: La Sud, pe Nipru, domneşte încă liniştea. La Nord, armata Weichs a depăşit pe front larg râul Desna şi se găseşte în atac susţinut spre Sud. Unităţi din armata de tancuri Guderian au înaintat cu un flanc stâng puternic până la Romni, la 70 km peste Desna. Trei zile mai târziu: Niprul a fost depăşit pe ambele părţi ale localităţii Kremenciug pe un front de 120 km. Trupe rapide din armata de tancuri Kleist au făcut legătură între Lubni şi Romni cu forţe blindate venind dinspre Nord. Temerara acţiune a reuşit. Divizii de infanterie din armata Stülpnagel atacă dela Nordul fluviului in direcţia Nord-Vest în timp ce alte divizii înaintează în direcţia Poltava. — La Vest de Kiev, armata Reichenau a pătruns prin puternicele fortificaţii, a cucerit la 19 Septembrie oraşul, trece Niprul şi face în ziua următoare legătura cu trupele înaintând dinspre Nord. — Prin atacuri concentrice dinspre Nord, Est şi Sud-Est, au fost încercuite în spaţiul dela SE de Kiev numeroase divizii sovietice, care merg spre nimicire ca şi inamicul împresurat la E de Kiev. — Cele două flote aeriene ale mareşalului Kesselring şi generalului de c. de a. Lohr sprijină prin atacuri susţinute luptele terestre. Pungile din ce în ce mai înghesuite sunt bombardate zi şi noapte, nimicite cu artilerie de toate calibrele şi constrânse prin asalturi să se predea. Toate încercările de despresurare eşuiază. Din acest infern nu scapă nimeni. — La 26 Septembrie bătălia s'a terminat. Această rară operaţie a unei învăluiri din ambele flancuri a reuşit. Succesul e mai mare decât s'ar fi putut aştepta vreodată: 650.000 prizonieri, 3.178 tunuri, 884 tancuri. Pierderile în oameni ale inamicului sunt din nou neobişnuit de mari. Cinci armate sovietice, cu peste 50 divizii, nu mai există. Frontul defensiv de pe Nipru al inamicului a fost dat peste cap*

adevărata situaţia a sa: „Pierderile germane sunt foarte mari, numărul morţilor este de câteva milioane. Trupele sunt atât de obosite şi înfometate, încât atacul nu poate fi continuat înainte de primăvara anului 1942." Între timp, sunt distruse alte armate roşii. Şi lucrurile se continuă aşa, până când, după trei luni şi jumătate dela începerea campaniei, se constată că au fost jertfite şi ultimele unităţi mari de pe întregul front sovietic.

Campania fulger

Cum a fost posibilă această campanie cu adevărat fulgerătoare? Cum s'a putut — contrar tuturor legilor războiului — să se înfrângă un inamic cu mult superior ca număr şi material, într'un spaţiu atât de mare? Alături de nenumăratele lupte şi acţiuni izolate, dintre care multe merită denumirea de bătălie, inamicul a fost distrus mai ales în marile bătălii de încercuire şi distrugere, provocându-i-se pierderi neînchipuit de mari în ceea ce priveşte numărul prizonierilor şi al morţilor. Inamicul şi-a jertfit în aceste bătălii trupele cele mai bune, pierzând grosul tunurilor, tancurilor, armelor şi vehiculelor sale.

Fiecare dintre aceste bătălii este diferită de cealaltă. Nu există o reţetă sau o schemă pentru ele. Aceste bătălii au fost plănuite şi studiate de un comandament îndrăzneţ şi creator, au fost comandate cu deplină înţelegere de comandanţii grupurilor de armată, ai flotelor aeriene şi armatelor

V. Bătălia dela Marea de Azov. *O armată de tancuri sub comanda generalului de c. de a. von Kleist, întărită de trupe italiene, maghiare şi slovace, înaintează dinspre S şi SE de pe capul de pod dela Nipropietrovsk, lărgit după bătălia dela Kiev. Ea bate forţele inamice din spaţiul Zaporojie şi atacă spre Berdiansk peste Pologhi. Concomitent, armatele generalului von Manstein şi ale generalului de corp de armată Dumitrescu atacă de front între Marea de Azov şi Nipru armata IX sovietică şi o învinge la Melitopol şi la N de acest oraş. Statul Major al acestei armate e capturat, resturile se retrag spre Est, urmărite de aproape de diviziile germane şi române. — La 7 Octombrie unităţi din armata de tancuri fac legătura la Nord de Berdiansk cu o formaţie motorizată din trupele SS, care din regiunea Melitopol a pătruns spre Est de-a-lungul coastei. — Prin aceasta au fost împresurate resturile din armata IX şi întreaga armată a XVIII sovietică. Timp de trei zile, punga este atacată din toate direcţiile. Apoi diviziile încercuite sunt distruse sau capturate. — Cu ocazia acestor operaţiuni grupul de armate al mareşalului von Rundstedt capturează încă 107.000 prizonieri şi cucereşte sau distruge 212 tancuri şi 672 tunuri. — Bătălia dela Marea de Azov înlătură ultima apărare ordonată a bazinului Donetului şi deschide în felul acesta drumul spre acest important centru industrial. Prin îndârjite lupte locale, se ia din mâna inamicului o localitate după alta*

VI. Dublă bătălie dela Briansk şi Viasma. *In faţa grupului de armate al mareşalului von Bock, inamicul se găseşte în poziţii organizate. Timoşenko a aruncat aici în luptă cele mai bune armate ale sale, pentru a evita pericolul unui atac german în contra centrului industrial al Moscovei. Prin atacuri locale, bolşevicii încearcă mereu să-şi îmbunătăţească poziţia. La 2 Octombrie începe una din cele mai măreţe operaţiuni din istoria războaielor. Printr'o largă spărtură prin poziţiile sovietice dela SE de Smolensk, frontul inamic e rupt în două părţi. După efectuarea spărturii, diviziile de infanterie ale armatei Weichs fac o mişcare de învăluire spre Sud, în timp ce divizii de tancuri şi motorizate ale armatei de tancuri Hoepner împreună cu divizii din armata Kluge atacă cu aripa dreaptă Viasma, spre Nord. — Concomitent are loc la NE de Smolensk spărtura armatelor de tancuri Hoth şi Reinhardt şi a armatei Strauss. Părţi din ele îşi continuă atacul spre Est şi protejează astfel flancul dinspre Nord al penei care a efectuat spărtura. Grosul diviziilor goleşte spre Sud. La 7 Octombrie îşi dau mâna în regiunea Viasma formaţiuni ale armatelor de tancuri Hoepner şi Hoth şi încercuesc în felul acesta mai multe armate la Vest de oraş. Prin atacuri dinspre Sud, Vest şi Nord, inamicul este înghesuit pe un spaţiu din ce în ce mai mic. Cine nu se predă, cade victimă focului de artilerie german şi al atacurilor continue ale escadrelor de avioane de luptă şi de picaj. — La Sud de Briansk, armata de tancuri Guderian se găseşte cu forţe puternice încă dela începutul ofensivei în regiunea Komarici. Printr'un atac îndrăzneţ se cucereşte la 3 Octombrie Orel, importantul nod de cale ferată şi de transport. Diviziile ce vin din urmă se îndreaptă mai întâiu spre Nord, apoi, în decursul bătăliei, parţial spre Vest. Aripa lor dreaptă se uneşte la 8 Octombrie în regiunea Şisdra cu unităţile din armata Weichs, care atacaseră din direcţia Nord-Vest. In felul acesta au fost încercuite în spaţiul Briansk mai multe armate inamice, care apoi sunt împărţite în două pungi. Atacuri continue din toate direcţiile şi bombardamente necontenite din aer distrug şi aceste divizii sau le constrâng să se predea. — Prin lupta lor eroică, formaţiunile flotei aeriene a mareşalului Kesselring creiază posibilitatea pentru operaţiunea de pătrundere, apoi participă cu forţe puternice la distrugerea armatelor încercuite şi atacă cu succes căile ferate sovietice şi liniile de legătură, pe care inamicul şi-ar putea aduce rezervele. Aviaţia sovietică, deja greu lovită, suferă noui înfrângeri. — Pe acest câmp de bătălie, larg de 350 km şi adânc de 100, mareşalul Timoşenko pierde 67 divizii de infanterie, 6 de cavalerie, 7 de tancuri şi 6 brigade de tancuri. In mâinile trupelor germane cad 663.000 prizonieri, 1.242 tancuri şi 5.452 tunuri. Ultimele armate sovietice cu forţă combativă completă au fost distruse. Primul obiectiv al marei ofensive a fost atins*

şi câştigate prin luptă de cei mai buni soldaţi din lume.

Primele succese operative

Inceputul operaţiunilor din răsărit, din zorii zilei de 22 Iunie 1941, între Marea Neagră şi Oceanul Inghetat de Nord, constitue preludiul celor mai mari operaţiuni militare din câte se cunosc în istorie. Niciodată nu s'a început o campanie pe un front atât de larg, şi niciodată nu s'a luptat cu atâţia oameni şi cu atât material. Vreo zece milioane de soldaţi stau faţă 'n faţă.

Europa începe să înţeleagă de ce e vorba. Finlanda şi România se găsesc dela început alături de Germania. Urmează în curând Italia, Ungaria, Slovacia şi Croaţia. Norvegia, Danemarca, Olanda, Belgia, Franţa şi Spania constitue unităţi de voluntari.

Marile biruinţe se desenează la orizont chiar din primele zile ale cam-

VII. Eliberarea Spațiului Baltic. *Din Prusia Orientală și pe un front de aproape 250 kilometri, grupul de armate al mareșalului Cavaler von Leeb atacă armatele sovietice superioare ca număr și înzestrare, ce stau pregătite în Țările Baltice pentru a pătrunde în Germania de Nord-Est. Flota aeriană a generalului de c. de a. Keller sprijină luptele terestre, cucerește superioritatea aeriană și dă lovituri nimicitoare contra forțelor navale sovietice din Marea Baltică și din Golful Finic. — Armata de tancuri a generalului de c. de a. Hoepner dă în spațiul dela Nord de Kovno o bătălie distrugătoare în contra armatei blindate sovietice. Inamicul pierde mai multe divizii, peste 200 tancuri și peste 150 tunuri. Printr'un atac susținut peste Dvinaburg, această armată e învingătoare și într'o altă bătălie de blindate la Ostrovo, iar la 5 Iulie pătrunde prin Linia Stalin, organizată la Est de fosta graniță letono-estonă. — Armatele generalilor de c. de a. Busch și von Küchler înaintează luptând și făcând marșuri neobișnuit de grele până la Dvina, iar la începutul lui Iulie forțează pe un front larg între Dvinaburg și Riga trecerea peste acest râu. — Apoi armata Busch împreună cu armata de tancuri Hoepner sparg puternicele poziții dela Sud de lacul Paipus, care erau apărate cu îndârjire de sovietici. În această regiune păduroasă și mlăștinoasă sunt cucerite în luptă apropiată peste 5.000 cazemate și sunt înlăturate peste 80.000 mine. Alte unități pătrund la Sud de lacul IIm spre Est și distrug în lupte de săptămâni întregi grosul armatelor XI, XXVII și XXXIV sovietice. După ce a fost înfrântă rezistența reînnoită și îndârjită a inamicului de pe râul Luga, atacul este îndreptat asupra regiunii fortificate a Leningradului. — De-a-lungul costel, armata Küchler atacă pe front larg spre Nord și atinge la 7 August Golful Finic în regiunea Wesenburg. Unități puternice din această armată se îndreaptă la Nord de lacul Paipus spre Est, fac legătura cu aripa stângă a armatei Busch și contribuie la încercuirea Leningradului. Alte divizii curăță de inamic regiunea de NV a fostei Estonii și cuceresc prin operațiuni îndrăznețe marile insule baltice Moon, Oesel și Dagö, care pentru Sovietici erau de mare importanță ca puncte de sprijin aerian. — Forțele navale germane de sub comanda amiralului Carls împreună cu unități din marina de război finlandeză, împiedecă, prin atacuri în Golful Finic, intervenția marinei sovietice și sprijinesc cucerirea insulelor baltice. Prin reușite așezări de mine ele produc inamicului pierderi grele. Numai la fuga din ținutul Reval se lovesc de mine și se scufundă 21 vase de transport sovietice, cu un tonaj total de 50.000 tone registru, apoi numeroase distrugătoare, vase de patrulare și căutătoare de mine. — Când, la 8 Septembrie, este cucerit orașul Schlusselburg, când trupele germane au ajuns la Narva, iar diviziile finlandeze au pătruns în istmul Careliei, acest grup de armate și-a atins obiectivul lui operativ cel mai însemnat: fortăreața Leningrad este izolată de toate legăturile terestre, iar soarta ei este pecetluită. — În timp ce în Sudul și în centrul frontului oriental se dădeau marile bătălii de distrugere, grupul de armate al mareșalului Cavaler von Leeb a aruncat înapoi în unsprezece săptămâni pe o distanță de peste 700 km forțele superioare ale inamicului, a încercuit fortăreața Leningrad și a eliberat de inamic spațiul baltic. În aceste lupte au fost capturați circa 400.000 prizonieri și cucerite sau distruse 2.000 tancuri și 5.000 tunuri*

paniei. Trupele trec frontiera pe un front larg și străpung fortificațiile prin lupte îndârjite. Aviația sovietică pierde în lupte aeriene și la pământ mii de avioane dintre cele mai bune pe care le are. Organizația terestră a acestei aviații este lovită în plin. Lumea nu-și poate face încă o imagină despre locul unde vor avea loc primele deciziuni și despre scopurile urmărite de comandamentul german. Și atunci, la 29 Iunie, Inaltul Comandament German aduce la cunoștința lumii încercuirea a două armate sovietice la Est de Bialistok și comunică că trupele germane mecanizate și motorizate au ajuns până la orașul Minsk. Se începe cea dintâi mare bătălie de distrugere din această campanie: bătălia dublă dela Bialistok și Minsk. Ea se îndreaptă împotriva grupului de armate al mareșalului sovietic Timoșenko (harta I).

A doua înfrângere a lui Timoșenko

Încă din timpul operațiunilor dela Bialistok și Minsk, divizii rapide germane înaintează spre Est de ambele flancuri ale câmpului de bătălie și ajung la Nipru în ziua de 3 Iulie. Forțele sovietice concentrate aici la Vest de Nipru, sunt distruse, capturate sau respinse spre răsărit.

Dincolo de Nipru, în regiunea Smolensk, Timoșenko concentrase alte armate, care aveau misiunea de a zădărnici ofensiva germană la așa numita „Linie Stalin", împreună cu unitățile salvate din marea bătălie. Londra și Moscova nădăjduiau că întorsătura decisivă a campaniei va avea loc la această Linie Stalin. Această linie de fortificații este prevăzută cu numeroase adăposturi betonate și fortificații de câmp, precum și cu diferite obstacole. Construită în dosul unor fluvii, râuri, lacuri și mlaștini, ea era socotită pe drept cuvânt ca o fortificație de o putere respectabilă. La mijlocul frontului de Est ea urmează o linie la Est de Nipru și de cursul superior al Dvinei. Mohilev, Orșa, Witebsk și Plototk sunt niște puncte de sprijin foarte puternice cu fortificații mari.

In ziua de 8 Iulie, forțe puternice din grupul de armată al mareșalului

von Bock se și găsesc în contact cu linia Stalin pe un front întins. Prin lupte puternice se reușește să se formeze capete de pod peste Dvina de ambele părți ale localității Polotk. In ziua de 11 Iulie se ocupă localitatea Witebsk, apărată cu înverșunare. După o pregătire sistematică, Niprul este trecut de ambele părți ale orașului Mohilev și la Sud de Orșa, trupele germane străpungând fortificațiile. Trupele de asalt iau o fortificație după alta, trecând din cazemată în cazemată. Linia Stalin este străpunsă. Lupta dela Smolensk începe pe o lărgime de 250 de km (harta II).

Inaintare victorioasă și în Sud

In partea de Sud a frontului de Est, grupul de armate al mareșalului von Rundstedt, în ale cărui rânduri luptă unități românești, maghiare și slovace ca și mareșalul Antonescu, cu unitățile sale românești și germane, se găsesc în fața unor împrejurări deosebit de grele.

Caracterul terenului — în Sud Marea Neagră, în Nord Mlaștinele Pripetului și între ele Carpații — a făcut necesar atacul frontal împotriva armatelor roșii ale mareșalului Budieni concentrate în regiunea Lemberg. Caracterul muntos al terenului, mai ales la frontiera de Nord a României și Ungariei, precum și în fața părții de Sud-Est a Guvernământului General, a îngreunat lupta. Inamicul organizase terenul prin fortificații și obstacole dispuse în punctele obligate cele mai importante ale terenului. Vremea rea face ca în timpul unei părți a operațiunilor, drumurile rele să devină aproape cu totul impracticabile. La toate acestea se adaugă superioritatea numerică a armatelor sovietice, care fiind pregătite pentru ofensivă, dispuneau de tancuri foarte multe, precum și de artilerie până la cele mai mari calibre, din abundență.

Cu toate aceste împrejurări defavorabile, și în această parte a frontului se obține un succes al operațiunilor, care culminează în bătălia dela Uman (harta III).

Odată cu ea se prăbușește rezistența inamică din Ucraina de Vest. In luptele de urmărire la care participă acum și unități italiene, se ocupă la 14 August regiunea minieră Krivoi Rog, de mare importanță pentru economia de războiu a Uniunii Sovietice. Cu patru zile mai târziu, întregul teritoriu dela Vest de Nipru se găsește în mâinile aliaților. Nu se mai duc lupte decât în jurul Odesei.

In fața celei mai mari bătălii de distrugere

După pierderea Ucrainei de Vest, comandamentul sovietic are intenția de a opri cu orice preț la Sud de Desna înaintarea armatelor germane în bazinul Donețului. Marele fluviu îi dă o bază bine venită pentru defensivă. Budieni își concentrează grosul armatelor sale în marea cotitură a Niprului dela Est de Kiev. Din acest loc, diviziile roșii vor să înainteze ofensiv spre Sud și Sud-Vest, îndată ce atacul german se va fi împotmolit și după ce divizile germane vor fi fost distruse în fața liniei de fortificații dela Nipru, socotită ca inexpugnabilă.

Inamicul mai păstrează cu înverșunare câteva capete de pod — pe malul de Vest al fluviului — printre altele la Cherson, Nipropietrovsk, Cercași și Kiev. — Rând pe rând se ocupă prin atacuri îndrăznețe toate punctele de sprijin ale inamicului. Unități SS ocupă la 20 August importantul port și centrul industrial Cherson, situat la vărsarea Niprului. Cu trei zile mai târziu se ocupă orașul Cercași. La 25 August, unitățiile armate blindate ale generalului von Kleist ocupă după lupte grele capul de pod și localitatea Nipropietrovsk. In zilele următoare se reușește, în colaborare cu unități din armata generalului von Stülpnagel, să se formeze capete de pod la Nipropietrovsk și la Kremenciug, apărându-le împotriva atacurilor bolșevicilor întreprinse cu forțe superioare și lărgindu-le.

La Nord de Desna se termină în ziua de 20 August bătălia dela Gomel, printr'o victorie germană. In acest loc sunt distruse diviziile sovietice respinse peste Nistru spre Nord-Est, din regiunea dela Nord-Vest de Kiev, de către armata mareșalului von Reichenau, împreună cu alte unități inamice din regiunea Gomel, mai ales din Nordul și Nord-Estul orașului. Bolșevicii trimit în grabă trupe debarcate din avion, care sunt distruse sau capturate, la fel ca și cele 17 divizii de infanterie, 5 divizii de cavalerie, 2 divizii blindate și 1 divizie motorizată. Se fac peste 84.000 prizonieri și se capturează sau se distrug 848 tunuri, 144 tancuri și 2 trenuri blindate.

Exploatând acest succes, diviziile de infanterie ale generalului baron von Weichs și diviziile mecanizate și motorizate ale armatei blindate Guderian înaintează imediat după această bătălie spre cursul inferior și superior al Desnei, trecând râul după lupte îndârjite.

Odată cu formarea capetelor de pod peste Nipru în Sud și cu trecerea Desnei în Nord, sunt create condițiunile pentru bătălia dela Kiev, cea mai mare bătălie de distrugere din istorie (harta IV).

Ziua de 2 Octombrie

Incepe cea din urmă mare bătălie decisivă a anului. Obiectivul este: distrugerea armatelor sovietice ce mai sunt capabile de luptă, înainte de lăsarea iernii, și ocuparea principalelor centre economice ale Uniunii Sovietice.

Grupurile de armată ale mareșalilor von Rundstedt și von Bock declanșează ofensiva pe un front larg. In același timp pornesc escadrele flotelor aeriene ale generalului Löhr și ale mareșalului Kesselring și atacă în masă. După o scurtă dar violentă preparație de artilerie, în zorii zilei începe asaltul infanteriei și pionierilor. Unități blindate și trupe rapide înaintează în pozițiile inamice, străpungându-le. Inamicul este surprins. Peste tot se reușește atingerea obiectivelor prevăzute sau se înaintează chiar și mai departe în atac.

Mecanismul unei mari ofensive, pregătită cu grijă, se desfășoară după planul prevăzut. Această ofensivă lovește în mod distrugător în același timp armatele sovietice de sub comanda mareșalului Budieni, dela Nord de Marea de Azov, care au misiunea de a apăra bazinul Donețului, și armatele mareșalului Timoșenko, concentrate în regiunea dela Est de Smolensk cu misiunea de a opri înaintarea în regiunea industrială dela Moscova.

Operațiunile îndrăznețe au ca urmare în Sud distrugerea armatelor a IX-a și XVIII-a sovietice (harta V), în timp ce pe frontul central, sunt nimicite opt armate ale grupului de armate Timoșenko, într'o gigantică bătălie dublă (harta V).

Lupta eroică a Finlandezilor

Terenul acoperit de numeroase lacuri și despărțit în nenumărate compartimente, nu permite operațiuni pe frontul finlandez care să poată duce la bătălii mari de învăluire și distrugere. Cu atât mai mari sunt condițiunile ce se impun soldatului în privința curajului individual, al tenacității și perseverenței. Terenul apărat cu îndârjire este smuls metru cu metru din mâna Sovietelor. In partea de Sud luptă vitеaza armată finlandeză, în timp ce dincolo de cercul polar sarcina luptei este dusă de divizii germane de munte și de infanterie, în colaborare cu unități finlandeze.

Intre Golful Finic și Lacul Ladoga, diviziile finlandeze atacă pe Istmul Carelian spre Sud-Est și recuceresc la 30 August orașul Viipuri, eliberând astfel pe o adâncime de aproximativ 100 de km teritoriul răpit de bolșevici în războiul din iarna 1939-40 și continuând ofensiva chiar dincolo de vechea frontieră finlandeză, până când izolează dinspre Nord fortificațiile Leningradului.

Alte unități finlandeze înaintează între lacurile Ladoga și Onega la o adâncime de peste 250 de km în teritoriul sovietic, până la râul Svir, asigurând astfel flancul stâng finlandez pe malul occidental al lacului Onega și la Nord de acest lac. Prin cucerirea orașului Petroskoi, capitala Careliei Orientale, la 1 Octombrie, Finlandezii au pus mâna pe un important nod al căii ferate Murman.

Armatele finlandeze, comandate de mareșalul Mannerheim, au un mare merit în câștigarea victoriilor campaniei. Sprijinite de aviația finlandeză și de unități de aviație germane, aceste armate finlandeze distrug numeroase divizii sovietice, neutralizând prin atacurile lor îndrăznețe puternice forțe inamice și împiedecând astfel utilizarea lor în alte puncte ale frontului inamic.

Se fac peste 50 000 de prizonieri, se capturează peste 1000 de tunuri și 120 de tancuri, alături de un vast material de războiu diferit. Pierderile umane ale inamicului sunt foarte mari în această parte a frontului, întrecând pe alocuri de 3 — 4 ori numărul prizonierilor.

Vălul a fost rupt

In jurul Uniunii Sovietice se ridicase un zid de nepătruns. Acest zid a fost acum străpuns de soldații germani și de aliații lor. Imaginea care ni se prezintă acum este mai grozavă și mai înfiorătoare decât s'ar fi putut închipui vreodată de vreo minte omenească.

In orașele și satele mohorîte nu se văd decât mase indiferente de oameni fără voință care fuseseră supuși la o dominație fără scrupule. Poporului îi lipsește orice punct de comparație cu viața oamenilor din afara frontierelor sovietice. Generația veche, care a mai avut parte și de alte vremuri, este stârpită sau distrusă fizicește și moralicește. Cei tineri nu cunosc altceva decât bolșevismul, care îi amăgește din an în an cu promisiunea unui viitor mai bun.

Toate necesitățile vitale ale poporului au trebuit să fie neglijate, numai pentru a făuri cea mai gigantică mașină de războiu din toate timpurile, cu ajutorul căreia bolșevicii intenționau să răspândească revoluția mondială în primul rând în Europa. Alături de colibe mizerabile și de case dărăpănate se găsesc mari fabrici de armament și șantiere, terenuri de aviație, cazărmi și tabere.

Bolșevicilor li s'a băgat în cap cu de-a-sila, an de an, că vor fi torturați la moarte în modul cel mai crud [illegible] vor ajunge prizonieri la inamic [illegible] în afară de aceasta, [illegible] lor vor fi omoriți de [illegible] plică faptul că ei au [illegible] citate, îndârjire și vicle[illegible] disperării fără margini. [illegible] mai are nimic comun cu [illegible] numai instinctul de a [illegible] mod oarecare salvare [illegible] gloate de milioane de [illegible] într'un spirit de ură și [illegible] race a oricărui sentiment [illegible] se găsesc din punct de vedere cultural pe o treaptă atât de joasă încât nu există nicio posibilitate de comparație cu stările europene.

Deciziunea a avut loc

Odată cu terminarea victorioasă a bătăliei duble dela Briansk și Viasma, deciziunea operațiunilor din campania contra Uniunii Sovietice a avut loc în mod definitiv. Aceasta înseamnă că statul bolșevic, care cu armatele sale se găsea în chip de sfinx amenințător în fața porților Europei, a fost privat de forțele sale, impunându-i-se peste tot atitudinea defensivă. Nu mai există armate bolșevice capabile de o invazie în Europa, și nu mai există escadre de bombardament sovietice cu puterea și raza de acțiune necesare pentru transformarea în ruine a orașelor și satelor pașnice.

Centrele de materii prime și de armament ale Uniunii Sovietice sunt ori ocupate de Germani, ori se găsesc înlăuntrul razei de acțiune a bombardierilor germane și a bătăii tunurilor de mare calibru, ori vor fi pierdute de inamic în lunile viitoare. Sovietele au pierdut chiar de pe acum toate teritoriile necesare din punct de vedere al economiei de războiu, ne mai putând compensa nici pe departe enormele pierderi de avioane, tancuri, tunuri și alt material de războiu.

Imposibilitatea organizării unor noui armate capabile de luptă rezultă și din faptul că inamicul a pierdut numai prizonieri într'un număr care corespunde efectivelor a 240 de divizii. Numărul morților trebuie evaluat cel puțin la aceeași cifră. Și pe deasupra, acești prizonieri și morți au fost soldații cei mai bine instruiți de care dispunea Uniunea Sovietică, soldații instruiți și pregătiți timp de ani îndelungați pentru acest războiu.

Comandamentul bolșevic va arunca în luptă oameni slab instruiți sau cu totul nepregătiți, copii și moșnegi. Viețile umane nu au nicio importanță pentru bolșevici. Campania nu s'a terminat încă, dar ori câte lupte și bătălii vor mai avea loc — soarta Uniunii Sovietice este pecetluită. Monstrul bolșevic este bătut și prin urmare Anglia și-a pierdut și ultimul aliat de pe continent.

Harald Weberstedt
Căpitan în Comandamentul Suprem German

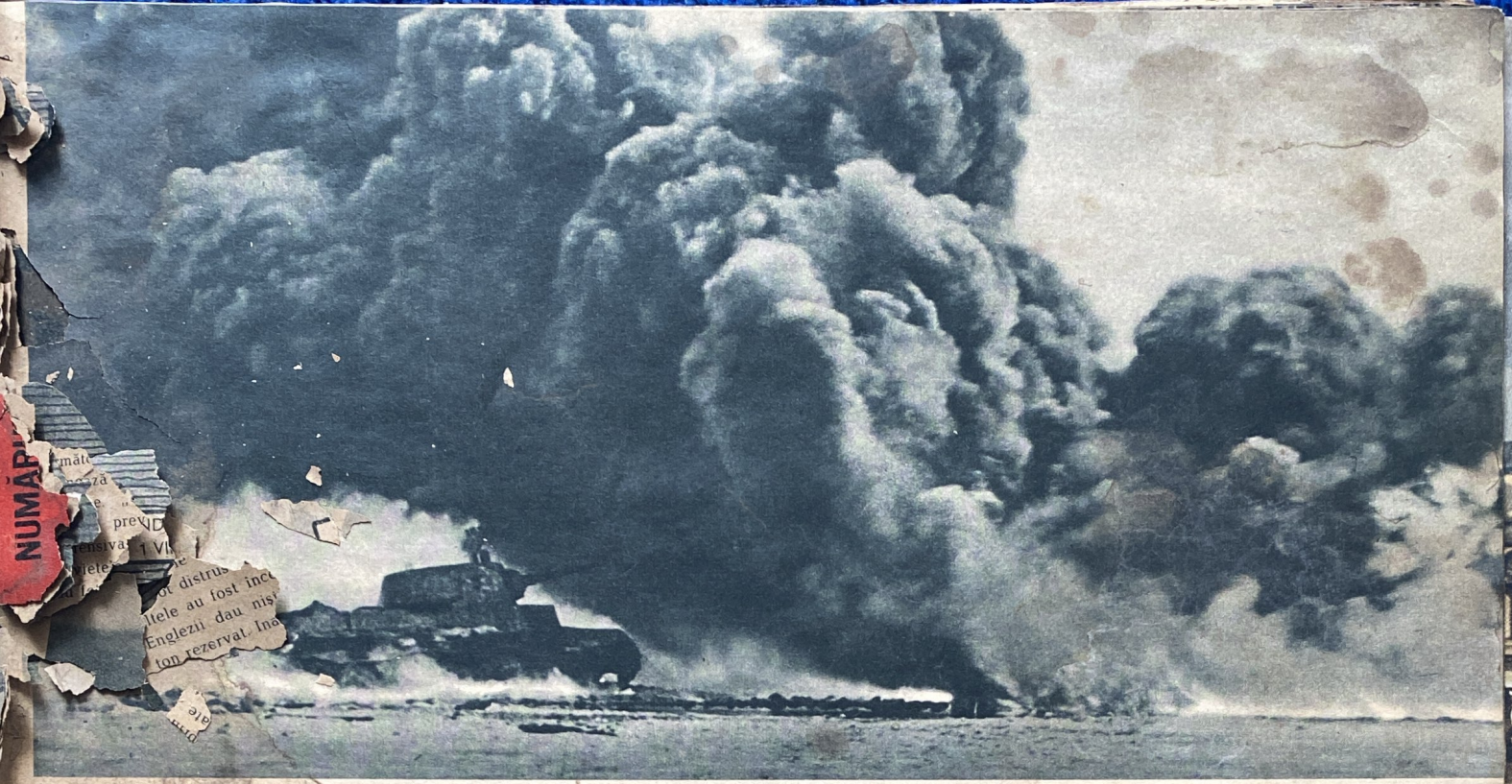

Un tanc sovietic între moarte şi viaţă. *La lupta pentru cucerirea oraşului Mariupol au fost incendiate ... le rezervoare de ţiţeiu. Regiunea întreagă e acoperită de nori de nepătruns. În fuga lui, un tanc sovietic încearcă să scape de urmăritori şi să dispară în norii de fum*

Fuga prin flăcări

Fotografiile:
Coresp. de război SS Roth

Se pare că fuga a reuşit: *tancul iese din marea de flăcări şi goneşte peste bălţile de ţiţeiu, care n'au fost încă cuprinse de foc. Eşapamentul însă aprinde şi acest petrol, iar în clipa următoare fugarul e în flăcări. Drumul i-a fost fatal*

Mașina noastră oprește în sat...

În pragul unei case țărănești dărăpănate, *un țăran rus privește pe furiș și cercetătorii departe de-a-lungul șoselei ce trece prin sat. Ce-l captivează oare pe bătrân?*

Câteva case mai departe, *un om din comp. de prop. fixează pe ușă unui șopron o placardă pentru populația rusă. Încă câteva cuie și pe urmă se va duce să lipească afișe și în alt loc*

Corespondentul fotografic al revistei noastre a făcut un scurt popas într'un cătun situat între Smolensk și Briansk

Fotografiile
reporter de război Pabel (PK)

Afișele cu fotografii și manifestele pentru populație *sunt scrise în limbile rusă și germană. Fotografiile arată viața din îndepărtata și necunoscuta Germanie, munca țăranilor germani și randamentul lucrătorilor germani. Prin placarde populația este chemată să păstreze liniște și ordine și în același timp este îndemnată să continue munca. Sunt o mulțime de noutăți care captivează pe locuitorii satului. Fiecare fotografie, fiecare rând sunt cercetate cu multă atenție și acolo unde tineretul nu înțelege anumite lucruri, bătrânii sunt gata să le dea explicații*

Mașina reporterului fotografic e asaltată de locuitorii sătișorului. *Timiditatea arătată în primele zile a dispărut complect. Un țăran arată râzând o bucată de hârtie. Este „Biletul de Trecere" cu ajutorul căruia a trecut la Germani. Acum el se bucură că e liber și că va putea să-și lucreze pământul*

Nici nu s'a depărtat bine militarul, *când din toate casele locuitorii satului s'au adunat în fața marei placarde ce înfățișează ultimele fotografii din lupta contra bolșevismului. Bătrânul rus e printre primii. Adâncit pe gânduri el contemplă fotografiile marei mașini de război germane și coloanele nesfârșite de prizonieri. Sunt atâtea lucruri noi și extraordinare de citit, iar interpretul care s'a apropiat din întâmplare nu mai prididește cu răspunsurile*

Țăranii ne desvăluiesc grijile și nevoile ce-i apasă
In vremea zilelor dinainte de venirea Germanilor se abătuse asupra țăranilor multă nenorocire. Recolta a fost devastată de bolșevicii fugari. Au prădat pe oameni și au luat-o cu ei fără să țină seamă de nimic. In asemenea cazuri a da sfaturi și a ajuta nu e lucru ușor. Dar și acești oameni speră că zilele negre care le-au trăit nu se vor mai întoarce

...și rezistența fu înfrântă

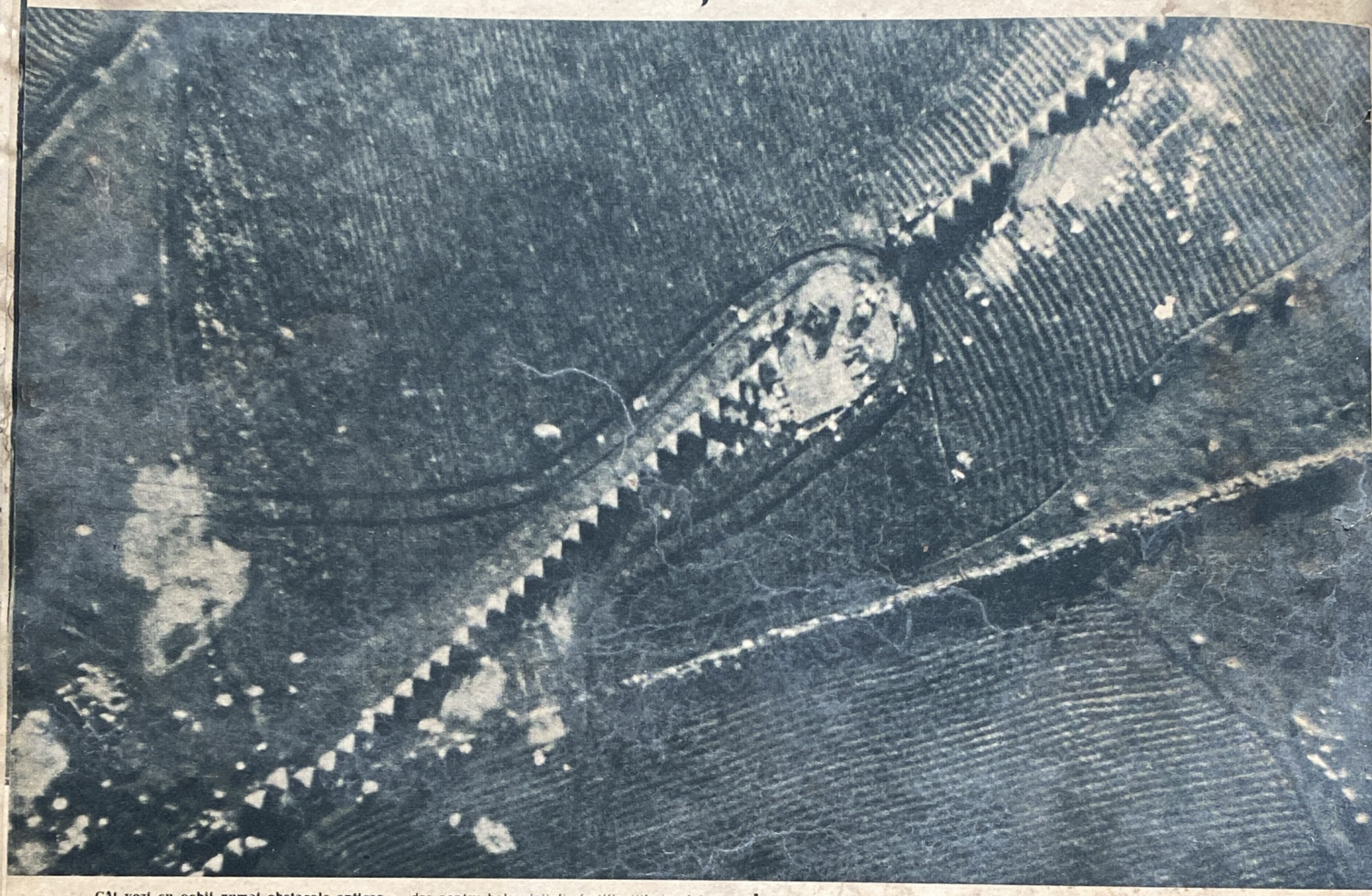

Cât vezi cu ochii numai obstacole anticar — *dar pentru bolșevicii din fortificațiile insulei Oesel, ele nu au însemnat decât un câștig de timp fără importanță. Ochind cu precizie, avioanele Stuka au croit prin bombele aruncate spărturi în aceste ziduri de baraj, iar mai târziu, după cum ne arată urmele de șenile, obstacolele au fost trecute de blindatele germane*

În curând aceste poziții de câmp bolșevice din fața Odesei, *care urmau să stăvilească atacul trupelor germane și române asupra portului, vor fi făcute una cu pământul. Venind din flanc, tancurile au distrus cu mișcări puține dar curagioase sistemul de tranșee al Sovietelor*

Fotografiile: reporteri de război Martin (PK), Schubert (PK)

Aviatorii germani din bombardiere își continuă drumul fără șovăire

Fotografiile, reporteri de război Jütte (PK), Bayer (PK).

Sfârșitul unui aparat de vânătoare sovietic, *care voia să atace un avion german Me 109. Grindina gloanțelor aparatului german a silit avionul inamic să se îndrepte spre pământ. Aparatul de fotografiat dela distanță al reporterului fotografic a prins momentul lovirii de pământ*

Deasupra mării, *cerul e plin de noura-şii exploziilor obuzelor a. a. inamice, dar bombardierul german își continuă neclintit drumul și se apropie de ținta, pentru care e destinată încărcătura sa de bombe*

După doi ani de stăpânire sovietică primul serviciu divin

In Ptiçta, la Dubno, într'o regiune ocupată de Soviete după războiul cu Polonia, populația, în urma eliberării ei de către trupele germane, a putut să participe din nou la un serviciu divin...

Fotografiile: reporter de război Wagner (PK)

Unul din puținii preoți care a reușit să scape călăilor sovietici slujește în fața unei icoane, o reproducere în ulei trimisă în grabă din Varșovia. Odăjdiile preotului sunt acelea, care atunci când au venit Sovietele au putut fi îngropate în ascuns. Însăși biserica a avut foarte mult de suferit de pe urma ultimelor lupte, în timpul marilor bătălii de tancuri, totuși credincioșii nu văd sărăcia care îi înconjoară

Au venit cu toții pentru a li se binecuvânta ca și în trecut roadele ogorului. Bolșevismul, care le-a luat totul, n'a putut să smulgă niciuna credința. Acum a sosit în sfârșit ceasul pe care l'au așteptat cu nădejde când vor putea să mulțumească lui Dumnezeu pentru eliberare

Din fosta biserică n'au mai rămas decât pereții goi. Prin locul unde a fost acoperișul se zărește cerul. Ploaia și vântul pătrund nestingherite prin ferestrele sparte

Așa s'a ținut prima slujbă! Mulți au venit cu oale simple pentru a primi aghiazmă. Fiecare din ei înțelege că biserica va fi construită din nou mai frumoasă decât a fost

Peste râu. *Pionerii au construit un pod peste un râu, iar primele companii trec în regiunea inamică*

Un tânăr sublocotenent

își fotografiază botezul focului

Un tânăr sublocotenent își conduce pentru prima dată plotonul la luptă. E botezul său de foc și de aceea această primă luptă din viața lui îi stăpânește întreaga ființă. Are totuși destul sânge rece, ca să ia cu dânsul aparatul de fotografiat cu filmul în culori și să fixeze în fotografii diferitele faze ale luptei. Publicăm aci povestirea acestei trăiri

De peste șapte ore ascultăm bubuitul îndepărtat al tunurilor și trebue să așteptăm. Să așteptăm, până când în fața noastră pionerii vor fi gata cu podul peste un râu, undeva, pe frontul de Est. In sfârșit, s'a terminat! Companiile destinate a da atacul înaintea noastră pleacă, le urmăm la mare distanță. Iată podul, lemnul proaspăt cioplit contrastează puternic față de verdele pajiștei de pe celălalt mal. Prevăzători și plini de dragoste, pionerii așează chiar o rampă la pod. Si în timp ce continuăm marșul prin pajiștele de lângă râu, compun o melodie mai frumoasă pentru cântecul companiei noastre.

Dintr'o dată gloanțele mai multor snopuri de mitraliere zboară cântând pe deasupra noastră. E El: Războiul! Ne aruncăm în iarbă, cu privirea ațintită

Botezul focului! *După câteva sute de metri de marș primim primul foc inamic. Plotonul meu se adăpostește și așteaptă ordine ulterioare*

Obiectivul atacului: «Colibele dela liziera pădurii!» *Foarte răspândite, companiile înaintează la atac*

Baraj de artilerie sovietică. *Un noroc de fotograf a făcut să pot prinde clipa în care un obuz ricoşat dela pământ explodează în aer (pata galbenă)*

la companiile dinaintea noastră. Pajiştile merg cu încreţituri uşoare spre o pădure, în faţa acesteia stau împrăştiate nişte colibe. Ordin dela comandantul companiei: Răspândirea în trăgători! — Obiectivul: Colibele dela liziera pădurii!

Privesc îndărăt: oamenii plotonului meu s'au răspândit la intervale mari spre dreapta şi spre stânga, oamenii din celelalte plotoane înaintează repede — o privelişte admirabilă!

Focul de mitralieră inamic se întăreşte. Iar dintr'o dată văzduhul se umple de urlete, vajâieturi şi detunături, jerbe de pământ se înalţă în aer, schije şueră pe la ureche: baraj de artilerie sovietică! Il trecem însă, în linişte şi ordine, cum am învăţat pe câmpul de exerciţiu. Ciudat: de câte ori mi-am imaginat botezul meu de foc şi sentimentele ce mă vor predomina atunci — iar acum, când clipa aceasta a sosit, abia îmi dau seama de ea, o absoarbe evenimentul în sine, care preocupă fiecare nerv şi nu lasă timp de reflexiune . . .

Am ajuns deja în faţa „satului", recunoaştem în cenuşiul murdar al acoperişurilor de paie mişcările căştilor sovietice. „Incendiaţi coliba jumătate la dreapta!", strig eu. Sunt suficiente câteva rafale de mitralieră, din acoperişuri izbucnesc flăcări, împuşcăturile încetează. „Fug!", urlă spre mine, strălucitor de bucurie, trăgătorul dela mitralieră. Acum văd şi eu: nişte siluete gălbui aleargă spre pădure. „După dânşii!" Intr'o clipă am urcat deluşorul; luăm din nou formaţia, observăm pădurea, cercetăm tufişurile din dosul colibelor. Un mormăit ciudat ne face să ascultăm în înălţimi: pe deasupra pădurii apare un roiu de avioane sovietice. Pe noi ne caută oare? Nu, trec spre Vest! Compania trimite în pădure o unitate puternică de recunoaştere, noi înconjurăm toate colibele. De pe un acoperiş se mişcă ceva. N'avem vreme de pierdut cu scotocirile, aruncăm grenade de mână prin fereastră!

Având înainte pe plotonier, *cercetaşii aleargă în „sat". O mitralieră (dreapta) face siguranţa*

Primul cuib de rezistenţă e distrus. *Bolşevicii au mare predilecţie pentru colibele ţărăneşti ca poziţii de tragere; dar câteva rafale de mitralieră sunt suficiente ca să le facă şederea insuportabilă*

Printre coloanele de fum ale colibelor în flăcări *se aude zumzetul avioanelor sovietice. Plotonierul le ține sub observație, soldatul din stânga se adăpostește contra vederilor aeriene*

După detonație, din ferestruicile podului izbucnește un fum gros, din căsuța aceasta nu mai trage nimeni...

Unitatea de recunoaștere se întoarce. A descoperit niște poziții de aruncătoare de grenade părăsite și a făcut câțiva prizonieri. Către seară, pădurea e „pieptănată", iar în ziua următoare ea e deja mult înapoia unui front ce înaintează impetuos.

Lupta s'a terminat. *In fund, rezervele companiei ocupă terenul cucerit. Acum am vreme pentru o fotografie de „suvenir"...*
Fotografia: Sublt. Brendel

Ordinele de războiu ale Germaniei. Crucea de Fier este tradiționalul ordin german, conferit pentru bărbăție și pentru fapte deosebite în conducerea trupelor. O faptă de arme deosebită sau un act unic și excepțional în conducerea trupelor este răsplătit cu Crucea de Cavaler a Crucii de Fier; cel mai înalt grad al acestui ordin, acordat pentru fapte excepționale și repetate, acte de excepțională bravură personală în fața inamicului, este Crucea de Cavaler a Crucii de Fier împreună cu Cununa de Stejar cu spade și briliante (sus mijloc). Pentru merite militare eminente, care au avut o repercursiune deosebit de importantă asupra conducerilor războiului, se acordă Crucea de Cavaler a Meritului de Războiu cu spade (jos mijloc); același ordin fără spade este rezervat pentru merite deosebite cu repercursiuni decisive în executarea misiunilor de războiu. Crucea Meritului de Războiu clasa I cu spade (mijloc) este o răsplată pentru merite exemplare de comandament în lupta sub focul inamic sau pentru merite deosebite în conducerea militară a războiului; fără spade o primește cel ce a căpătat merite excepționale cu repercursiuni importante asupra executării de misiuni de războiu. Crucea Meritului de Războiu clasa II-a (jos dreapta) este oferită cu spade pentru merite în lupta sub focul inamic sau pentru merite în comandamentul militar și fără spade pentru merite în conducerea militară a războiului. Medalia Meritului de Războiu (jos stânga) răsplătește o activitate meritoasă în executarea de misiuni de războiu cu o durată de cel puțin șase luni. Crucea Germană, nou instituită de Führer, Comandantul Suprem al Armatelor Germane, este un ordin militar; ea este acordată în aur (sus dreapta) pentru vitejie excepțională sau pentru merite excepționale repetat dovedite în conducerea trupelor și în argint (sus st.) pentru merite deosebite și repetate în conducerea militară. Fot.: Deutscher Verlag

Maşina zboară cu 90 kilometri pe oră peste câmpia nesfârşită, care se întinde dincolo de frontiera de Sud-Est a Guvernământului General. Aici drumurile au fost complect reparate de Germani. La Luck, pe râul Styr, începe călătoria noastră peste întinsul pustiu spre o ţară necunoscută. Ce ne va rezerva ea?

Drumul spre front

La frontiera Guvernământului General începe călătoria spre front, pe care o facem împreună cu corespondentul de război al revistei noastre, Artur Grimm (PK). Dela paşnica viaţă de toate zilele a ţinuturilor de graniţă până la liniile cele mai înaintate germane e un drum lung, pe care trupele l-au parcurs în lupte foarte grele, vreme de săptămâni întregi. Călătoria pe care o începem noi durează numai trei zile, ascunde însă o sumă întreagă de aspecte ciudate

1. *Am gonit ore de-a-rândul peste șoseaua pustie, fără să ne oprim. Dintr-odată trebuie să stopăm. De-a-curmezișul șoselei trece un transport de materiale cu piese de avion. În sectorul acesta șinele au fost deja mutate după ecartamentul german, iar pe calea ferată și pe șosea se scurg neîncetat împrospătările necesare frontului.*

2. *Cu puțin înainte de Kiev ne vine în cale un grup de tineri ucrainieni, care s-au înscris voluntar în serviciul de siguranță. Trec prin fața noastră voioși și drepți. Începe să bată un vânt nou pe aici.*

5. *Jitomir! Zdruncinându-se, mașina ajunge pe piața orașului și se oprește în fața „pomului de Crăciun", pe care indicatoare germane și diferite tăblițe arată direcția, pentru ca trupele să se poată orienta fără hartă.*

6. *În oraș e zi de târg. Viața și-a reluat aici de multă vreme mersul normal. Ajungem la ieșirea din oraș prin fața a numeroase care țărănești. Direcția Kiev, pe „Șoseaua de Nord a tancurilor".*

9. *Kiev! Am ajuns în sfârșit în capitala ucraineană. Străzile largi se întind scăldate în soare în fața noastră. Prelutinderi se lucrează la înlăturarea distrugerilor războiului.*

10. *Se mai află aici și un cinematograf ostășesc german. E ora cinci fără ceva. În curând trebuie să înceapă reprezentația. Filmul și scena urmează imediat trupele, ca să le aducă din nou, după zilele grele de luptă, destinderea necesară.*

13. *Cu călătoria noastră, aproape că am uitat că e duminecă. Dar aici, în satul acesta, se aud clopotele, țărance ucrainiene, copii și bărbați merg spre biserică. E un tablou de pace sărbătorească.*

14. *Trecerea peste podul de plute peste Nipru de lângă podul de cale ferată, este interzisă. Așteptăm câteva clipe, apoi prin fața noastră gonește un automobil. Recunoaștem standardul — e generalul comandant al sectorului.*

3. *Trebuie să ne micşorăm viteza, căci circulaţia se face numai pe o parte a şoselei. Coloane de muncitori ucraineni cu maşini noui pentru construcţia de drumuri sunt ocupate pe lungime de kilometri întregi să repare drumurile proaste ale Sovietelor*

4. *„Poarta aceasta de onoare" ne explică mândru învăţătorul ucrainian dintr un sat, „am înălţat-o imediat după intrarea liberatorilor noştri"*

7. *Lângă un sătişor facem prima haltă de noapte. Orele întregi de călătorie neîntreruptă obosesc foarte mult. Dimineaţa, înainte de a pleca mai departe, în jurul maşinii noastre se adună populaţia. Uniforma, vehicolul — totul pare să mai impresioneze încă, ca nişte minuni*

8. *Trecem prin faţa unui mare lagăr de prizonieri. Au mai rămas într'însul numai Ruşii; Ucrainienii au părăsit deja lagărul, păşind spre libertate în sunetul fanfarelor*

11. *Câteva străzi mai departe se lipăreşte ziarul militar „Ost-Front", care e dus de aici la unităţile cele mai înaintate. Rămânem peste noapte în Kiev*

12. *În zorii zilei următoare călătorim printr'un oraşel. Pe pereţi şi pe ziduri sunt lipite noile apeluri şi dispoziţiuni ale administraţiei germane. În grupuri mici, populaţia stă în faţa afişelor şi le citeşte cu atenţie*

15. *După amează ajungem din urmă coloane germane în înaintare. Camarazii infanterişti au făcut pe ziua de azi 42 kilometri, merg însă mai departe, pas cu pas, metru cu metru . . .*

16. *Trecem kilometri întregi prin faţa unor transporturi de prizonieri, trimişi spre înapoi din punga dela Priluki. Dar coloanele armatelor zdrobite nu mai vor să ia sfârşit*

17. Iată un divertisment plăcut. La marginea unei mici localități, o bucătărie de campanie divizionară e în plină activitate. Tocmai se scoate din cuptor pâine proaspătă; o pită caldă ne însoțește mai departe la drum

18. Mereu înainte! Dimineața și seara, pe ploaie și pe timp frumos, mereu întrecem infanterie germană în marș, mișcându-se neobosită înainte pe drumurile desfundate. Din rândurile lor însă mereu se adresează câte un cuvânt vesel spre noi, cei din mașina ce gonește mai departe

19. Ne apropiem din ce în ce mai mult de front. Pe un aerodrom de campanie de lângă șosea, un aparat M 109, utilizat pentru vânătoare, este alimentat cu benzină. Din depărtare se aude lămurit bubuitul surd al tunurilor

20. Aici a avut loc de curând o luptă înverșunată. Artileria inamică a incendiat casele țăranilor dintr-un sat ucrainian. Abia scăpați dela moarte, țăranii încearcă să stăvilească ilăcările cu aparate primitive de incendiu. Putem deja deosebi fiecare lovitură de obuz în parte. Încă câțiva kilometri...

21. ... și suntem în zona de luptă. Șoseaua e bătută de foc inamic. Pe vale se întinde o pătură de fum și abur gros. Trebuie să părăsim mașina. Călătoria de trei zile spre front s'a terminat. Ajungem pe jos la o pădurice și ne prezentăm la postul de comandă. Ne-am atins ținta

Istoria nu se repetă

Un cuvânt de încheiere la comparația Hitler – Napoleon

Dela 22 Iunie 1941 încoace, subiectul de discuție la gura sobei al adversarilor Germaniei este comparația dintre Hitler și Napoleon: primul, se spune, merge la pieire tot așa cum a mers la pieire celălalt. Primul punct de plecare pentru această comparație este o dată. Și Napoleon, se spune, a intrat în Rusia la 22 Iunie, iar după patru luni era distrus. Chiar aceasta nu corespunde adevărului. Napoleon a pornit la luptă la 24 Iunie 1812. Să admitem însă, spre bucuria astrologilor, că data lui Napoleon corespunde cu începutul campaniei germane; în acest caz acest element este și singurul care justifică comparația. În realitate, ambele expediții se deosebesc până și în organizarea lor. Dar partenerii din discuția asupra comparației Hitler—Napoleon nu știu măcar pentru ce a dat greș Napoleon în 1812. Pentru a veni în ajutorul lor, revista noastră prezintă astăzi faptele. Cetitorului nu-i va rămâne decât să judece în mod obiectiv valoarea cuvintelor lui Winston Churchill, rostite cu ocazia începerii operațiilor germane contra Uniunii Sovietice și prin care el a lansat tema pentru comparația Hitler—Napoleon: „Napoleon a dispărut; un motiv ca să am încredere . . ."

Napoleon, se spune, a eșuat în Rusia la 1812 din cauza spațiului mare și a frigului rusesc. Această idee s'a transformat într'o dogmă, dar e neclară. Un spațiu mare nu constitue prin sine însuși o primejdie. Din contra! Spațiul mare poate fi chiar un avantaj. Asupra acestui lucru vom reveni. Spațiul e numai atunci o primejdie pentru un comandant, când acesta nu-l poate folosi sau când el nu posedă destule mijloace ca să-l învingă. Acesta era cazul cu Napoleon. El a eșuat mai ales din cauza greutăților serviciilor.

Acest lucru era deosebit de tragic pentru Napoleon, pentrucă el era un maestru în pregătirea războaielor. Din campania contra Poloniei (1807) își amintea cât e de greu să îngrijească de aprovizionarea unei armate mari într'o țară insuficient gospodărită. Când pregăti campania în 1812, el organiză de aceea mai întâi o mare bază de împrospătare pe Vistula și alta pe Niemen. Situația grea a trupelor sale se născu din faptul că proviziile din aceste depozite nu puteau ajunge până la trupe. Înainte de începerea expediției sale Napoleon spuse: „Rezultătul final al mișcării mele va reuni într'un punct 400.000 oameni. Dela aceste regiuni nu se poate aștepta nimic, trebuie să iei totul cu tine."

Știa așa dar bine ce făcea, când ordonă ca la plecare trupele să ia cu ele hrana pentru 24 de zile. Faptul că trupele începură în curând să sufere din lipsă de alimente, provenea dintr'o împrejurare, pe care Napoleon o considerase ca fiind secundară.

Calul însă visează ovăz . . .

Pentru a putea aproviziona în mod suficient trupele, Napoleon ordonă să se construiască niște care cu dimensiuni neobișnuit de mari. Aceste care trebuiră să fie încărcate atât de mult, că nu mai fu posibil să se ia ovăz pentru cai. Tocmai din acest motiv hotărîse Napoleon începerea operațiilor pentru luna Iunie, pentrucă în acest anotimp trebuia să se găsească în cantitate suficientă nutreț verde de calitate bună. Ceea ce nu fusese calculat, se dovedi a fi fatal: caii nu puteau suporta nutrețul verde! Din cauza repeziciunii înaintării, nutrețul era dat la cai de obicei verde. S'au iscat de aceea colici, cai pierind cu miile. Prin aceasta înaintarea era stânjenită, căci soldații, pe lângă echipamentul lor, nu puteau lua cu dânșii în rație decât hrana pe patru zile. Celelalte 20 rații zilnice din 24 erau transportate la tren.

Când acum începu pieirea în masă a cailor, soldații rămaseră în mod natural în apropierea vehicolelor. Trebuiau chiar să fie ținuți de comandanți în apropierea căruțelor, ca să nu se împrăștie prin împrejurimi, ca să prade sau ca să dezerteze.

Prin dispariția cailor, vehicolele grele, special construite pentru transportul hranei și muniției, nu mai puteau fi mișcate și trebuiră să fie înlocuite cu căruțe ușoare, obișnuite în regiune. Astfel însă (pentrucă nu se mai puteau transporta cantitățile necesare de alimente) se arunca peste cap tot dispozitivul de marș, nici o unitate nu mai putu atinge capacitatea de mars prevăzută, anume 24 km pe zi. Numai în primele patru zile, în care trupele se puteau aproviziona cu hrana luată la raniță, se putu executa marșul forțat care duse până la Vilna. Aci trupele rămaseră pe loc până la 9 Iulie, unele unități se opriră în Vilna chiar până la sfârșitul lui Iulie, ca să aștepte trenurile cu provizii.

. . . iar armata nu vrea să lupte

La începul lui August, trupele pierduseră deja 150.000 oameni prin molime sau prin dezertare. Napoleon împinse atacul până la Vitebsk, iar de acolo până la Smolensk. Când porni din Smolensk spre Moscova, armata sa mai număra numai 150.000 oameni. Armata însă nu voia să lupte, iar acesta a fost al doilea motiv pentru care a eșuat Napoleon.

Înainte de începerea campaniei, Napoleon își adunase generalii la Danzig. Avea presimțiri grele și spuse: „Știu foarte bine, Domnilor, că numai aveți gust de luptă". În adevăr, mareșalii erau tot atât de obosiți ca și grenadierii. Napoleon făcuse cadou generalilor săi ducate și regate, iar ei doreau mai de grabă să se bucure de bunurile lor, decât de sgomotul și de mirosul prafului de pușcă al câmpurilor de bătălie.

În plus, pe vremea aceea comandanții lui Napoleon erau de mâna a doua. Excepții rare erau Murat, Davout, Ney și Jomini. Dar și acești patru generali de seamă nu aveau prea mare încredere în expediția rusească. Erau sau obosiți, ca Murat, sau rău dispuși ca Jomini, care considera drept insuficiente legăturile spatelui.

Însuși Napoleon era bolnav și ar fi renunțat cu plăcere la aventura în Rusia, dacă Țarul i-ar fi oferit măcar cea mai mică posibilitate de pace. Ca urmare a bolii sale de ficat, Napoleon suferea pe atunci de icter și pierduse avântul său tineresc. Își petrecea noptile în fața cortului, bea vin fiert ca să nu piardă puterile și blestema arta războiului:

„Arta aceasta mizerabilă, care te obligă să fii cel mai puternic în punctul decisiv al bătăliei"

O voce interioară îi spusese, să organizeze campania pe un timp de cel puțin trei ani, dar împrejurările, foamea și moartea în masă a animalelor și oamenilor îl obligau să acționeze repede. La început intenționa să petreacă iarna în Smolensk și să aducă aici Teatrul din Paris. Pentrucă nu putea să organizeze o campanie de trei ani în Rusia, căută repede să dea o mare bătălie, dar n'o găsi. „Numai o bătălie bună poate să asigure pacea", spunea el. Inamicul se sustrase însă dela această bătălie, și acesta a fost al treilea motiv ca Napoleon să eșueze. Țarul Alexandru, adversarul lui Napoleon, nici nu se gândea la o bătălie. Înșela pe Napoleon cu ariergarde de Cazaci.

Totdeauna, când Corsicanul spera să fi găsit în sfârșit grosul inamicului său, avea în față numai o ariergardă de Cazaci, care dispărea la orizont. Împăratul însuși întreprindea călare recunoașteri, care duceau de multe ori la șase ore depărtare de trupele sale. Totul era zadarnic. De abia puțin înainte de Moscova acceptă Alexandru o bătălie, și aceasta numai ca să satisfacă opinia publică și să contrazică părerea că el n'ar vrea să apere sfânta Moscovă. În conștiința urmașilor s'a fixat convingerea că cu tactica sa de a evita o bătălie decisivă, Alexandru a actionat pe bază de idei strategice foarte adânci, că a apelat conștient la tactica obosirii, făcând din spațiu un aliat. Adevărul însă a fost ceva mai puțin sigur. Aexandru avea o armată de 189.000 oameni. Napoleon mai era încă considerat ca maestrul bătăliilor de distrugere. Cu tot insuccesul din Spania, nimbul invincibilității mai plutea încă deasupra lui. În plus, el venea cu o armată, ale cărei pierderi reale nu erau încă cunoscute la Moscova; trebuia să se presupună, că aceasta armată e cel puțin de două ori mai puternică decât cea rusească. În asemenea condițiuni teama e ceva natural, de aceea se caută să se evite câtă vreme e posibil o bătălie sau să se amâne măcar câteva zile.

Pentrucă Alexandru chemase poporul rusesc la un „război sfânt" contra lui Napoleon, el trebui să decidă în sfârșit la o bătălie în fața sfintei Moscove. In această bătălie victorios a fost Napoleon, era însă o victorie, „ordinară", o victorie a soldaților, nu a conducerii. Pe câmpul de bătălie rămaseră 30.000 Francezi și 60.000 Ruși, nu s'a făcut însă nici un prizonier și nu s'a luat nici o pradă de război. Și în plus, Rușii avură cei mai mulți morți nu pe câmpul de bătălie, ci prin focul de artilerie, la care au fost expuși în retragere.

Lupii își așteaptă prada

Când Napoleon intră în Moscova, se simțea bătrân și obosit. Din campania rusească provin cuvintele Impăratului: „Pe câmpul de bătălie îmbătrânești repede". Când resturile armatei napoleoniene salutară jubilând cupolile aurite ale orașului țarilor, orașul era părăsit. În ziua următoare izbucni primul incendiu, apoi se îndeplini nenorocirea, pe care o prevăzuse generalul Jomini. Se întârzie retragerea prost organizată, pentrucă Impăratul aștepta mereu încă o zi o propunere de pace, care nu venea. In Nordul Moscovei armatele Țarului așteptau retragerea Corsicanului, ca să poată înghiți, ca o haită de lupi, resturile flămânzite și înghețate ale armatei imperiale. Napoleon fugi în sfârșit pe o sanie, iar din mândra sa armată numai o mică parte putu să ajungă cu viață în patrie. Acesta este aspectul adevărat al campaniei napoleoniene; întrucât poate el să fie comparat cu acela ce se oferă lumii începând dela 22 Iunie 1941 încoace?

Data nu poate cu siguranță să admită o paralelă, căci Adolf Hitler n'a așteptat nutreț verde pentru caii săi. Stăteau față în față două armate motorizate, în care caii se ridicau la un număr nu prea mare. Adolf Hitler a pornit campania la 22 Iunie pentrucă voiia să folosească avantajul surprizei. In al doilea rând, el a pornit la luptă în cu totul altă ordine decât Napoleon. Impăratul francez înainta cu o singură coloană, flancată de alte două secundare. Adolf Hitler a atacat pe front larg, dela Oceanul Înghețat de Nord până la Marea Neagră. Napoleon a trebuit să caute pe inamic luni întregi, până să-l poată obliga la Borodin, în fața Moscovei, la o bătălie, care a fost o bătălie obișnuită, frontală. Adolf Hitler a început printr'un atac de front și chiar din primele opt zile a reușit să împartă bătălia de front într'o serie de bătălii de încercuire.

Urmare în pagina 48

Cimitirul de vapoare dela Kronstadt

După căderea oraşelor Libau, Windau, Riga, Baltisch-Port, Pernau şi Reval, flotei sovietice i-a rămas numai Kronstadt ca ultim port de războiu în Marea Baltică. Docurile, şantierele, antrepozitele, căile de montaj, arsenalele, căzărmile, clădirile de administraţie, mai cu seamă însă vasele de războiu din port, au fost atacate cu mult succes de aviaţia germană. Fotografiile luate de corespondenţii de războiu documentează siguranţa de ochire a aviaţiei germane

Sfârşitul lui „Marat". *O escadrilă germană de Stuka a descoperit într'un ungher al portului de războiu Kronstadt vasul de linie sovietic „Marat". In fotografia de sus vedem vasul neatins. Puţin timp după aceea a fost luată fotografia de jos. Bombele avioanelor germane au rupt prora vasului. Pe apă se văd lămurit urmele uleiului scurs. Vasul de linie „Marat" de 23606 tone a fost lansat în 1911 şi modernizat în 1931 prin construcţii suplimentare. Armamentul vasului lung de 181 metri se compunea din 12 tunuri calibrul 305 mm şi 16 de calibrul 120 mm, apoi 6 tunuri antiaeriene calibrul 75 mm şi 8 mitraliere pentru apărarea a. a. Vasul avea un echipaj de 1230 oameni*

Pete de uleiu — semnele morţii. *Ca urmele de sânge ale unui vânat lovit de moarte, se întind pe apă petele de uleiu ale unui mare distrugător sovietic de clasa Leningrad, care, greu lovit lângă Kronstadt şi scos din luptă, este acum remorcat spre intrarea în port*

Fotografiile: Aviaţia germană

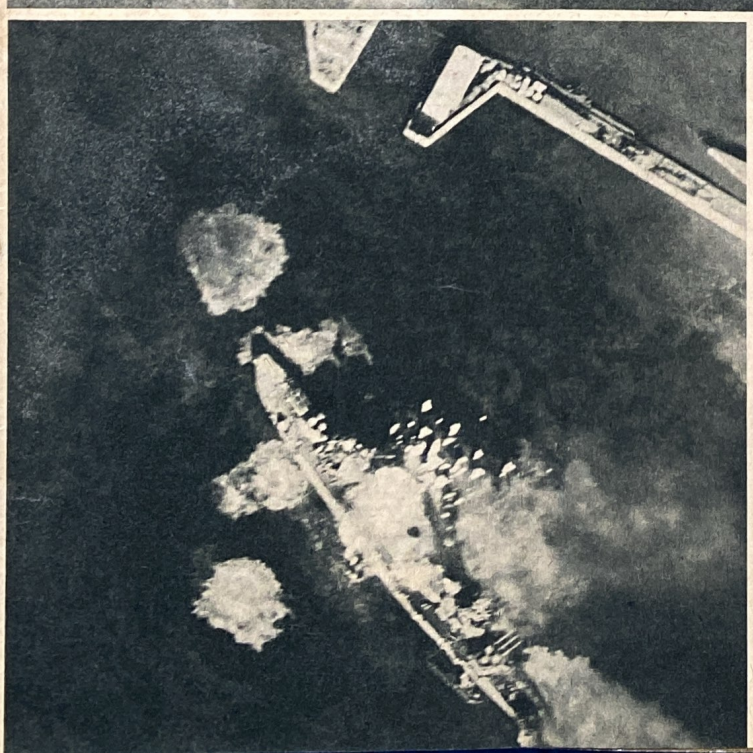

Lovitură în plin pe „Revoluția din Octomvrie". *Unitățile flotei de război sovietice zăceau fără posibilitate de scăpare sub loviturile escadrilelor germane: 1. Greu lovit, marele distrugător, arătat în fotografia noastră pe pagina alăturată, trece remorcat pe la intrarea în port. 2. Un crucișător greu de clasa Kirov și 3. Vasul de linie „Revoluția din Octomvrie", care e încă nevătămat. Fragmentul din stânga prezintă pe „Revoluția din Octomvrie" în clipa dramatică când o lovitură în plin rupe vasul în bucăți. Ca și „Marat", „Revoluția din Octomvrie" a fost unul din cele mai grele vase de linie ale marinei sovietice, aveaun deplasament de 23 256 tone și poseda dispozitiv de catapultare pentru hidroavioane. Cu ocazia modernizării din 1931, el a fost înzestrat cu elevatoare grele pentru lansarea pe apă a vedetelor torpiloare. Vasul de linie era înarmat cu 12 tunuri de 305 mm, 16 tunuri de 120 mm, mai multe tunuri ușoare de 75 mm, precum și patru tuburi lanstorpile și avea un echipaj de 1230 oameni*

CINE SĂ-I FI SCRIS LUI KARL

Mult așteptata poștă militară a sosit în Uniunea Sovietică la prima linie a trupelor germane. Între numeroasele scrisori care se împart se găsesc în sfârșit și rânduri pentru Karl. Fără să fie observat, fotoobiectivul reporterului nostru de război a fotografiat momentul când Karl își citea scrisoarea

De astă dată trebue că s'a întâmplat ceva deosebit! Karl s'a retras într'un colț ințiștit. Mai înainte de a citi rândurile a avut însă grijă să se aprovizioneze

Să-i fi scris oare mama din micul oraș din Turingia, sau fratele Paul, care se află printre aviatori pe coasta Canalului și căruia i se întâmplă mereu cele mai extraordinare lucruri?

Fotografiile:
reporter de război
Artur Grimm (PK)

Karl ia o înfățișare solemnă și renunță chiar la mâncare. De sigur că e vorba de o scrisoare dela maistrul său, la care a lucrat în trecut

Dar ce s'a întâmplat? Karl gesticulează ca un sălbatec, se lovește cu mâna peste genunchi, întreaga lui față strălucește, el urlă ca să poată fi auzit de toți: „Un băiat!"

La Pavlovsc, în faţa reşedinţei de vară a ţarului Pavel I, bărbaţii din comună s'au adunat pentru a fi trecuţi în registrele administraţiei germane. Pentru îndepărtarea celor mai mari stricăciuni de pe urma războiului şi pentru culegerea recoltei trebuesc concentrate toate forţele de muncă disponibile

Fotografiile: reporter de război Hanns Hubmann (PK)

In Rusia Sovietică în faţa vechilor castele

Un tehnician sovietic şi un muncitor dela ţară stau în faţa interpretului german şi depun actele de identitate pentru examinare

Palatul Alexandru din Dieţcoie Selo (fosta Ţarscoie Selo), reşedinţa de vară a ultimei familii ţariste, a căzut intactă în mâinile Germanilor, dar mai târziu a fost bombardată fără rost şi distrusă

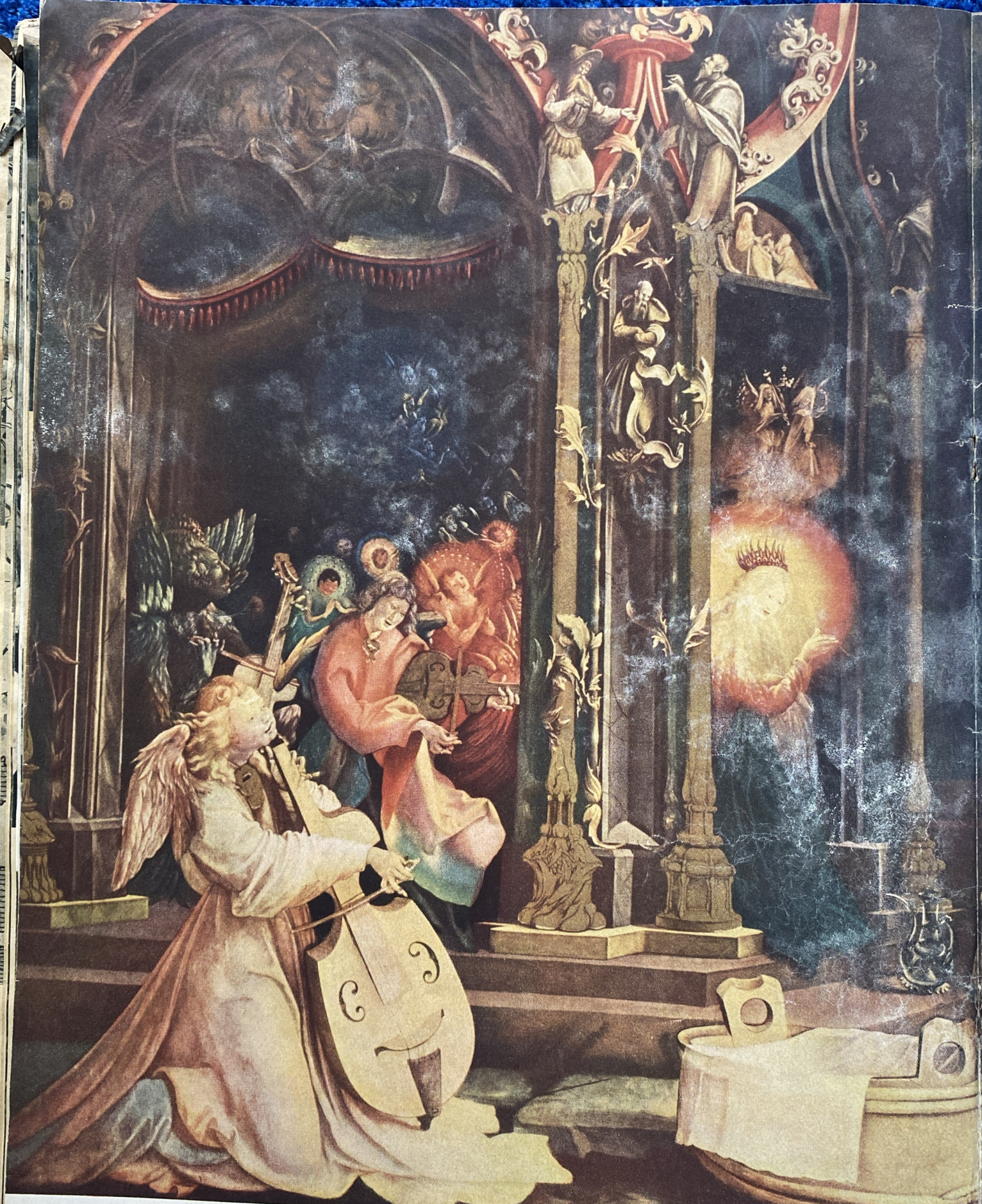

Un pictor al sufletului german

"Nasterea lui Isus" în altarul lui Grünewald din Isenheim

Ca o cometă de foc și de flăcări, a apărut pe cerul picturii germane la începutul secolului al XVI-lea arta lui Mathias Grünewald. Cerul acesta este populat cu multe stele mari și mici: aci ocupă locuri de cinste Dürer, Holbein și nenumărați alți maeștri. Dar acest gigant îi întrece pe toți prin

simțirea sa, de o imensă putere expresia pe care i-o dă. Aci pictează un poet, care reînvie la o viață cu mult mai intensă, tot ce atinge cu bagheta sa magică. Cea mai adâncă durere și cea mai sublimă bucurie, furtună și liniște absolută, cât de armonios cresc la un loc, cât de gigantic se contopesc sub mâinile magicianului pios — în culori vii, așa cum încă nu le cunoscuse arta până la timpul său și cum nu le-a mai cunoscut nici de atunci. Arta lui Grünewald este oglinda sufletului german: ea este adânc simțită și plină de armonie, puternică și capabilă de sublim

Un pictor al sufletului german

"Nasterea lui Isus" în altarul lui Grünewald din Isenheim

Ca o cometă de foc şi de flăcări, a apărut pe cerul picturii germane la începutul secolului al XVI-lea arta lui Mathias Grünewald. Cerul acesta este populat cu multe stele mari şi mici : aci ocupă locuri de cinste Dürer, Holbein, Altdorfer, Baldung-Grien şi nenumăraţi alţi maeştri. Dar acest gigant îi întrece pe toţi prin pasiunea simţirii sale. De o nemărginită gingăşie este simţirea sa, de o imensă putere expresia pe care i-o dă. Aci pictează un poet, care reînvie la o viaţă cu mult mai intensă, tot ce atinge cu bagheta sa magică. Cea mai adâncă durere şi cea mai sublimă bucurie, furtună şi linişte absolută, cât de armonios cresc la un loc, cât de gigantic se contopesc sub mâinile magicianului pios — în culori vii, aşa cum încă nu le cunoscuse arta până la timpul său şi cum nu le-a mai cunoscut nici de atunci. Arta lui Grünewald este oglinda sufletului german : ea este adânc simţită şi plină de armonie, puternică şi capabilă de sublim

Amurg în câmpia Lüneburg

Fotografiile: Scherl

Iarna în Germania

între Mare și Alpi

Răsărit de soare pe culmile munților

Vestita moară dela Sanssouci din Potsdam în lumina unei amiezi de iarnă

Tonurile nemuritoare ale muzicii lui Mozart fac parte din cele mai de preț bunuri ale vieții muzicale germane. Adeseori veneraţia pentru marele maestru merge atât de departe, că operele sale de muzică de cameră sunt prezentate în cadrul contemporan al anilor lor de naștere, ca la acest „concert în lumina lumânărilor" din Kaisersaal, în Reședința din Bamberg

Acum 150 ani, în zorii zilei de 5 Decembrie 1791, a încetat din viață, fără să împlinească măcar vârsta de 36 ani, marele muzician german Wolfgang Amadeus Mozart, „cel mai mare compozitor ce a existat vreodată", cum spune Joseph Haydn

Fotografia: Hedda Walther

Viața grea a seninului Wolfgang Amadeus Mozart

„Nu-mi amintesc, stimate Domn, să vă fi văzut în altă parte decât la Salzburg!" Așa a răspuns copilul de zece ani Mozart unui nobil din Salzburg, care-și permisese să i se adreseze ca unui copil, — lui, care făcuse deja turnee artistice la Viena, München, Paris, Londra, fără să mai vorbim de curțile princiare mai mici. Împărăteasa Maria Tereza îl copleșise cu atenții, Madame de Pompadour îi exprimase admirația ei, fusese primit de curtea regală engleză: nu e de mirare că conștiința de sine a tânărului geniu refuza să fie tratată ca un copil de rând.

Cum trebuie să fie format spiritul acestui copil, ce desvoltare trebuie să fi străbătut el, pentru a-l face capabil de un asemenea răspuns tăios! În adevăr, la această vârstă Mozart nu mai e de mult un copil. E drept că-i place să se joace, e vesel, chiar nebunatic, aceasta însă e firea lui, nu caracterul de copil; toată viața n'a putut să re-

nunțe la glumă și la joc. Din contra, la lucru a dovedit încă dela cinci ani o seriozitate, despre care tatăl lui Mozart, el însuși un muzicant de înaltă clasă, își amintește cu mirare și uimire. Nu se cruță, și doar e o ființă delicată. Numai călătoriile îndepărtate, cu toate greutățile de pe vremea aceea, presupun dela copilul de sase ani o sumă de sforțări, pe care nimeni nu le-ar fi putut suporta fără să plătească amar aceasta. Numeroasele zile pe drumuri, vizite fără număr, recepții după recepții, continuu în centrul atenției generale, curiozitatea, îndoiala și admirația, — pe scurt: încătușat în lumea celor mari înainte de a fi avut vreme să crească în lumea propriei copilării, mânat de propria ambiție și de aceea a tatălui său — toate acestea îi seacă forțele, înainte chiar de a le putea desvolta.

Renume fără odihnă

In adevăr, viața pe care trebuie s'o ducă Mozart e nenorocită. Iar când contemporanii de mai târziu afirmă că el s'a prăbușit din cauza ambiției sale, când vine chiar ziua în care însuși propriul tată, de altfel înțelept și prevăzător, îl părăsește revoltat și amărît, aceasta nu arată decât cât de puțin sunt capabili — sau voesc — oamenii din jurul lui să-i procure ceea ce singură i-ar putea ajuta: liniștea. Câtă vreme are putere asupra fiului său, tatăl îl obligă la cele mai mari sforțări, numai pentru a-l vedea cu existența asigurată la vreo oarecare curte principiară și pentru a avea și el un sprijin sigur la bătrânețe. Mama e prea slabă chiar ca să domolească pe înfocatul acesta, necum să-l mai și îndrumeze. Iar mai târziu soția, drăguța și lăsătoarea de Konstanze, are ea însăși nevoie de o mână de fier ca s'o conducă, îngreuiază cu mult mai mult pe Mozart, decât l-ar putea ea ușura într'un fel oarecare . . .

Inainte de vreme Mozart devine extrem de nervos. Degetele sale sunt în continuă mișcare. Când n'are la dispoziție un instrument, joacă piano pe lantul dela ceasornic, pe masă. De multe ori, în cerc intim cu prieteni, în mijlocul unei discuții aprinse, Mozart scoate deodată din buzunar o carte și începe să citească. Dacă dă lecții — ceea ce face totdeauna fără plăcere — distrage dela lucru pe elevi prin discuții, joacă biliard cu elevii, flirtează cu elevele. E aproape o minune că poate îndeplini într'o formă desăvârșită imens de multele obligațiuni de societate; poate că găsește un sprijin suficient ca să-și stăpânească impresionabilitatea continuă în costumul totdeauna îngrijit, căruia, ca și Haydn, îi atribuie și el o mare importanță. In ori ce caz, nu se aude niciodată vreun reproș asupra purtării lui în societate, nici la Viena și nici la celelalte curți din Europa, care aproape toate îl cunosc. Singurul om care nu-l poate suferi e arhiepiscopul de Salzburg, a cărui severitate măsurată și conștiință uscată a datoriei ies din cadrul stilului vesel de viață dela curți, la modă în epoca lui Mozart.

Iubirea aduce griji și suferințe

Nici familia sa, mai ales dânsa, n'are motiv să se plângă de Mozart. El îi este atașat atât cât e în stare s'o facă un om căruia nu-i este dat decât să se gândească mai întâi la ai săi și în ultimul rând la sine. Mozart nu e numai un geniu muzical, el e și în toate celelalte privințe un om excepțional, căruia altruismul îi este o necesitate. Își înconjoară mama cu o dragoste delicată și tocmai lui îi este dat ca la 22 ani s'o vadă murind departe de țară, într'un hôtel garni din Paris; iar atunci grija care-l apasă cel mai mult, e cum vor primi tatăl și sora această lovitură. Scrisorile ce le schimbă cu Bullinger, un prieten al familiei, pentru a pregăti cu grijă pe cei doi să primească această tristă știre, sunt documente luminoase ale unei dragoste filiale ce poate suporta cele mai înalte comparații.

Neînțeles de mare e și dragostea genialului fiu pentru prea vrednicul său tată. In tot timpul vieții Mozart-senior e curtat cu o dragoste aproape exaltată, la care el răspunde cu foarte mare măsură. Tatăl e rezervat față de unele rugăminți ale fiului, pe care acesta le-ar îndeplini oricând cu bucurie. Bătrânul face într'o măsură crescândă uz de o critică puțin amicală a vieții fiului. Fiul trebuie să se lupte cu tatăl pentru libertatea sa artistică, pe care bătrânul, expert muzical cum e, vrea mereu s'o îndiguiască în favoarea modei. Mozart îi cere implorator aprobarea să rămână la Viena, când nu mai poate suporta din toate privințele Salzburgul. Ce răbdare de necrezut trebuie să dovedească fiul, când e vorba să primească binecuvântarea părintească pentru căsătoria cu Konstanze! Scrisoare urmează după scrisoare, Mozart se roagă și imploră până când tatăl binevoește să spună da. Și e vorba doar de un om, care de două decenii e obișnuit să vadă îndreptată asupra lui admirația întregii Europe.

In lupta pentru iubirea sa către Konstanze nici un preț nu e prea mare, nici un obstacol prea greu. Îi acceptă marile lipsuri de caracter, superficialitatea și egoismul ei naiv; cu toate șicanele înjositoare și meschine, e plin de respect și de umilință față de soacra decăzută, are de surorile soției sale o grijă tot atât de mișcătoare ca și de propria soră, cu care trăiește totdeauna în deplină înțelegere. Pentrucă-i lipsește aptitudinea de a conduce în ordine gospodăria comună, renunță să ceară așa ceva și dela soția sa, deși trebuie să-și fi dat seama, că Konstanze, care nu se pricepea la nimic, ar fi putut deveni măcar o gospodină cumsecade. Ea însă are numai pretenții ce nu sunt de nasul ei. Ba e vorba de toalete costisitoare, pe care și le dorește într'o măsură ce nu mai are nimic judecat, ba inventează boli ca pretext pentru călătorii la băi, silind pe Mozart să alerge după bani — chiar dacă trebuie să-i împrumute dela amicul său Puchberg. Ce chinuri îndură Mozart când trebuie să împrumute, ne arată scrisorile, în care mereu revin vorbe ca: „Iartă-mă că stărui . . . Sunt atât de nefericit . . .“

Iar când Konstanze se îmbolnăvește în adevăr, Mozart devine neobositul ei îngrijitor. Lângă patul ei de boală compune marile simfonii și muzica de cameră a ultimilor ani, gata oricând să-și întrerupă nemăsuratele sforțări spirituale ca să dea Konstanzei un calmant oarecare. Așa a păstrat-o în viață . . . pentru viitoarea ei căsătorie cu consilierul de stat danez Nissen. . . .

Prietenul cel mare

In viața aceasta plină de griji în familie, de obligațiuni nesfârșite în societate, de imensă neliniște spirituală și de mizerie chinuitoare, sunt puține puncte luminoase. Dintre lucrurile cele mai frumoase, ce i-au fost date lui Mozart să trăiască, face parte prietenia sa cu Haydn. Haydn era cu 24 ani mai în vârstă, iar Mozart îl numește „papa“; acesta, și nu tatăl trupesc, e acela ce știe ce înseamnă în adevăr Mozart. Il apreciază ca pe cel mai mare compozitor ce a trăit vreodată. Nu șovăie nici un moment să exprime la orice ocazie această mărturisire. O scrie și lui Mozart-tatăl, ca să-i apropie din nou pe fiu.

Mozart îl răsplătește cu dragoste și venerație. De abia dela el, scrie Mozart, a învățat să compună cvartete — și aceasta într'o vreme când compusese o foarte mare cantitate de muzică de cameră. Când Kozeluch, intrigantul compozitor la modă în Viena, găsește de criticat ceva într'un cvartet de Haydn: „Aici eu n'aș fi făcut așa . . .“, primește dela Mozart un răspuns drastic: „Nici eu. Și știi de ce? Pentrucă nici D-tale, nici mie, nu ne-ar fi venit în minte o idee atât de frumoasă!“

Mozart face parte dintre caracterele de prim rang. Ceea ce și-a luat asupra sa, ca să-și poată mulțumi conștiința, găsește puține exemple chiar în lumea celor mari. Opera vieții sale ar putea fi numită herculeană chiar la un om puternic, după o lungă existență. A lui Mozart însă e stoarsă dintr'un corp mărunt, bolnăvicios din tinerețe și impusă unui geniu care s'a înălțat încă din adolescență peste ori ce dimensiuni omenești.

Chemarea germană a lui Mozart

Mozart a fost un bun German, un lucru care nu e de fel atât de natural, cum pare astăzi. Mozart simte ca un muzician german într'o epocă ce nu percepe defel greutatea internă a unei asemena constatări. E în adevăr primul componist german, care lucrează conștient la deșteptarea conștiinței de sine a poporului german. Având în fața ochilor lumina victoriei lui Frederic cel Mare în războiul de șapte ani, spiritul său percepe imensele posibilități ale viitorului german. Operele sale cu text german, „Răpirea din Serailu“ și „Flautul Fermecat“ nu sunt o întâmplare, nici o ocazie de exercițiu muzical, ca la alții: ele sunt o activitate dorită arzător și realizată printr'o luptă internă în domeniul sufletului german. Numai insuficiența spirituală a curții dela Viena e de vină că Mozart a creiat numai aceste două opere germane; cel puțin cincisprezece ani Mozart luptă pentru o operă germană, fără să întâlnească decât întâmplător înțelegere. Si chiar o operă de rangul „Flautului Fermecat“ ne-ar fi lipsit astăzi, dacă n'ar fi existat oamenii simpli din mahalalele Vienei, care au dat lui Schikaneder ocazia să facă lui Mozart oferta și care au anunțat împăratului și lumii valoarea acestei opere, deschizând în felul acesta drumul pentru un Beethoven, un Richard Wagner, un Richard Strauss . . .

Față de artiștii străini Mozart este mereu pus într'o formă jignitoare pe al doilea plan, atât din punct de vedere artistic cât și financiar. Suportă această scrâșnind din dinți și nu renunță, pentrucă poartă în sine credința nestrămutată în chemarea muzicii germane. Si a avut dreptate, chiar dacă n'a mai putut trăi strălucita realizare a visurilor sale.

Legea de muncă a genialității

Unde a găsit această existență hărțuită și chinuită timpul și forța de a lucra atât de creator? Urmașii, care stau uimiți în fața maldărului imens al compozițiilor sale, vor pune mereu această întrebare. Mozart este geniul muncii. Câtă vreme spiritul e activ și clar, el nu cunoaște altceva decât munca la opera sa. Si aceasta fără a uita sau măcar a neglija cerințele vieții de toate zilele. Ori ce face, munca lui propriu zisă e mereu cu dânsul, dela orele cinci dimineața până târziu noaptea. Memoria sa excepțională îl scutește de nevoia de a copia imediat ideile muzicale. Poate face aceasta mai târziu, oricând. Aversiunea sa față de scrierea de note e atât de puternică, că exteriorizează chipul creației sale interioare de abia atunci când nu se mai poate altfel. Aici e și secretul numeroaselor anecdote ce se povestesc despre repeziciunea neobișnuită cu care compunea. Scria în adevăr, repede, adesea în ultima clipă, însă scria numai ceea ce de mult era copt într'însul. El însuși vorbește adesea de munca grea și obositoare, pe care i-o impune compozitia.

In fața chipului morții

Va rămânea pentru totdeauna un mister, cum a reușit Mozart să poarte povara celor trei decenii de creație, chiar dacă se pune la socoteală seninătatea indestructibilă a caracterului său, temperamentul său puternic și dărzenia voinței sale. Decisivă era probabil credința sa adâncă și nezdruncinată în sensul înalt al vieții, în care e cuprins și sensul morții. De timpuriu Mozart a câștigat atitudinea adevărat interioară a imperiozității morții. Simțea că nu va îmbătrâni și-și încheia conturile cu sine și cu lumea. Cum mai putea să-l înspăimânte moartea pe el, cu seninătatea lui divină, pe el, cel continuu expus la chinul vieții pământești? Când la sfârșitul vieții primi din mâinile Morții însărcinarea de a compune Requiemul Morților, avea siguranța că despărțirea de pământ e numai o chestie de ore. Scrie: „Sună ceasul . . . Sunt la capătul vieții, înainte de a mă fi putut bucura de talentul meu. Viața era atât de frumoasă, cariera mea stătea la început sub o stea atât de prietenoasă, dar nimeni nu-și poate schimba destinul . . .“

Acum lupta cu Moartea pentru ultima sa operă, închinată morții. Viața care l-a gonit mereu se unește acum cu Moartea, ca să-l hărțuiască. Invingătoare rămâne Moartea: Mozart simte că Requiemul său rămâne neterminat. Cheamă pe elevul său, îi schițează tonurile. Cu ultimul rest de respirație luptă contra atacurilor de sfârșeală și de leșin. Către amiaza lui 4 Decembrie se adună cu toții în jurul patului. Mozart cântă și dirijează prima audiție a liturgiei sale a morților. La „Lacrimosa“ îi vin lacrimi în ochi. E ora două după amiază. Apoi spiritul său se prăbușește în noaptea fără conștiință.

Moare după aproape douăsprezece ore.

E. v. d. Null

40108
Un cadou "4711"
vă aduce cu ocazia Sărbătorilor mulţumire şi bucurie. Este tradiţionalul dar de Crăciun — dorit şi iubit în toată lumea.
EAU DE COL
Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik
"GLOCKENGASSE NO 4711"
TOSCA
EAU DE COLOGNE
Tosca

„... Tancurile, îndreptate de-a-curmezișul șoselei prin puterea detonației s'au răsturnat. Un camion dintre ele a dat de asemenea de o mină. Partea dinainte a șasiului, cu blocul motorului și cu cabina șoferului este ruptă. Un camion se găsește cu roțile dinainte în șanțul șoselei, iar cel din urmă s'a răstunat . . ."

In spatele inamicului

Sunt puțini oamenii cărora le este dat să-și dea seama sufletește de un eveniment atât de covârșitor ca acela al războiului, și să descrie acest eveniment. Într'adevăr, cele mai bune descrieri ale războiului mondial au apărut numai cu mult după terminarea marii încleștări. Cu atât mai demne de remarcat și cu atât mai impresionante sunt excepțiile de această regulă. Dintre ele face parte această descriere extrem de captivantă a unei acțiuni de luptă germane în Uniunea Sovietică, pe care o începem aici în revista noastră și o terminăm în numărul viitor. Este descrierea celor trăite direct de un ofițer necunoscut, redate din intuiție proprie, după participarea personală la acțiune

Primul ofițer de Stat Major al diviziei își întoarce privirea dela hărțile întinse pe masă în automobilul său de comandă, spre căpitanul Felix care tocmai intră, și își întinde mâna ca să salute pe ofițerul ce-l privește plin de așteptare.

„Este bine că ați sosit. V'am chemat deoarece am o misiune importantă pentru D-voastră."

Căpitanul Felix se înclină în semn de aprobare. In săptămânile din urmă l-a văzut de multe ori în această încăpere scundă, aplecat de spate, pe șeful biroului de operațiuni al diviziei. Căpitanul Felix este comandantul batalionului de pionieri al diviziei. Campania contra bolșevismului a prilejuit pentru batalionul său o activitate care lasă în umbră toate performanțele realizate în Polonia, Franța și Serbia. In aceste săptămâni ale campaniei împotriva Sovietelor cei doi ofițeri au ajuns să lucreze într'un acord perfect.

Șeful biroului de operațiuni arată cu mâna o hartă de pe masa sa de lucru. „Am făcut câteva însemnări pentru D-voastră pe această hartă. Studiați-le în liniște."

Căpitanul se apleacă asupra hărții. Ochii săi se aprind. Șeful făcuse mai mult decât să introducă în hartă situația. Acolo departe în Sud, la malul râului se întind pe un front larg dela răsărit spre apus liniile proprii. Mai încolo, frontul face o curbură, îndreptându-se aproape vertical spre Nord. Pe linia din Vest sunt făcute însemnări de date și trupe. Acesta este drumul pe care l-a străbătut divizia în săptămânile din urmă, luptând cu înverșunare împotriva inamicului atât de îndârjit. Căpitanul Felix se uită cu o emoție tot mai mare la hartă, și în minte îi apar amintirile. El vede norii de praf ai coloanelor de autovehicole, aude bubuitul gurilor de foc, țăcănitul mitralierelor și al armelor, trece pe lângă sate în flăcări ce se întind de-a-lungul axului de marș. In fața ochilor săi apar din nou numeroasele poduri pe care le-au construit pionierii săi, și barajele de mine și obstacolele cu care încerca inamicul să împiedece înaintarea. Dar linia s'a prelungit zi de zi spre Nord: un zid în Vest și unul în Est. Șeful a tras liniile foarte gros. Acum situația apare pe hartă ca o secțiune longitudinală printr'un vas mare, deschis la gură.

Din acest vas se urcă trei linii marcate foarte fin cu creionul roșu: o șosea și două linii de cale ferată. Ele devin extrem de vii în amintirea căpitanului. El vede deplasându-se pe șosea coloane lungi de vehicole inamice dela Nord spre Sud și dela Sud spre Nord. Vede șinele strălucitoare pe care se mișcă locomotive grele, trăgând după ele trenuri lungi încărcate cu soldați, muniții și hrană. Aici pulsează trei artere vitale ale armatei roșii. Vasul are încă gura deschisă în sus. Pe hartă, pereții din răsărit și din apus sunt la o distanță de 50 cm. Afară, pe teren, sub dogoarea soarelui de vară, acești 50 cm înseamnă 50 km. Când se va închide complect acest vas? Nu ar fi oare timpul? Dar o săgeată din punctul inițial al ultimei poziții arată mai departe spre Nord și exprimă intenția comandamentului: locul în care urmează să se închidă această pungă nu este încă atins. Coloanele și trenurile de transport ale inamicului continuă să înainteze fără încetare dela Nord spre Sud și dela Sud spre Nord.

Căpitanul Felix a înțeles. Cu o mișcare bruscă se întoarce și se oprește drept ca lumânarea în fața șefului. Șeful surâde: „Când vei face asta?"

Urmează o mică pauză de răsgândire, o privire la ceasornic. Este ora opt înainte de amiază. „La noapte", este răspunsul scurt și concis.

Șeful biroului de operațiuni închide cu grijă harta, ca și cum ar vrea să împiedece o trădare a secretului pe care-l cuprinde. „Domnul general lasă cu totul la aprecierea D-voastră executarea misiunii. Spuneți-mi numai cum vreți să procedați și când începeți. Aș vrea să îngrijesc din vreme ca D-voastră și oamenii D-voastră să nu fie primejduiți de focul propriu. Și acum vă urez succes."

Căpitanul Felix se dă jos din automobilul de comandă și se îndreaptă în grabă spre centrala telefonică a diviziei. El chemă la telefon pe adjutantul său:

„Dehnert, mă întorc peste o oră. La ora zece vreau să vorbesc cu comandanții celor trei companii."

Căpitanul Felix și-a chemat șoferul care adăpostise automobilul într'un crâng și stătea la taifas cu câțiva camarazi din grupa de agenți motocicliști a diviziei. „Hai repede, Rösemann! Ne întoarcem la postul de comandă al batalionului."

Automobilul pornește. Drumul este cu totul neglijat, ca toate lucrurile în această țară. Este un șir neîntrerupt de gropi și de praf. Cu toată abilitatea șoferului, automobilul scutură, se smucește și alunecă neîncetat. Dar căpitanul Felix nu observă că este aruncat încoace și încolo în mașină. Stă scufundat în gânduri. In sufletul său vede cu o claritate precisă harta șefului biroului de operațiuni cu săgeata îndreptată spre Nord, cu zidurile de oțel, cu axul de mars al autovehicolelor și cu liniile de cale ferată. Iar jur împrejur arde și bubuie frontul. Sovietele aduc mereu soldați noi, arme și muniții noi.

Mașina se oprește. Căpitanul Felix se trezește din gândurile sale. In fața lui stă adjutantul și raportează: „Comandanții vor sosi la ora zece. Mai aveți ordine, domnule căpitan?"

„Mulțumesc, nu", răspunde căpitanul Felix, se dă jos și se îndreaptă spre cortul său, cu gândurile iarăși la misiunea pe care a primit-o acum. Sublocotenentul Dehnert stă o clipă pe gânduri. El își cunoaște comandantul. „Trebuie să fie o treabă importantă", murmură aproape inconștient printre dinți. Apoi își vede și el de treburi.

La ora zece dimineața, comandantul batalionului vorbește către comandanții companiilor. In privire și în vorbe strălucește limpezimea și deciziunea unui soldat care vrea să câștige ajutoare îndrăznețe pentru planul său îndrăznet. El le-a explicat situația de pe harta din biroul de operațiuni, până când comandanții înșiși au recunoscut misiunea, ca și dânsul dimineața în automobilul de comanda.

Toate trei companiile iau parte la acțiune. Fiecare om primește instrucțiuni foarte amănunțite. Această acțiune nu admite nicio nesiguranță, niciun eșec. După amiază, batalionul a pornit din poziția sa de repaus, numai cu grupul de comandă și cu vehicolele cele mai necesare ale companiilor. Căpitanul Felix mai are în prealabil o convorbire telefonică scurtă cu șeful biroului de operațiuni. Acesta și-a dat aprobarea cu oarecare ezitare la propunerea căpitanului.

„Prin urmare D-voastră nu doriți într'adevăr să fiți apărați de foc și nicio pregătire a fâșiei de teren necesară pentru acțiune, cu ocazia obișnuitelor trageri de interdicție nocturne ale artileriei?"

„Nu, dacă-mi dați voie, Aș vrea să exclud până și cea mai mică posibilitate de a atrage atenția inamicului. Numai astfel poate reuși acțiunea."

Marșul a decurs fără incident. Avioane inamice nu se iviseră. După amiază cerul se acoperi deodată cu nori groși. A urmat o furtună, o descărcare scurtă și violentă, cu o ploaie torențială. Ploaia nu se oprise cu totul nici acum. Dar era binevenită. Lunga coloană de vehicole, cu toate că se deplasa pe drumuri proaste, în noroi, avea avantajul că nu ridica norul de praf obișnuit, ajungând neobservată la destinație. Locul destinației fusese recunoscut în prealabil cu îngrijire. Acum batalionul se găsea în amurgul ce se lăsa încet într'o pădurice mai mare, cu totul invizibil pentru observația terestră și aeriană, foarte aproape de avanposturile proprii. De partea inamicului nu se auzia nimic. Doar din când în când pornea o bubuitură de artilerie. Obuzele vâjâiau și se spărgeau cu zgomot de ambele părți, cu mult înapoi.

„... Marșul continuă. Echipajele vehicolelor pândesc cu atenție în întunerecul nopții. Mâinile strâng armele gata de foc ..." Desenul: Liska

Căpitanul Felix stătea de vorbă încet cu comandanții companiilor și cu adjutantul, în spatele unui tufiș dela liziera pădurii. In fața lor se întindeau pe un teren ondulat la distanță de kilometri, lanuri de grâne. Un drum foarte întortochiat ducea peste culmile colinelor într'un sat ascuns printre copaci. Din sat se ridica un fum slab din jăratecul rămas după incendii. După cum constataseră patrulele de recunoaștere, dimineața satul fusese încă ocupat de inamic. Artileria noastră trăsese câteva obuze. Cocioabele de lemn, acoperite cu paie, se aprinseseră numai decât. Uscate timp de săptămâni în dogoarea verii, au ars într'un timp foarte scurt. Nu au rămas decât vetrele de piatră. De atunci nu se mai trăsese foc inamic din sat.

„Oare o fi ajuns Herbert cu patrula sa până la axul autovehicolelor?" întrebă comandantul companiei I-a. „Ar trebui doar să se prezinte în curând."

„Va ajunge." Comandantul companiei a III-a, companie blindată, dă răspunsul acesta. Plutonierul major Herbert face parte din această companie. El conduce prima coloană de tancuri și este un comandant de patrule mult încercat, expert. Acum două ore a fost trimes cu trei care pentru a recunoaște terenul în direcția axului autovehicolelor, situat la aproximativ 10 km. Deoarece la liziera pădurii se găsesc avanposturile germane, calea duce dela început printr'un teren în care n'a mai călcat picior de soldat german. Plutonierul major Herbert are misiunea de a recunoaște drumul de acces la axul autovehicolelor și satul incendiat. Dacă satul este lipsit de inamic, plutonierul major are misiunea de a găsi locuri de parcat pentru vehicolele batalionului și de a recunoaște apoi terenul până unde se vede bine axul tancurilor. El trebuie să raporteze imediat dacă vede inamicul și nu are voie să se amestece cu foc, oricât de avantajoase ar părea obiectivele.

„Domnule sublocotenent Dehnert", spune căpitanul, „ingrijiți ca sublocotenenții Münzer și Wahrenfels, plutonierul major Engerling și plutonierul Runge să fie gata. Indată ce sosește primul raport dela Herbert, aș vrea să vorbesc încă odată cu D-voastră."

Adjutantul comunică cu glas încet câteva ordine. In același moment, un om se prezintă la comandantul companiei a treia și îi predă un bilet. Ofițerii se apropie curioși. Ei știu că a sosit cel dintâi raport așteptat. Comandantul companiei a treia semnează recipisa! ordonă el. Sublocotenentul Dehnert transmite ordinul. Urmează un foșnet prin tufiș, și apoi se prezintă în fața comandantului doi ofițeri, doi subofițeri și patru oameni. Comandanții companiilor au venit și ei cu adjutantul și cu ofițerul de ordonanță.

Căpitanul Felix se uită scurt la oameni. In întuneric de abia le poate recunoaște conturele. Fețele albe au o strălucire stinsă. Doar răsuflarea abia stăpânită trădează încordarea ce domnește aici. In sfârșit, comandantul batalionului începe să vorbească:

„Tocmai acum a sosit cel dintâi raport prin radio dela plutonierul major Herbert. Raportul este favorabil. Terenul până la axul de tancuri este deocamdată lipsit de inamic. Acțiunea noastră pornește peste un sfert de oră. Repet încă odată: Batalionul are misiunea de a distruge în această noapte axul de tancuri și cele două linii de cale ferată dela Est de ax, atât de eficace, încât orice circulație să devină imposibilă zile întregi. Cele trei obiective vor fi distruse prin explozibil.

Compania I-a și a II-a se vor apropia în modul ordonat de axul tancurilor, vor închide în Nord și în Sud drumul și îl vor distruge pe cât posibil prin aruncarea în aer a podurilor sau a trecerilor. Compania a treia va înainta cu unitățile sale blindate spre Est dincolo de axul autovehicolelor, va forma un mic cap de pod și va detașa cele patru echipe de distrugere sub comanda sublocotenentului Münzer, a sublocotenentului Wahrenfels, a plutonierului major Engerling și a plutonierului Runge. Restul companiei a III-a va asigura vehicolele batalionului la Sarece și drumul de retragere. Batalionul își păstrează pozițiile de lângă ax, până când se întorc echipele de distrugere. Aceasta poate dura până mâine noaptea, iar D-voastră, — aici căpitanul Felix se întoarce spre comandanții echipelor de distrugere și își ridică puțin glasul, — ați fost aleși împreună cu cei 20 de oameni ai D-voastră dintre 300 de voluntari ai batalionului pentru a executa o acțiune îndrăzneață. Echipele de distrugere 1 și 2, Münzer și Runge, vor străbate dela ax 5 km, echipele 3 și 4, Wahrenfels și Engerling, 14 km, până vor ajunge la obiectiv. Începând dela ax, echipele vor lucra cu totul independent. Nu vreau să vă dau acum instrucțiuni lungi. Știți că cele două linii de cale ferată trebuesc distruse. Vă urez noroc!"

Comandantul strânge cu putere mâna fiecărui comandant de echipă. Apoi ordonă: „Adunarea în cinci minute. Eu merg în spatele unităților blindate ale companiei a treia."

In cercul ofițerilor care dau să plece răsare pentru a doua oară agentul de transmisiuni dela postul de radio automobil al companiei a treia. El are în mână iarăși o hârtie. Ofițerii se opresc. Un nou raport? Comandantul companiei a treia începe să citească:

„Raportul al doilea dela Herbert. Capturat 2 camioane inamice la ax. Echipajul făcut prizonier. Camioanele gata de drum. Inamicul nu a observat nimic."

„Asta-i bună!" zice comandantul companiei a III-a. „N'am putea oare...?" Și comandanții echipelor de distrugere s'au apropiat de căpitanul Felix. Sublocotenentul Wahrenfels se roagă cu vocea răgușită de emoție: „Domnule căpitan — puteți să-mi dați camioanele sovietice?"

Căpitanul Felix s'a și gândit la faptul că aici se oferă posibilități favorabile pentru oameni îndrăzneți. Mai ales echipele 3 și 4 au de străbătut un drum extrem de lung. In plus sunt și lăzile grele cu explozibil. Vremea fiind rea, cețoasă și cu ploaie ușoară, echipele ar trebui să poată duce lucrul la capăt, dacă sunt prevăzătoare. De sigur și comandanții au recunoscut acest lucru. Ei sunt îndrăzneți și hotărîți.

„Bine, Wahrenfels", decide comandantul batalionului. „Pentru echipa d-voastră și pentru echipa Engerling D-voastră primiți unul dintre camioanele capturate. Drumul este același. Înaintați cu îndrăzneală și atunci totul va merge bine. Münzer și Runge vor străbate cei 5 km pe jos. Și acum plecarea!"

Prin noaptea cețoasă și ploioasă coloana de vehicole a batalionului se apropie de ax. Vehicolele păstrează o distanță de cel puțin 50 m între ele. Drumul nu poate fi greșit. El duce printre grâne înalte cu multe cotituri.

„Ce bine ar fi dacă am fi ajuns cel puțin până la Sarece!" spune căpitanul Felix sublocotenentului Dehnert. „Cu toate distanțele mari, cu toată ploaia și terenul desfundat, vehicolele fac un zgomot asurzitor. Dar trebuie să străbatem acești 7 km cu mașina, astfel nu putem reuși de loc. Dacă bolșevicii se mișcă pe șoseaua consolidată numai în coloane, încoace și încolo, ei nu ne vor auzi. Dar dacă le vine ideia de a trimite o patrulă de recunoaștere pe jos, totul poate da greș. Ați raportat diviziei că am plecat?"

„Da, domnule căpitan! Divizia a primit radiograma acum un sfert de oră."

Marșul continuă. Echipajele vehicolelor pândesc cu atenție în întunerecul nopții. Mâinile strâng armele gata de foc. Oamenii își amintesc că pe la amiază a fost o mare mișcare, o anunțare furtunoasă în cele trei companii, după ce comandanții, întorși dela convorbirea cu comandantul batalionului, și-au instruit oamenii explicându-le misiunea batalionului: distrugerea șoselei ce servește drept ax pentru vehicolele inamice și a liniei ferate până la 24 de km în spatele inamicului! O misiune care într'adevăr era pe placul pionierilor.

Și apoi când comandanții explicaseră importanța acestor artere de comunicații pentru inamic, după ce arătaseră că inamicul transportă neîncetat pe ele oameni, material și muniții, că această șosea și aceste căi ferate îi sprijineau rezistența și că eventual ele însemnau încă moartea și rănirea multor camarazi ce luptă departe spre Sud — atunci ochii pionierilor se aprinseseră. Când s'a cerut să se prezinte voluntari pentru echipele de distrugere, se anunțaseră toți ofițerii, toți subofițerii, și peste 300 de oameni din cele 3 companii. Doi ofițeri, doi subofițeri și 20 de oameni au fost aleși la ordinul comandantului. Fiecare companie a avut voie să dea același număr de oameni.

Echipele de distrugere porniseră cu comandanții lor pe vehicolele blindate ale celor trei companii în fruntea batalionului, gata să dispară în pădurile de dincolo de ax, să se apropie prin noapte și ploaie de arterele vitale ale inamicului și să le distrugă cu forța explozibilului. Stătuseră de vorbă după amiaza întreagă cu comandanții lor, studiaseră harta, centimetru cu centrimetru și făuriseră planuri. Marșul acesta nocturn, cu orientarea numai după busolă, cu armele grele și cu explozibilii grei se anunța ca un lucru chinuitor. Dar o vor scoate la capăt fără îndoială.

Intre timp, sublocotenentul Wahrenfels discutase cu plutonierul Engerling micile schimbări în planul lor, rezultate din utilizarea camionului inamic. Ei vor să înainteze cu mare viteză pe șoseaua ce duce spre Est de ax. Cele două echipe vor rămâne împreună. Oamenii vor sta culcați în camion. Cei doi comandanți vor ședea lângă volan, iar plutonierul Engerling va conduce camionul. Fiecare se va acoperi cu o foaie de cort. Geamurile camionului vor fi mânjite bine cu noroi.

„Va fi primejdios", spune în sfârșit sublocotenentul Wahrenfels, „după ce vom străbate cea dintâi șosea și când va trebui să întrecem coloane din urmă sau să ne întâlnim cu altele. Atunci dă-i viteză cât poți!"

„Da, domnule sublocotenent", spune liniștit plutonierul Engerling. „Atunci îi dau carbid!"

Sublocotenentul Wahrenfels dă din cap satisfăcut. Engerling a înțeles. „Carbid" înseamnă: înainte, fără să se țină seamă la gropi, pane de cauciuc sau ruperea oaselor călătorilor.

Un agent de transmisiuni motociclist se îndreaptă în viteză spre spate. Echipajele vehicolelor ce înaintează devin atente. S'a ajuns la localitate? Agentul de transmisiuni se oprește lângă mașina comandantului și întinde adjutantului un bilet înmuiat de ploaie.

„Comandantul companiei a III-a raportează că a trecut prin Sarece fără contact cu inamicul și că a intrat în legătură cu plutonierul major Herbert. Conform ordinului, el asigură acum adăpostirea vehicolelor batalionului în Sarece."

„Bine! Ordin: După ce companiile I-a și a II-a vor fi plecat pe jos spre ax, unitățile blindate ale companiei a treia vor trece în front larg dincolo pe șosea și vor forma acolo un cap de pod de o adâncime de cel puțin 500 m. Alegerea liniei exacte o las la discreția comandantului companiei a treia. Raportați imediat după atingerea obiectivului."

Cu toate că mașina scutură, sublocotenentul Dehnert a scris ordinul la lumina lămpii sale de buzunar. El face semn agentului de transmisiuni și îi ordonă: „Pentru comandantul companiei a treia."

Vocea căpitanului intervine din nou: „Domnule sublocotenent Dehnert, veți organiza postul de comandă al batalionului la ieșirea din Sarece, la Est. Postul de radio rămâne la D-voastră. Raportați diviziei stadiul operațiunii. Eu mă deplasez cu grupa de agenți motocicliști la comandantul companiei a treia. Depinde de situație, dacă vă chem sau nu mai aproape de ax împreună cu postul de comandă. La ieșirea din Sarece vă dați jos și opriți vehicolele grupului de comandă. Companiile I-a și a II-a se vor grăbi."

Căpitanul Felix stă ghemuit alături de comandantul companiei a III-a care și-a aranjat postul de comandă în imediata apropiere a axului, într'un adăpost betonat neterminat al Sovietelor. Vehicolele blindate ale companiei au înaintat în front larg peste ax spre răsărit, fără a fi observate de inamic, au trecut printr'o pădurice de copaci înalți și acum se găsesc la vreo mie de metri la răsărit de șosea, cu flancurile îndoite înapoi spre șosea. Un grup de curți situate la înălțime, ascunse sub copaci deși, a oferit un ascunziș minunat. Este iarăși plutonierul major Herbert cel care stă de veghe aici cu tancurile sale. Acum noaptea, deoarece nu poate vedea din tancurile sale, este întărit de o grupă a plutonului de pionieri a companiei a III-a. Compania formează un cap de pod în chip de arc mare. Coarda acestui arc este axul automobilelor.

„Sovietele nu bănuiesc ce intenții avem. Din această cauză nici nu au posturi aici. Ei bănuiesc că ne găsim la 10 km mai departe spre Vest. Dansul va începe abia după ce companiile vor închide șoseaua. Acolo vine compania a II-a." Comandantul companiei a III-a arată spre spate.

Fără zgomot, cu lopețile și cu baionetele legate strâns și înfășurate, se apropie într'un șir lung, unul după altul compania a doua.

„Parcă ar fi Pielle Roșii," spune comandantul companiei a III-a. Căpitanul Felix dă din cap fericit. Dintre acești 180 de oameni care se apropie tiptil, fiecare își cunoaște la perfecție misiunea. Capul companiei a ajuns acum la șosea și face un ocol spre Sud. Compania se desparte în grupe care merg în dreapta și în stânga șoselei.

Se apropie tocmai comandantul cu echipa sa. Locotenentul înalt de aproape 2 m, cu revolverul automat pe umăr, fiind chemat se apropie în grabă de comandantul batalionului și raportează: „Echipa mea de recunoaștere a constatat la vreo 800 m spre Sud de aici un pod lung de 30 m. Vreau să fac din pod o capcană de camioane. Voi scoate scândurile."

„De acord", spune comandantul batalionului. „Știți că dinspre Sud nu are voie să treacă spre Nord niciun vehicol și nicium soldat."

„Știu", răspunde vocea clară a locotenentului care dispare apoi în întunericul nopții.

„Nu e o ideie proastă de a face o capcană de camioane la pod," spune comandantul batalionului comandantului companiei a treia."

Dacă nu vine tocmai o coloană întreagă, bolșevicii vor cădea în cursă, vor bloca bine șoseaua și totul va avea aspectul unui accident. Cei sosiți în urmă se vor da jos să vadă ce s'a întâmplat..."

„Și vor fi arestați fără zgomot de compania a II-a!" spune abia stăpânindu-se comandantul companiei a III-a.

Căpitanul Felix dă din cap. „Aceasta ar fi într'adevăr un noroc extraordinar. Important este ca activitatea noastră de aici de pe ax să rămână cât mai mult necunoscută Sovietelor. Dacă cineva face zgomot, o pățește," își termină el vorba cu asprime, subliniind fraza din urmă cu o mișcare bruscă a mâinii.

Afară, la lumina palidă a intrării în adăpost, este un soldat. El încearcă să ajungă pe dibuite în interiorul întunecat al adăpostului. Umbra spune: „Domnule căpitan, sunt trimes de domnul sublocotenent Dehnert. Divizia a întrebat prin radio dacă axul a fost atins, iar domnul sublocotenent Dehnert vă roagă să-i permiteți să vie înainte."

Căpitanul Felix spune zâmbind: „Iată doi care nu-și pot stăpâni nerăbdarea. Oare putem îndrăzni să facem lumină? Pune să se acopere intrarea și găurile, spune el comandantului companiei a treia. Aș vrea să scriu un raport amănunțit."

In curând se aprinde lumina lămpii de buzunar. Comandantul scrie. El descrie scurt și concis decursul de până acum al acțiunii. Fraza din urmă o scrie cu plăcere. El știe că ea va provoca o mică senzație: „Echipele de distrugere au trecut la ora 0,15 dincolo de ax; cele două echipe pentru distrugerea căii ferate dinspre Est utilizează un camion sovietic capturat."

Recitește raportul apoi îl semnează.

„Sublocotenentul Dehnert va trimite raportul printr'un agent motociclist la

Urmare în pagina 51

Programul este cartea noastră de vizită

Bogat și foarte variat, în el se oglindește înaltul nivel artistic al filmului german, înfățișând fragmente interesante din numeroasele subiecte ale creației germane în materie de filme. Cele mai însemnate filme ale casei Tobis nu numai că sunt premiate, dar obțin succese de cea mai mare amploare.

FILMELE TOBIS REPREZINTĂ SPECIFICUL CONTINENTULUI EUROPEAN. SUCCESUL PE CARE-L OBȚIN IN TOATE ȚĂRILE UNDE RULEAZĂ CONFIRMĂ CALITATEA LOR

Cenușiu — și totuși colorat

DIN ISTORIA CULTURII UNIFORMEI

Cuvântul „uniformă" — derivat din latinește — este de origină franceză. Contingentele trupelor germane, care luptau în cadrul armatelor franceze au purtat la început o îmbrăcăminte uniformă.

In vechiul Reich toate clasele sociale erau obligate să pună la dispoziția împăratului pentru război trupe proprii. Cu această ocazie s'a întâmplat, pe la sfârșitul secolului al XVI-lea, că înfloritorul oraș Nürnberg a răspuns la cererea împăratului trimițând un detașament de lăncieri pedestrași sub comanda căpitanului Willibald Pirkheimer, detașament care era îmbrăcat în întregime în postav roșu. Câțiva istorici sunt de părere că patricienii orașului Nürnberg ar fi ales culoarea roșie din motive de nu a micșora prin urmele de sânge inevitabile curajul de luptă al tinerilor recruți. Dar în realitate culoarea roșie era un compliment la adresa împăratului. Lui i s'a trimes contingentul orașului liber și bogat în culoarea care aparține majestăților.

Roșul, purpura sunt culorile împăraților, regilor și în genere ale stăpânitorilor. In vechea Romă senatorii purtau la toga lor albă panglici de purpură și tocurile dela sandale erau de asemenea roșii. Exemplul dat de orașul Nürnberg le-a dat regilor și împăraților ideia să-și îmbrace în viitor trupele lor de gardă în uniforme roșii. Acest roșu regal îl mai întâlnim și astăzi la uniformele din timp de pace ale regimentelor de gardă engleze.

Burghezul bine îmbrăcat luat ca exemplu

Culorile uniformelor celor patru secole trecute — abia la începutul secolului al XVI-lea și-a făcut loc uniforma — erau alb, albastru și roșu. Regii francezi preferau culorile alb și roșu, deoarece albul era culoarea crinului alb al Burbonilor. Frideric Wilhelm de Brandenburg, care s'a luptat mai întâi alături de Suedezi, dar după aceea a trebuit să se îndrepte contra lor — numit Marele Principe Elector — își îmbrăca soldații mai ales în uniforme albastre. In Germania albastrul era culoarea burghezului liber. Dând soldaților o haină de burghez bună, o pălărie de fetru, ciorapi de lână și pantaloni, Principele Elector îi ridica deasupra lăncierilor pedestrași, care adesea, după cum spune un contemplator: „Lăsau să se vadă pieptul complect gol, coapsele și chiar partea posterioară". In ce privește echiparea lor, trupele Marelui Principe Elector, aduceau prin urmare complect cu îmbrăcămintea burgheză. Atâta timp cât nu se introdusese în secolul al XVII-lea echipamentul uniform, trupele purtau diferite insigne. Culoarea acestor insigne corespundea culorii stemei caselor, la care serveau. Astfel în Suedia cei care plecau la război purtau eșarfe albastre cu ciucuri aurii, iar Olandezii purtau culoarea portocalie a Casei de Orania din Sudul Franței, în timp ce soldații lui Wallenstein luptau având ca semn distinctiv culoarea roșie a împăratului german.

O viclenie de război contra Sf. Petru

Așa dar la început uniforma avea o valoare simbolică. Ea urma să întărească reputația soldaților și anume prin faptul că dându-li-se culorile stemei și livrelelor celor pentru care luptau, ei erau conștienți de stăpânul căruia aparțin. Dar scopul uniformei a fost arătat pentru prima dată de conducătorul lăncierilor pedestri, Georg Frundsberg, în timpul bătăliei dela Pavia la 25 Februarie 1525. Frundsberg a ordonat lăncierilor săi, să îmbrace peste armure cămăși albe. Acest lucru făcea ca oamenii săi să fie vizibili și în zorii zilei, pe negură sau și la lumina lunii. Trupa putea să rămână laolaltă și să acționeze în comun mai ușor. El însuși s'a îmbrăcat cu o rasă albă de călugăr. Cu aceasta oamenii lui puteau distinge ușor pe conducător. Dar Frundsberg se mai gândea și la altceva. El spera anume că în cazul că ar muri în bătălia dela Pavia îmbrăcat cu haina unui călugăr, va putea să se strecoare mai ușor prin poarta raiului.

Culoarea de crin alb a Burbonilor în care se îmbrăcau regimentele de infanterie franceze a căpătat cu timpul pe lângă însemnătatea ei simbolică și un sens prin care să poată fi întrebuințată cu folos în timp de război. In fumul negru al prafului de pușcă infanteriștii albi puteau fi recunoscuți mai ușor decât soldații îmbrăcați în albastru sau în roșu.

Abia atunci s'a speriat Napoleon de priveliștea oamenilor îmbrăcați în alb care zăceau în zăpada proaspătă scăldați în sângele lor, când după bătălia dela Eylau vizita câmpul celor căzuți. Din această cauză el al ordonat ca pe viitor infanteriștii să fie îmbrăcați în albastru iar gărzilor să li se dea postav roșu. Deoarece în acea vreme era greu de procurat o culoare bună albastră s'a întârziat cu executarea acestui ordin. Culoarea albastră era scumpă. Din contră roșul era ieftin, căci în Alsacia pe acea vreme, rapița cu care se vopseau în roșu pantalonii francezi, creștea în cantitate mare.

Regii prusieni rămâseseră la postavul albastru, pe care îl alesese pentru soldați precursorul lor Marele Principe Elector. Sub Marele Principe Elector de Brandenburg exista numai un singur regiment îmbrăcat în roșu: regimentul de gardă Dorothea. Uniforma roșie era mai ieftină dar în ciuda economiei care s'ar fi putut face, cei doi mari regi prusieni, Frideric Wilhelm I, „Regele soldat", și Frideric II, „cel Mare" numit „bătrânul Fritz" au păstrat postavul albastru. Postavul albastru cu căptușală roșie — că era roșie nu se vedea decât la revere — dădea omului o înfățișare sveltă și elegantă, iar prin valoarea simbolică a culoriii albastre se evidenția burghezul cu stare.

Eleganța grenadirului prusian

In acele vremuri o uniformă de ofițer costa aproape 35 de taleri. Uniforma unui soldat simplu nu valora mai mult de 8 taleri. Acestea erau într'adevăr cheltueli apreciabile, dacă ne gândim că militarul avea dreptul să ceară în fiecare an o uniformă nouă.

Uniformele prusiene erau tăiate în special pe talie. Tunica soldatului ar corespunde aproximativ cu tăietura de astăzi a cutaway-ului englez. Pantalonii albi erau lucrați strâns pe coapse și pulpele erau acoperite în ghetre de asemenea strânse. Inamicii Regelui Soldat îl învinuiau că își îmbracă soldații în haine atât de strâmte din sgârcenie. Dar în realitate prețul unei uniforme prusiene era de două ori mai ridicat decât acela al uneia străine. Regele Soldat nu se uita la banii pe care îi da pentru uniformele soldaților ci numai la eleganța și înfățișarea acestora.

Garderoba unui grenadir

Trebuie să ne închipuim ce mult însemna pentru un tânăr lucrător manual din acele timpuri, care în haine jerpelite de bumbac se furișa prin fața unui birou de recrutare sau prin fața gheretei de gardă, când afla că echipamentul unui grenadir este compus din două perechi de bocanci, două perechi de tălpi ca rezervă, două cămăși fără mâneci, o cămașe întreagă o pereche de botine văxuite, două gulere roșii, două panglici pentru păr, pălărie chipiu, tunică, două perechi de pantaloni, trei perechi de ciorapi și trei perechi de mănuși. In afară de aceasta tot în cheltuiala regimentului intra și onduларea artificială, coada și pudra, care făceau parte din frizura soldatului. Nu aurul care împodobea uniforma, ci faptul că pentru fiecare soldat uniforma fusese tăiată pe corp de un croitor dăduse grenadirului prusian faima eleganței.

Nu atât severitatea cât eleganța acestor trupe a făcut pe alți stăpânitori din Europa să imite uniforma prusiană.

Imitația se observă în istoria armatelor foarte des. Un adversar înfrânt încearcă să afle secretul biruitorului. El studiază organizația armatei victorioase. Lucrurile exterioare sunt cel mai ușor de împrumutat și astfel uniformele popoarelor europene reprezintă un amestec de mai multe adausuri străine. Polonezii cu ulanka, o jachetă scurtă foarte pe talie, iar Croații după cum se numeau primii husari, fie că erau sau nu Croați, cu jachetele de husari prinse cu șireturi, au contribuit mult la uniformele existente

Urmare în pagina 59

Călăuză de-a-lungul a 400 de ani „Două feluri de postav"

Primul rând de desene ne arată patru soldați dela sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea: un Olandez, un Suedez, un Brandenburghez și un Prusian. Tunica și pălăria sunt după moda burgheză. Borul pălăriei este îndoit pentrucă incomodează în timpul luptei. La început eșarfa nu era decât un semn de recunoaștere. Mai târziu s'a agățat de ea sabia. Manșetele late cum le purtau Suedezii au fost strâmtate în 1703 de Prusieni și folosite ca podoabă. Prusianul prefera scufia sa în locul pălăriei cu borurile ridicate. Cu ajutorul unui schelet de metal, scufia capătă o formă jugulată. Gulerul este din pânză scrobită

Pentrucă haina de purtat a burghezului împiedeca pe infanterist la asalt și în timpul marșului, Prusienii (rândul al doilea, în mijloc) au îndoit în sus părțile incomode. Astfel a luat ființă haina cu pulpanele rotunjite pe care Englezii au numit-o mai târziu „cutaway" (în desenul de jos). Fracul este o haină de trecere provenit din haina cu pulpanele ajustate, pe care Englezii și Austriacii (rândul al doilea, dreapta) au împrumutat-o dela Prusieni și ulanka poloneză (rândul al doilea, stânga). Călărașii francezi (lângă ulanii polonezi) l-au purtat pentru prima dată. Casca poloneză, ciapca, proteja capul în lupta cu sabia mai bine decât pălăria de fetru

Din ciapca poloneză, din scheletul de metal al pălăriei grenadirilor și din vechea căscă a cavalerilor a luat ființă casca prusiană a secolului al XIX-lea, numită „Pickelhaube". Vârful lucitor al căștii era o țintă bună pentru ochirea capului. Din această cauză el a dispărut în războiul mondial din 1914-18 la început, fiind acoperit, iar mai târziu din casca de piele s'a născut casca de oțel

Secolul al XIX-lea (rândul al treilea, stânga) ne arată recapitulativ toate formele de până atunci ale uniformei. Pantalonii lungi, folosiți altădată numai pentru păstrarea uniformei de paradă au fost introduși în general. Din ulanka poloneză, din haina husarilor și tunica infanteriștilor la un singur rând de nasturi — la care pulpanele au fost îndepărtate definitiv — s'a născut noua tunică militară. Incomod (ce sta însă bine) nu a mai rămas decât gulerul tare care în secolul al XX-lea a fost înlocuit definitiv cu gulerul resfrânt. Ofițerul bulgar (al doilea din dreapta, rândul al treilea) ni se prezintă în ținuta de campanie din războiul mondial în timp ce soldatul dintr'un regiment de gardă britanic, de lângă el, mai poartă încă roșul regal care a adus pierderi atât de grele în timpul războiului cu Burii

In prezent casca de oțel se mai păstrează. Boneta rusă a fost introdusă peste tot pentru serviciu. Uniforma de campanie este adaptată în întregime la utilitate și camuflare și numai la uniformele de paradă mai strălucesc încă ca mici podoabe colorate, vechile culori și simboluri ale eșarfelor și ale manșetelor suedeze

Desenul: J. C. Schmitz

Cum arăta uniforma de-a-lungul celor 400 de ani trecuți

O paradă la Potsdam

Pe acest fragment dintr'un tablou ce înfăţişează o paradă din anul 1849 (Galeria Naţională din Berlin), pictorul berlinez de la Curte, Franz Krüger, ne arată uniformele armatei prusiene din timpurile trecute. Pantalonii de călărie eleganţi ai ofiţerilor au servit ca model portului european al burghezimei chiar şi în secolul nostru Fotografia: Deutscher Verlag

Grație nemuritoare

Timp de aproape două sute de ani, cât s'a scurs dela înființarea Operei de Stat din Berlin, se cultivă la acest institut coreografia. Liselotte Michaelis și Gustav Blank, doi soliști ai baletului Operei de Stat, arată aici bătrânul dar veșnic tânărul joc dintre Pierrot și Colombine Fotografia: Studio Fotografic Rex

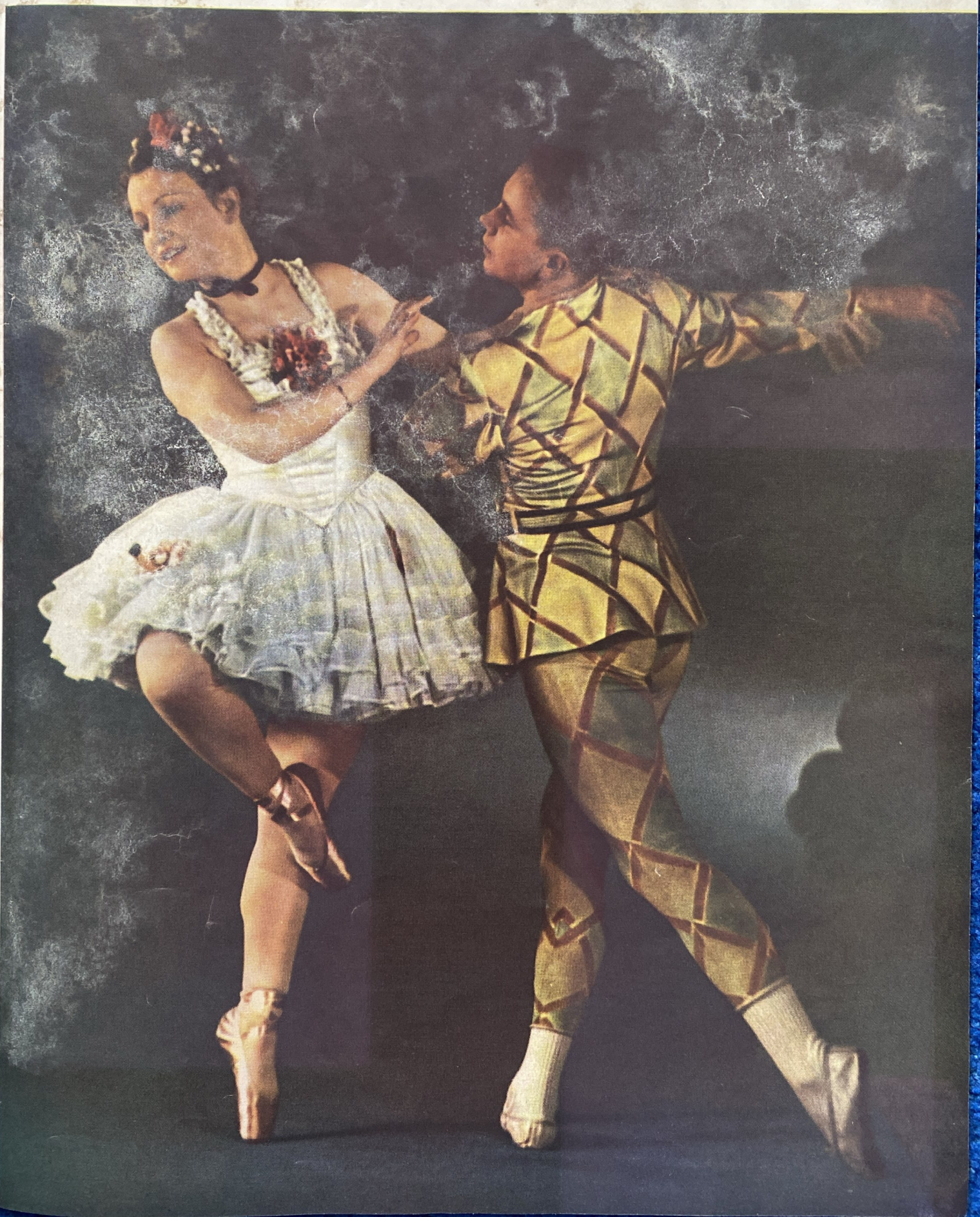

Vitamina B mărită de 750 ori. *Această vitamină contra bolii beri-beri se găseşte în coaja de orez, apoi în drojdie şi în cereale*

Schije de obuz? Paraşute? Funduri de cartuşe?

Nu ! Vitamina A-B-C — Prezentăm primele fotografii în culori ale vitaminelor

Splendoarea aceasta exotică, pe care o vedem aici desfăşurându-se în faţa ochilor noştri nu e decât imaginea mult mărită la microscop a câtorva cristale, nişte minuscule fragmente de materie; ele pot totuşi decide soarta unei fiinţe, pot reprezenta limba balanţei care se clatină între sănătate şi boală, ba chiar între moarte şi viaţă. Sunt vitamine cristalizate absolut pur de chimişti printr'o muncă obositoare şi fotografiate pentru prima dată în culori într'un „microscop de polarizare"; câteva miligrame în plus sau în minus din aceste substanţe schimbă complect gospodăria corporală a unui organism. Vitaminele oferă un frumos exemplu pentru felul cum ştiinţa, adesea cu ocoluri lungi şi obositoare, ajunge la un rezultat cunoscut de multă vreme. De secole navigatorii europeni, hrăniţi săptămâni şi luni întregi numai cu carne sărată şi cu pesmeţi, sufereau de scorbut: slăbiciune musculară, sângerarea gingiilor, apatie generală, în sfârşit slăbirea cordului, care ducea la moarte. Încă din 1536 Pieile Roşii din Quebec recomandau ca leac sucul din ace de cedru, iar mai târziu s'au descoperit virtuţile vindecătoare ale lămâiei şi cepii proaspete... pentru ca apoi să fie uitate. Către sfârşitul secolului trecut s'a descoperit că beri-beri o boală de nervi locală în Extremul Orient şi în America de Sud era în legătură cu consumul exclusiv de orez cojit. S'a presupus că în coaja de orez se găseşte o substanţă în stare să combată boala beri-beri — o vitamină! Şi într'adevăr confirmarea s'a făcut prin experienţe asupra animalelor.

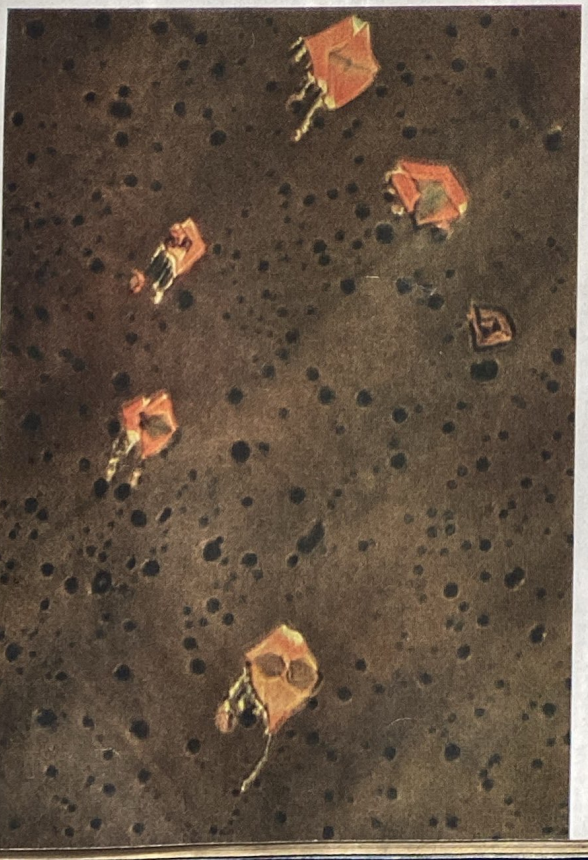

Vitamina A mărită de 1000 ori. *Această vitamină fereşte de turburări de creştere şi boli de ochi*

Vitamina C mărită de 350 ori. *E cea mai importantă vitamină din seria ABC. E substanţa antiscorbutoasă şi ne este furnizată de fructele proaspete şi de legumele tinere*

PE PANTA ALBĂ

Când soarele pictează siluete. *De abia deşteptată, ziua străluceşte, iar omătul scârţâie sub bocancii proaspăt unşi cu grăsime. Acum skiorul „mult încercat" nu mai are decât un singur gând: să mă sui pe cea mai înaltă culme şi apoi să cobor în vale*

Fotografiile: Hein Gorny

Geometrie la poalele priporului. *Cu pricepere de maestru sunt desenate pe „nisip" bucle*

Pulbere de zăpadă pe povârniş. *Mai mult zburând decât alunecând skiorul scoboară vertiginos în cotituri mari*

Mâini însuflețite

Lucru de mână artistic german cu renume mondial

Sculptorii în lemn din Oberammergau. *În satul vestitului teatru al Pasiunilor, „sculptura în lemn bisericească" se moștenește din generație în generație. Cele mai vechi mărturii despre arta sculpturii în lemn la Ammergau datează din anul 1111. Un document din anul 1520 vestește că locuitorii din Ammergau au reușit să sculpteze într'o coajă de nucă patimile Mântuitorului*

Fabricanții de viori din Mittenwald. *„Viole, contrabași și viori" umplu odăile satului din Mittenwald de când Mathias Klotz, un elev al lui Amati și contemporan cu Stradivarius, a adus din Cremona în patria sa bavareză arta fabricării viorilor*

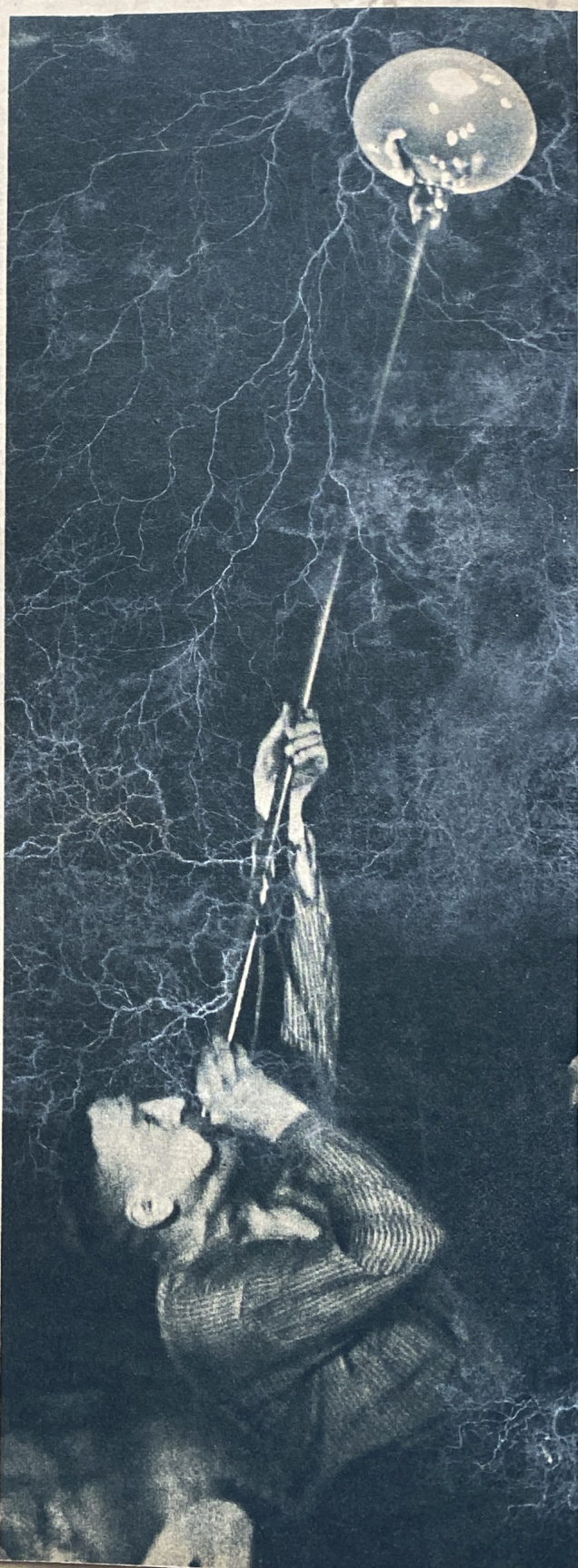

Ciubucul . . . *Suflătorul de sticlă din Lauscha îl cufundă în sticla topită, pe care o examinează să nu conțină corpuri străine și pe urmă o umflă pentru „prima formă" în care se conturează corpul de sticlă*

. . . şi luleaua. *Procedeul este acelaşi, dar numai pentru obiecte mici. Sulfatul şi învârtirea în ambele sensuri au loc alternativ până când masa de sticlă devine destul de moale pentru forma definitivă*

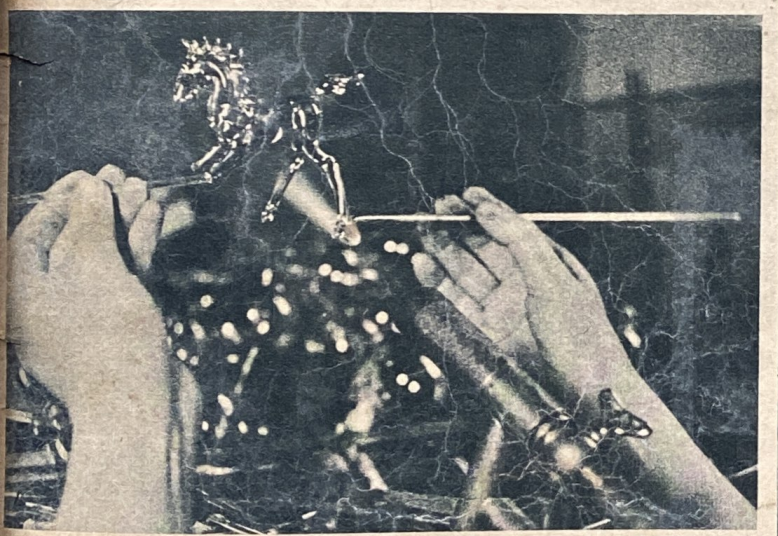

Lucru fin: *cu ajutorul becului de gaz şi al unui condeiu, căluţul de sticlă capătă ultimile atribute pentru a aduce cu un cal veritabil*

Fotografiile: Jochen Grossmann

Discul se învârteşte ca o sfârlează. *Din cocoloşul de lut ia fiinţă forma. După ce au fost terminate şi s'au uscat în aer, obiectele sunt pictate şi smălţuite*

Timp de 15 ore şi la o temperatură de 1100 grade *obiectul de ceramică trebue să stea în cuptor până când lutul s'a ars în deajuns şi suprafaţa a căpătat smalţ. Până atunci oalele sunt foarte sensibile şi trebuesc aşezate cu precauţiune de specialist*

In întreaga Europă e cunoscut

K H A S A N A

In întreaga Europă se apreciază

K H A S A N A

KHASANA
DULMIN
PERI

și toate celelalte produse KHASANA își datoresc renumele exclusiv calității lor totdeauna invariabile. Chiar numele garantează calitatea. Astfel, Khasana aduce totdeauna succes.

KHASANA
K

GEA-KRAYER
Timișoara, 1. Gh. Lazar 10.

Urmare din pagina 25

Istoria un se repetă

Plăcerea de a incendia a rămas aceeași

Tarul Alexandru avea la frontiera imperiului său numai o ariergardă de Cazaci, care nu angajă nici o luptă serioasă cu trupele lui Napoleon. Stalin în schimb concentrase la frontiera germană forțe foarte puternice. Din prima zi a campaniei, aceste trupe se aflară în luptă și au fost aproape distruse în primele șase săptămâni.

Așa dar comparația dătătoare de speranțe nu corespunde adevărului chiar din prima zi a campaniei, iar după șase săptămâni un singur fapt ar mai putea-o justifica. Toate orașele și localitățile cucerite de Germani sunt în flăcări; populația civilă a acestor orașe este lăsată adesea de Soviete flămânzită și lipsită de sărăcăcioasele ei locuințe.

Însă — se jeluiesc Englezii — de ce s'a mărginit Stalin numai la acest singur punct al predecesorului său, Tarul Alexandru, de ce n'a lăsat și el pe Germani să înainteze în spațiul larg, cum a făcut pe vremuri Tarul cu trupele napoleoniene?

Cine vorbește așa, dovedește că nu înțelege nimic despre bolșevism. Stalin a ordonat trupelor sale să înaintezele la frontiera germano-rusă, nu pentru a le lăsa să fie distruse de Adolf Hitler, ci pentrucă el voia să distrugă armatele germane. Bolșevismul este agresiv prin ființa sa. De peste douăzeci de ani bolșevismul visează și vorbește despre revoluția mondială. Cucerirea Europei e prima mare etapă. In aceste idei a fost educat tineretul sovietic și a fost instruit soldatul sovietic. Stalin voia să atace și să dea peste cap Germania. Acesta e sensul pregătirilor sale și așa trebue să fie, pentrucă ideologia bolșevică nu se poate denega pe ea însăși. Această ideologie e agresivă, iar când nu mai e agresivă, atunci nu mai există nici bolșevism, nici negru numai e negru, iar apele iau calea munților. Stalin stătea la frontiera germană, pentrucă aici trebuia el să stea. Numai un prost își putea închipui, că jocul din 1812 se va repeta. Pe malurile Tamisei însă se mai speră încă în marea minune.

„Până și pe mormânt își mai plantează speranța"

Credincioși acestor cuvinte ale poetului Schiller, cluburile de desbatere dela gura sobei din Anglia și America rămân la comparația lor dintre Hitler și Napoleon. „Până la urmă tot va învinge spațiul rusesc pe Hitler! Germanii vor fi atrași din ce în ce mai adânc în acest spațiu, iar acolo vor cădea zdrobiți!"

Dar nu-i nevoie ca Rușii să ademenească pe Germani. Ei înșiși pătrund în acest spațiu. Deosebirea față de Napoleon constă numai în următorul fapt: Germanii nu intră într'un spațiu gol. Spațiul e de data aceasta plin de armatele, pe care pe atunci Napoleon le-a căutat zadarnic. In armatele acestea-și împing Germanii penele lor, penele de oțel se prefac în dosul armatelor sovietice în niște pereți de pungă, și tot ce se găsește în aceste pungi trebuie să se predea sau e distrus. Germanii dau o bătălie de distrugere după alta, iar de spațiu n'au nici o teamă. Din contra: spațiul e aliatul lor. Germanii folosesc spațiul ca o armă contra armatelor sovietice.

Generalul Spațiu trece de partea Germanilor

Astrologii și strategii dela gura sobei, care țin atât de mult la comparația dintre Hitler și Napoleon, au uitat să țină seama de un lucru: Germanii au mai luptat odată în Est; aceasta s'a întâmplat în războiul mondial, iar atunci învingători au fost Germanii! Preludiul victoriei lor a fost marea bătălie de distrugere dela Tannenberg. Deși această bătălie n'a fost decisivă pentru desfășurarea acelui război, ea a lăsat moștenire Germanilor ceva foarte prețios. Acest ceva a fost următoarea idee: bătăliile mari de distrugere se dau cel mai bine în spații mari. Tinuturile foarte întinse, ușor ondulate, sunt condițiuni ideale pentru operațiile unei bătălii de distrugere. Generalul Spațiu a trecut de partea Germanilor și le ajută la strategia lor de distrugere.

Dar poate că spațiul tot se va putea întoarce împotriva Germanilor? Nu vor ajunge Germanii, cu cât se îndepărtează de pământul patriei lor, la aceleași dificultăți, care au doborît pe Napoleon? Nu-i oare Generalul Spațiu un aliat nesigur, ba chiar perfid, care așteaptă numai momentul potrivit ca să sară în gâtlejul Germanilor? Nu!

Nici unul n'a întrevăzut cea de a doua armată

Organizarea armatei germane nu se poate compara cu nici una din organizările anterioare. Inamicii Germaniei ar fi putut să-și dea seama de acest lucru și cu ocazia celorlalte campanii victorioase ale Germanilor.

Câteodată aproape paralel cu trupele în luptă, de cele mai multe ori imediat după ele, înaintează o a doua armată. Ea se compune din lucrători și e comandată de ingineri. Această armată, care reunește Organizația Todt, Serviciul Muncii Germane, Serviciul de Ajutor Tehnic și unități din trupele de pionieri, și în care se găsesc tot felul de lucrători specialiști, e neînchipuit de mare. Fiecare kilometru din terenul cucerit e cercetat imediat de această a doua armată, a Muncii, din punct de vedere al serviciilor și este organizat în vederea necesităților lor. In primele trei luni ale războiului contra Uniunii Sovietelor această armată, pe lângă toate celelalte operațiuni pe care le-a executat, a transformat 15.000 kilometru de cale ferată rusească după ecartamentul german. Această armată nu repară numai căi ferate și șosele, ea clădește și poduri peste toate râurile și ridică diguri peste toate mlaștinile. Armata Muncii ține trupele în luptă în continuă legătură cu patria și cu serviciile de acolo.

Toate bune, dar oare serviciile acestea nu vor înceta într'o bună zi? Până acum n'au încetat, și nici nu se

prea pare că ar avea un asemenea gând. In acest caz, poate că măcar iarna va lovi în Germani, așa cum frigul a lovit în armatele napoleoniene?

Germanii au mai iernat odată timp de trei ani în Rusia, în vremea războiului mondial, și n'au degerat. Acum, în timp ce scrim aceste rânduri, trupele mai luptă încă, și totuși pe șoselele din spate ale frontului din Est numeroase camioane și trenuri se îndreaptă spre centrele de împrospătare ale trupelor din răsărit. Aceste transporturi sunt încărcate cu bărăci demontabile, cu sobe, paturi, dulapuri și cu tot mobilierul de care are nevoie o trupă pentru o cartiruire de iarnă, în măsura în care aceste lucruri nu se găsesc de mult acolo. Inainte însă de a păși în cantonament, soldatul german face bilanțul.

Incă din primele patru luni ale campaniei contra bolșevismului, soldatul german a îngenunchiat cea mai mare putere militară din lume. Cu ocazia acestei nimicitoare expediții, nu numai că soldatul german a învins spațiu imense, dar le-a și folosit. Această afirmație își primește forța doveditoare din specificul operațiilor germane. Nu soldatul sovietic a ademenit pe cel german în adâncul spațiului, ci soldatul german a dus în decursul operațiilor pe bolșevic în acel punct, unde-l putea mai bine bate. Germanii s'au jucat cu spațiul după cum au voit. Au folosit spațiul numai ca instrument al distrugerii. Operațiile lor oferă dovada că nu s'au gândit niciodată la succese de prestigiu. N'au cucerit niciodată orașe sau cetăți numai pentru a câștiga un avantaj moral. Acest fel de a conduce războiul, care renunță la succese ieftine de prestigiu, a cruțat nu numai multe vieți germane, ci și multe vieți inamice și ne permite mai ales să recunoaștem ce urmăresc Germanii. Ei vor numai să sfărâme dominația bolșevismului. Își ating acest scop prin distrugerea armatelor sovietice. Pentru atingerea obiectivului german, posesiunea orașelor și cetăților e numai atunci importantă, când ele sunt poziții militare importante, strategice. Restul e indiferent. Adolf Hitler vrea să distrugă armata sovietică și i-a atins inima încă din primele săptămâni.

Lui Napoleon nu i-a reușit această distrugere și de aceea el a trebuit să se mulțumească cu succesul de prestigiu din fața Moscovei, i-a fost însă fatal spațiul de netrecut dintre acest oraș și bazele sale de împrospătare.

Mareșalii lui Napoleon și generalii germani

Cât despre rest, armata germană din 1941 nu se poate compara nici în structura ei de bază și nici în echipamentul și armamentul ei cu conglomeratul obosit de trupe din anul 1812 al lui Napoleon, după cum nu se pot compara generalii germani cu mareșalii și generalii napoleonieni.

Napoleon a fost fiul revoluției franceze, el a fost acela, care a executat-o și care s'a ridicat deasupra ei. Pentru a fi aceasta și a putea ajunge aici, Napoleon a trebuit să se transforme într'un uzurpator, care nu putea admite nici o altă voință în afară de a sa. A atras spre sine bărbați curajoși, dar n'a format o școală și nu și-a alăturat nici un conducător de armate cu adevărat mare. A avut în armata sa eroi, dar nici un tactician de valoare. El însuși era zeul artei războiului și prin natura sa nu putea admite alături de sine alți zei. Singurul care poseda în adevăr geniu militar, Jomini, nu s'a ridicat niciodată peste posturi de guvernator și de adjutant și n'a ocupat niciodată o mare comandă. Cum s'ar putea compara acești spadasini curajoși și tacticieni mediocri adunați de Napoleon în jurul său, cu generalii germani, șefi de mari comandamente, despre care vorbesc comunicatele Comandamentului Suprem al Armatelor Germane!

Napoleon a eșuat din cauza geniului său

Cum se poate compara Hitler cu Napoleon, iar apoi, cum se ajunge la o comparație între Stalin și Tarul Alexandru I?

Fără îndoială, amândoi acești bărbați, Hitler ca și Napoleon s'au ridicat din necunoscut, uimind epocile lor printr'o serie de victorii, care n'au fost parțiale, ci victorii de distrugere. Dar chiar în această aparentă asemănare constă și deosebirea dintre dânșii. Napoleon, soldatul savant, dădea peste cap cu coloanele revoluției armatele străine, pentrucă era în ființa revoluției franceze să supună totul în calea ei. Când Napoleon s'a ridicat deasupra revoluției, el înlocui ideia de cucerire cu propria idee a monarhiei universale. Napoleon a eșuat din cauza propriei genialități, pentrucă această genialitate îi interzicea să fie fericit în patria sa corsicană sau să năzuiască ca individ spre totalitatea națiunii franceze. Germanii dau bătăliile lor de distrugere nu pentrucă așa le ordonă un geniu străin, ci pentrucă nu le rămâne altceva de făcut, dacă vor să-și păstreze existența lor națională, ca inimă a Europei. In lupta pentru această existență națională, îi conduce bărbatul căruia ei i-au încredințat această misiune și a cărui misiune a fost legitimată prin desfășurarea evenimentelor.

Acest fapt aruncă o lumină vie asupra celor doi oameni și evidențiază contrastul dintre dânșii. Napoleon a plecat spre Rusia din motive pur personale și egoiste. Mai târziu, când, învins, ședea pe insula Sf. Elena, Napoleon și-a compus o concepție schematică europeană, care trebuia să ia retrospectiv expedițiilor sale urâtul lor caracter egoist. Hitler a plecat spre Rusia nu numai cu o misiune germană, ci și cu una europeană foarte clară. Această misiune sună:

Distruge bolșevismul, pentru ca Europa să poată trăi!

In afară de rapida ascensiune, comună lui Adolf Hitler ca și lui Napoleon, aceste două apariții extraordinare nu se pot în nici un fel compara. Napoleon spunea despre Franța, că ea e amanta lui, care doarme cu dânsul și-i dăruește bunurile și sângele ei; tot așa

Pentru fiecare scop

are OLYMPIA mașina de scris potrivită. Pentru birou încercata OLYMPIA 8 cu numeroasele ei calități, cu care de diferite mărimi și cu tabulator decimal. Ca mașini de scris portative modelele: ELITE, PROGRESS, și SIMPLEX, precum și PLANA, prima mașină de scris germană de format plat. Toate produsele, indiferent de destinație și de preț, au comun numele ce le garantează calitatea:

Olympia

Mașinile de scris OLYMPIA sunt fabricate de Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt
Societatea de vânzare pentru România:

OLYMPIA MAȘINI DE BIROU S.A.R. BUCUREȘTI

Alte societăți de vânzare pentru mașinile Olympia: Amsterdam, Belgrad, Budapesta, Copenhaga, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Reprezentanțe Olympia în toate orașele mari depe glob.

de bine s'ar fi putut ca această amantă să fie Italia, sau Spania. E imposibil însă să ne închipuim pe Hitler, voluntarul german din 1914, în altă țară decât în Germania. Si alte țări au acordat bărbaților lor providențiali puteri dictatoriale, dar ar trebui să se nelijeze sensul istoriei ultimilor o sută de ani și întreaga luptă pentru existența națională a popoarelor, dacă s'ar compara măcar unul din bărbații aceștia cu Napoleon.

Dacă ne întoarcem acum la origina comparației dintre Hitler și Napoleon, atunci din ea nu mai rămân decât niște cuvinte rostite de Winston Churchill în fața Parlamentului. Pe el însuși l-a pus pe gânduri problematica sa comparație dintre Hitler și Napoleon, așa că a trebuit să adauge, că lumea trebuie să-și amintească un lucru: în 1812, cu armatele lui Napoleon înainta libertatea, în timp ce în imperiul lui Hitler stăpânește cizma militară prusacă.

Unde-i de fapt cizma militară?

Exceptând faptul, că Anglia a fost aceea, care a dus timp de douăzeci ani războiul contra „spiritului de libertate" al lui Napoleon, noțiunea de „cizmă prusacă" se poate referi numai la faptul că Adolf Hitler a distrus pe inamicii Germaniei.

Orice cunoscător al istoriei știe că noțiunea de cizmă militară s'a născut în epoca lui Napoleon. Ea se referea la forța irezistibilă cu care Napoleon înlocuia prin geniul său militar războiul de manevrare prin războiul distrugerii absolute. Asupra acestei paralele ascunse trebuie să stăruim, pentrucă ea ne duce înapoi la tema propriu-zisă.

E drept că Germanii au bătut pe inamicii lor, între ei și pe Uniunea Sovietică, unul după altul, prin bătălii de distrugere. Insă predilecția pentru acest fel de victorie nu corespunde specificului prusac. Prusia-Germania a dus mai puține războaie ca alte națiuni. De când însă i-a pus Napoleon cizma în grumaz, ea a scuturat această cizmă, a bătut pe Napoleon după propria rețetă a acestuia, prin distrugere, apoi a trebuit să-și dea seama că în conflictul armat cu alte popoare nu-i poate ajuta cu nimic o victorie parțială.

Ideia strategică a bătăliei de distrugere s'a născut la Germani din sângele și cenușa înfrângerilor. Infrângerea prusiană din 1806 a dus la ideia distrugerii lui Napoleon, după cum înfrângerea germană din războiul mondial a dus la ideia bătăliilor de distrugere de astăzi. Misiunea istorică a lui Adolf Hitler ar fi mai bine înțeleasă, dacă inamicii Germaniei n'ar uita că Adolf Hitler a fost combatant în războiul mondial. A spune, din punct de vedere german, mai mult asupra acestui bărbat, ar însemna lipsă de modestie. Nu se cuvine însă să se vorbească — cum se face de multe ori în timpul din urmă în convorbirile la gura sobei din străinătate — despre superioritatea unei concepții despre lume față de alta. Concepțiile despre lume nu sunt mașini de cusut și nici automobile. Nici un popor nu inventează la întâmplare concepția sa despre lume. Aceste concepții cresc pentru popoare din destinul lor.

Distrugere și împăcare

Germania a distrus armatele inamice ce i s'au opus, a făcut însă aceasta în spiritul împăcării popoarelor, a „distrus" în așa fel, ca dușmanul de ieri să poată deveni prietenul de mâine. Din Septembrie 1939 Germania a făcut peste 6,5 milioane prizonieri. Dacă Germania ar fi voit să pună în adevăr pe grumazul celorlalte popoare cizma militară, n'ar fi avut nevoie să facă numărul acesta colosal de prizonieri. Ar fi putut să facă să curgă mai mult sânge. Intre 1914 și 1918 Germania a făcut 2,5 milioane prizonieri, între aceștia 1,4 milioane Ruși. In lunile trecute Germania a luat prizonieri peste 3,5 milioane bolșevici, din campania în Balcani a adus 592.000 prizonieri, din Franța 1.900.000, iar din Polonia 694.000.

Am spus mai sus, că comparația dintre Hitler și Napoleon nu se poate face, dacă nu se compară între ei și Stalin și Tarul Alexandru I. Cum stau lucrurile din acest punct de vedere? Crede oare în adevăr cineva, că Tarul temător de Dumnezeu, care în războiul cu Napoleon nu se gândea decât să-și cruțe armatele, s'ar putea compara cu Stalin? Dacă Germania ar avea în adevăr interes să impună popoarelor cu cizma, atunci fără îndoială că nu s'ar afla în mâinile Germanilor 3,5 milioane de bolșevici. Ba chiar acești prizonieri au și ce mânca, deși amatorii comparației dintre Hitler și Napoleon ne-au profetizat acum patru luni, că Germanii vor flămânzi și vor degera, dacă vor încerca să-și măsoare puterile cu spațiul rusesc.

Intre timp, Germanii au pus mâna pe acest spațiu. Au ocupat și folosit acest spațiu, numai ca să poată executa ideia lor, a distrugerii bolșevismului. In mod fatal amicii paralelei dintre Hitler și Napoleon trebuie să admită constatarea, că acest spațiu, care trebuia, după cum se profetiza, să ducă de râpă pe Germani, este astăzi cu totul altfel constitut ca pe atunci.

In 1812 în acest spațiu se aflau numai țărani, coruri de Cazaci și câteva exploatări miniere. Astăzi el e presărat de importante industrii. Două treimi din întreaga industrie grea și de război a Sovietelor sunt așezate în spațiul acesta, atât de „mortal" pentru Germani.

Grijile despre acest spațiu nu mai sunt acum griji germane, ci ale celor dela gura sobei. Ei trebuie să-și caute acum alte lucruri ca să se mângâie și o și fac, cum a făcut-o de pildă d. Lindley-Frazer la 21 Octombrie, la radio englez, spunând: „In Sudul Uniunii Sovietice se găsesc artiști în aruncarea cu cuțitul, iar franctirorii se înțeleg între dânșii noaptea prin țipăte de pasăre."

Tipătele celor părăsiți și cuțitele ce zboară peste câmpul de bătălie lăsat de inatacabilul învingător în spatele său, constituie simbolul sinistru al marei înfrângeri.

Fotografii bune fără multă bătae de cap

Nu e chiar atât de ușor să pornești la drum — echipat cu un aparat fotografic mai mult sau mai puțin complicat — în căutare de subiecte artistice. Insă, să "prinzi" în obiectiv nenumăratele ocaziuni ce se perind înaintea noastră, iată un lucru și ușor și agreabil; de sigur numai atunci dacă "ese" ceva pe placa fotografică. Cu TENAX 24 × 24 mm fotografiile obținute sunt totdeauna bune deoarece construcția aparatului înlesnește obținerea lor. Distanța focală scurtă a obiectivului dă o profunzime atât de mare încât chiar diafragmând puțin obținem o claritate desăvârșită

dela infinit la imediata apropiere. Un alt avantaj la TENAX prezintă armarea rapidă a obturatorului. O pârghie apăsată de un deget transportă filmul și armează obturatorul în acelaș timp. TENAX II fiind prevăzut cu Zeiss Sonnar 1 : 2, vizor uniocular și obiective interșanjabile intră în categoria aparatelor de precizie dând rezultate excelente. Ambele modele TENAX pot fi întrebuințate cu succes și pentru filmul în culori. Prospecte obțineți prin Zeiss Ikon A.G., Dresden. Proiector Stefan L. Scherer, București I, Strada Dr. Râureanu 4 și orice magazin de specialitate.

Fotografii bune numai cu acești trei: Aparat Zeiss Ikon, Obiectiv Zeiss, Film Zeiss Ikon

Urmare din pagina 38

In spatele inamicului

divizie. Sublocotenentul Dehnert va rămâne încă în Sarece. Acum nu am încă nevoie de grupa de comandament", spune el comandantului companiei a treia. „Aș vrea să plec întâi să controlez împreună cu D-voastră posturile de veghe și apoi să inspectez compania I-a din Nord. Pregătiți o grupă de însoțire."

Cei doi ofițeri își strâng încă lucrurile în întunericul adăpostului când liniștea nopții este întreruptă de trei detunături puternice consecutive. De afară se smulge foaia de cort dela intrare. Șeful echipei de comandament a companiei a treia raportează: „Trei detonațiuni spre Nord, probabil mine."

„Poate ai dreptate. A fost la compania I-a. Mă duc numaidecât într'acolo. Grupa de însoțire va merge cu mine."

Compania I-a, ca și a doua, a plecat dela Sarece pe jos și a ajuns la șosea. In timp ce compania a doua are misiunea de a închide cu orice preț axul dinspre Sud, împiedecând orice comunicație spre Nord, companiei I-a i s'a lăsat mai multă libertate de mișcări în misiunea sa. Ea trebuie să blocheze la rândul ei șoseaua dinspre Nord, dar trebuie să pregătească întâi blocarea și să oprească în acest timp întreaga circulație ce vine dinspre Nord. In direcția Nord-Sud, adică dinspre inamic spre front, sunt de așteptat coloane încărcate greu. Comandantul companiei I-a și-a făurit un plan minunat: are de gând să înainteze mult spre Nord un ploton al companiei sale, pe șosea. Acest ploton are numai misiunea de a observa și a raporta. O linie telefonică o leagă cu compania, care stă gata în dreapta și în stânga șoselei cu câte un ploton, pregătind barajele rapide de mine. Plotonul dinspre Nord va raporta felul vehicolelor ce se apropie, iar compania va opri vehicolele izolate sau, dacă vine o coloană întreagă, o va lăsa să intre în viteză în barajul de mine, închizând astfel în mod eficace șoseaua și dinspre Nord.

Compania a putut ocupa pozițiile nestânjenită de inamic. Legătura telefonică funcționează. Două plotoane se găsesc în ascunziș. Fiecare așteaptă cu ardoare câte un camion bine încărcat, din 15 în 15 minute.

In sfârșit, după o jumătate de oră de așteptare, dela postul de comandă al companiei vine strigătul stăpânit: „Atenție!" și se propagă cu iuțeala fulgerului. La telefon se prezintă comandantul personal și apasă receptorul la ureche. Șeful plotonului întâiu anunță: „Dinspre Nord vine un zgomot tot mai puternic de automobile . . . Sunt automobile . . . camioane . . . Văd și vehicole cu șenile . . . vin tancuri." Comandantul dela capătul celălalt al liniei își stăpânește cu greu o înjurătură și ascultă mai departe. Se aude iarăși glasul dinspre Nord, acum foarte încet, ca și cum vorbitorul ar încerca să nu atragă atenția inamicului: „Trec tocmai două tancuri încet, urmate de patru, nu, șase camioane.

Comandantul companiei întâia auzind la telefon cuvântul „tancuri" a acoperit cu mână microfonul și a dat alarma: „Vin tancuri! se vor pune barajele de mine! Se vor pregăti încărcăturile de explozibil!" Apoi spune la telefon: „Am înțeles totul. Barați șoseaua dinspre Nord. O grupă cu mine este suficientă, trebuie să fie suficientă. Înaintați cu două grupe spre Sud și aruncați-vă asupra camioanelor din urmă."

Dinspre Nord se aude un uruit puternic. Oamenii stau în ascunzișuri, așteptând cu înfrigurare. Acum un tanc se apropie de plotoane, trece alături, urmat la mică distanță de un al doilea. Barajul de mine se găsește aproape de capătul de Sud al poziției companiei, la peste 50 m în urma oamenilor dinainte. Acolo urmează acum camioanele, când deodată liniștea nopții este întreruptă de câte o detunătura. In zgomotul prelung al detunăturii se amestecă strigăte, zgomotul frânelor și înainte zgomotul ciocnirii mai multor vehicole.

„Pe ei!" se aude printre rândurile pionierilor, „întâi tancurile!" ajunge să mai strige comandantul, și apoi coloana inamică este înconjurată. Tancurile, s'au răsturnat. Un camion a dat de asemenea de o mină. Partea dinainte a șasiului, cu blocul motorului și cu locul șoferului este ruptă. Alt camion se găsește cu roțile dinainte in șanțul șoselei, iar cel din urmă s'a răsturnat și zace în mijlocul șoselei.

„Prizonierii vor fi adunați la tancuri!" ordonă șeful. Dinspre Nord se apropie cele două grupe din plotonul întâiu. Sunt trimise numaidecât înapoi.

„Plotonul întâiu și al doilea va continua executarea misiunii. Plotonul al treilea va examina prada și va conduce pe prizonieri la batalion."

„Stai — cine ești?" Un strigăt energic. Dinspre Sud se apropie pe șosea pași repezi. „Sunt căpitanul Felix."

„Comandantul este acolo?"

„Da, este aici!" Comandantul companiei întâia se apropie în grabă de comandantul batalionului și raportează.

„Vă felicit! A mers bine. Dar am făcut aici un zgomot infernal. Bolșevicii trebuie să fie idioți, dacă nu ar cerceta numaidecât cauza. Grupa mea de însoțire poate lua pe prizonieri. Vreți să stingeți camioanele incendiate? Ce încărcătură aveau?"

Comandantul plotonului a III-a a venit și el, a auzit întrebarea și raportează.

„Dintre oamenii din tancuri, doi sunt morți, ceilalți sunt cam speriați, dar nu sunt răniți. Șoferul camionului ars și însoțitorul său sunt de asemenea morți. 15 oameni sunt făcuți prizonieri. In camioane se găsea material pentru organizarea terenului. Camionul în flăcări este plin cu fier. Dacă aruncăm pământ în flăcări, focul poate fi stins repede."

„Puneți să se facă aceasta", ordonă comandantul batalionului. „Incercați să apropiați și mai mult vehicolele între ele. Este barajul cel mai ideal pe care-l putem dori. Puneți să se demonteze roțile." Comandantul mai aruncă o privire la pionierii ce lucrează, le spune „bine băeți!" și apoi își ia rămas bun dela ofițeri: „Mă întorc la postul de comandă. Pe prizonieri îi iau cu mine și îi trimet la divizie." La o întrebare a comandantului companiei răspunde: „Nu, dela echipele de distrugere nu avem încă vreun raport.

Urmare în Numărul viitor

O fată cu pleoapele transparente. Dacă acoperim pleoapele superioare, ea privește cu ochii aproape închiși în jos, iar dacă acoperim pleoapele inferioare, ea ține ochii deschiși. Și aceasta nu se datorește decât faptului că fata a clipit în timpul secundei cât a durat fotografierea

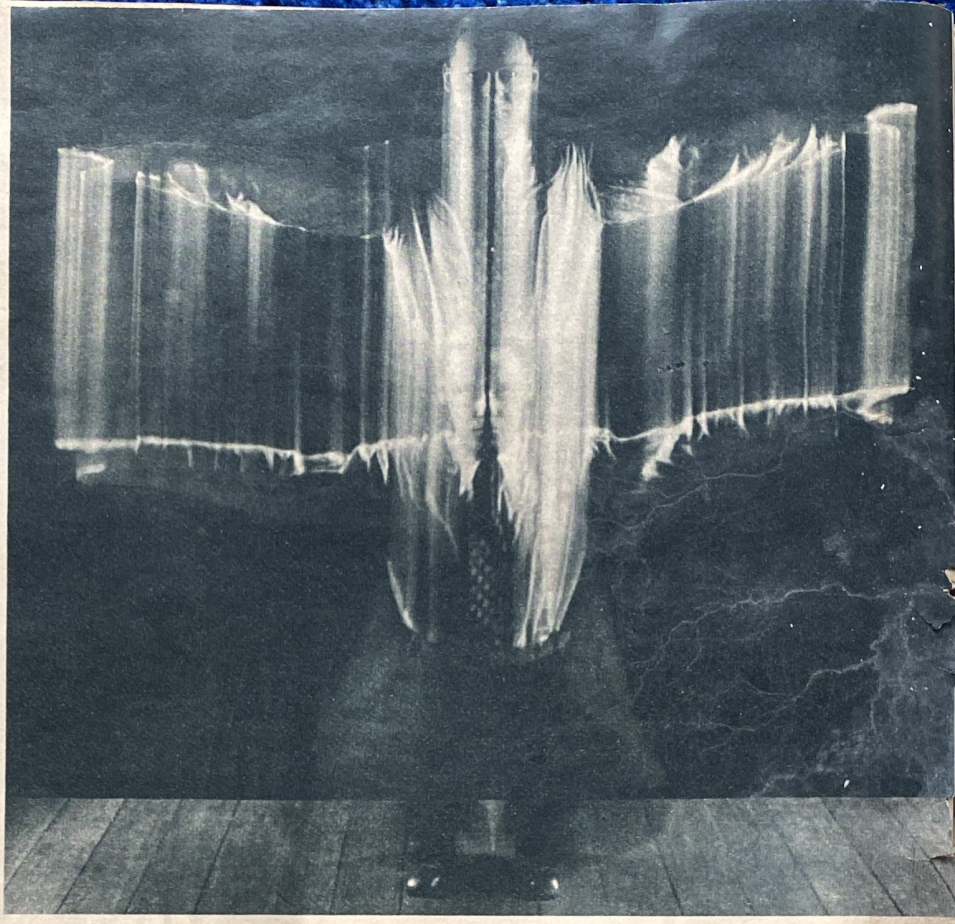

Un vrăjitor ciudat cu corpul strălucitor, bălăbănind mâinile. De altfel nu este vorba decât de o așezare pe vine, figură făcută într'o singură secundă

Intr'o singură secundă...

Chiar dacă o secundă se scurge neînchipuit de repede totuși se poate face încercarea să o fixăm în fotografie. Orice aparat fotografic, care dispune de un obturator precis, este potrivit pentru acest lucru. In fotografiile noastre decursul unei mișcări a putut fi prins prin lăsarea obiectivului deschis timp de o secundă

Corzile banjuului desmierdate de o mână cu foarte multe degete. In timpul unei secunde mâna muzicantă s'a plimbat de vreo patru ori dela dreapta la stânga deasupra instrumentului

E de mirat ce poate face o mingе de ping-pong. Ea descrie într'o secundă acest frumos arc care coboară mereu până când rămâne întins. Se poate vedea în mod clar, că la partea cea mai înaltă mingea își micșorează de fiecare dată viteza. Traectoria se îngroașe în acest punct, ba chiar se poate vedea cum licărește mingea. Un indiciu că după scurgerea unei clipe mingea mai rămâne sus o fracțiune de timp infim de mică pentru ca după aceea să cadă din nou. Și n'a trecut decât o singură secundă...

Drumul spre reţeaua continentală de aviaţie

EUROPA — inima traficului aerian mondial

Se poate ca modestul visător de astăzi să vadă mâine zburând pe deasupra Europei un „tren aerian", foarte asemănător cu fratele său ce se mişcă pe roate şi pe şine. Îl vedem pe aerodrom; un gigant aerian cu şase, zece sau douăsprezece motoare, având în spate un tender pe care tocmai îl umple cu benzină un şarpe gros cât omul; apoi avion lângă avion, tot atât de uriaşe ca şi primul, dar fără motoare, cu cabine de pasageri spaţioase şi comode, legate între ele prin coridoare în armonică. Indicatoare arată că acest „vagon direct" e destinat pasagerilor spre Leipzig, celălalt pentru cei spre München, un al treilea pentru călătorii de nuntă la Veneţia.

Vine un pasager, aruncă o privire nerăbdătoare pe indicatoare şi apelează în sfârşit la sfatul funcţionarului de serviciu: „Vreau să plec spre Schwarzburg în Turingia. Iată-mi biletul de zbor. Dar nu-mi găsesc cabina respectivă!". Funcţionarul însoţeşte amabil pe pasager spre primul planor dinapoia tenderului; planorul poartă o inscripţie ciudată: „Pentru pasageri spre staţiile intermediare." Funcţionarul roagă pe pasager să ia loc pe fotoliu, îşi notează numărul şi staţia de destinaţie, mai aduce şi alţi pasageri ca tovarăşi de drum pentru domnul ce merge spre Schwarzburg, apoi încredinţează însemnarea sa pilotului din cabina de pilotaj a avionului uriaş.

Un semnal, care se înalţă strident peste aerodrom, pierzându-se în depărtări, un urlet, un tunet, ce zguduie pământul, un şuerat şi un fâsâit de coloane de fum înapoia fiecărui planor . . . „Astea-s rachetele de start", murmură un cunoscător către vecinul său. „Trenul rapid aerian" goneşte câţiva kilometri dealungul bandei de beton, aparatul conducător se ridică, se desface dela pământ, pluteşte, tenderul urmează; celelalte planoare, pe jumătate târâte, pe jumătate împinse de rachetele proprii, părăsesc pământul, „trenul aerian" urcă spre cer . . .

Înainte încă ca pasagerii din ultimul planor să-şi dea seama că zboară şi că pământul se întinde la o mie, trei mii, cinci mii de metri dedesubt, aparent fără fiinţe şi fără mişcare, cu labirintul lui de păduri şi ogoare, cu îngrămădirile de case şi cu petecele şi cursurile de apă, înainte încă de a se fi acomodat cu cabina lor, pasagerii văd deja cum sunt „decuplaţi", cum şeful de tren aerian desface cuplajul, văd „trenul aerian" plutind înaintea şi deasupra lor, în timp ce ei înşişi în cabina lor alunecă elegant şi fără zgomot spre pământ . . . Se poate deja recunoaşte „trifoiul" autostrăzii Reichului; în faţa ochilor se înalţă case, se văd oameni . . . O lovitură lină, o zmuncitură; se aude o voce: „Aeroportul Halle—Leipzig. Toată lumea coboară!"

Între timp „trenul aerian" goneşte mai departe, pe deasupra Munţilor Turingiei, care văzuţi de sus nu sunt decât nişte minuscule movile verzui, abia vizibile. Domnul care merge spre Schwarzburg renunţă să descopere dela înălţimea aceasta locul lui de destinaţie; dar iată că vine conductorul, mai controlează odată cureaua prin care pasagerul e legat de scaun, îi face un semn să se pregătească . . . În faţă, în cabină de pilotaj, un membru din echipagiu şi-a îndreptat aparatul de ochire spre Schwarzburg; acum apasă pe un buton; un obiect lunguieţ şi rotund părăseşte ca o ghiulea de calibru mijlociu planorul, pentru ca, desfăcând o umbrelă de mătase albă, să se legene încet spre pământ, unde pe iarba moale „pasagerul cu paraşuta" e aşteptat de persoane binevoitoare, care-l iau cu grijă în primire . . .

„Trenul aerian" a atins în vremea aceasta de mult Nürnbergul, a lăsat în urma lui oraşul şi planorul din coadă, se pregăteşte deja să-şi decupleze pasagerii pentru München şi să pregătească pentru coborîrea cu paraşuta pe familia ce merge la Garmisch-Partenkirchen . . . La Roma sau Neapole, la Palermo sau la Cairo, la Timbucto sau chiar de abia la Captown, gigantul zburător îşi apleacă în sfârşit el însuşi nasul spre pământ, ca să termine cu ultimii pasageri acest zbor neîntrerupt de-a-curmezişul Europei şi Africei, după ce pela Cairo l-a mai întâmpinat un avion de alimentare, care s'a aşezat deasupra lui şi a umplut din nou cu combustibil tenderul din remorcă.

Realitatea va fi alta

Un tablou vizionar, aruncat cu avânt fantastic în viitor pe baza trăirii vremurilor de astăzi . . .

Dar deodată vine tehnicianul prozaic şi trage pe deasupra acestui tablou câteva linii groase: aprovizionarea cu combustibil din zbor s'a dovedit ca foarte dificilă şi nesigură; s'a renunţat de mult la aceste experienţe. Iar un remorcaj de câteva sute de tone are nevoie la decolare de o forţă de tracţiune atât de colosală şi de o atât de mare viteză, încât aerodromul ar trebui să crească nemăsurat, imposibil de mult; motoarele în schimb, folosite

Cea dintâi linie poştală aeriană a Europei Centrale: dela Viena la Kiev. *In Mai 1918 s'a deschis linia de poştă aeriană dintre Viena şi Kiev, pe o distanţă de 1200 km; ea ducea pe deasupra Munţilor Beschizi, înalţi de aproape 2000 metri, spre Cracovia şi, cu un alt aparat, spre Lemberg; aici decola iarăşi un alt biplan, făcea o escală la Proskurov şi zbura apoi peste câmpia ucraineană până la Nipru. Durata zborului era de 10 ore, în timp ce acceleratul făcea dela Viena la Kiev 40 ore. Zborul descris aici a fost de altfel întrerupt de două ori prin aterizări forţate; întâia dată puţin înainte de Cracovia, când pilotul şi-a pierdut orientarea din cauza norilor şi a doua oară la Reşov, în Galiţia, când vechea „ladă de război" şi-a rupt un ax în timpul furtunii, aşa că însoţitorul poştal a trebuit să plece mai departe spre Lemberg cu acceleratul. In ciuda acestui ghinion, s'a putut totuşi realiza o economie de 6 ore*

Desenul: Heinisch

numai în clipa aceasta a decolării în toată puterea lor, ar îngreuia în mod nerentabil aparatul numai prin greutatea lor. In sfârşit, un tren aerian nu e nici pe departe atât de economicos cu forţa, pe cât e un tren de marfă pe şine; căci acesta trebuie să învingă numai frecarea pe şine, în timp ce planorul-remorcă trebuie să fie nu numai dus înainte, ci şi „purtat", adică susţinut în aer; avionul de conducere trebuie deci să lucreze nu numai pentru tracţiune, ci şi pentru susţinere.

La criticele tehnicienilor aviatici se adaugă acelea ale tehnicienilor circulaţiei. Noi oamenii suntem fără îndoială capabili să ne acomodăm; după cum ne-am obişnuit cu zborul (în anul 1926 au fost transportaţi în traficul aerian european al societăţii „Deutsche Lufthansa" circa 37.000 pasageri; în anul 1938 resp. 1937 numărul lor a crescut la 300.000!), tot aşa ne-am putea probabil obişnui şi cu săritura cu paraşuta; însă — iar aici ademenitorul tablou vizionar se sparge ca un balon de săpun — ce se întâmplă cu circulaţia în sens invers? Trenul rapid îşi adună din nou la întoarcere „vagoanele directe" depuse la plecare şi-şi aduce pasagerii în bună stare acasă la dânşii; planoarele-remorcă însă nu pot fi din nou „acuplate" la zborul de întoarcere, fără ca avionul conducător să aterizeze; ar urma ca ele să fie mereu retrimise la locul de origină cu un aparat special sau . . . cu trenul! Aceasta ar însemna însă circulaţie goală în aer!

Dar nici Grecii aceia, care-şi închipuiau vasele de război ale viitorului cu o mie sau două mii de vâslaşi, nu-şi puteau închipui că într'o bună zi se va inventa motorul Diesel, care înlocuieşte zeci de mii de vâslaşi. Capacitatea noastră de imaginaţie merge pe drumul lat al obişnuinţei mereu înainte spre viitor; perspectiva fanteziei noastre e totdeauna rectilinie şi numai privirea omului cu adevărat mare dintre noi, ideile spiritelor creiatoare pot să vadă câte odată „pe după colţ", unde se deschide drumul complect diferit spre ziua de mâine.

Cum se va înfăţişa circulaţia aeriană de mâine? . . . Să aruncăm o privire înapoi, să vedem cum arăta ea alaltăieri, cum se călătorea prin aer alaltăieri şi ieri.

Cum am călătorit cu prima linie de de poştă a Europei Centrale

Era într'o dimineaţă vântoasă de Mai a anului 1918. In Vest bătălia era încă în toiu; în Est, sfatul central ucrainian chemase în ajutor trupele Puterilor Centrale în contra bolşevicilor din Moscova. Trebuia acum să se creieze o legătură repede şi sigură cu Kievul, capitala Ucrainei.

Aşa s'a născut, din necesităţile războiului şi din posibilităţile pe care el le creiase, prima linie de poştă regulată, după ce încă cu un an mai înainte comandamentul militar german înfiinţase o legătură aeriană de poştă între Dünaburg şi peninsula Crimeia.

In fiecare dimineaţă la ora 5 decola dela Aspern, de lângă Viena, un avion, preda sacii de poştă unui alt avion la Cracovia; la Lemberg, din nou schimbare de avion şi pilot, apoi aterizare la Proskurov, pentru alimentare cu benzină, iar după amează sosire în Kiev. Căci nimeni nu îndrăznea să atribuie motorului sau pilotului o resistenţă mai mare de trei-patru sute de kilometri dintrodată. Se zbura astfel zece ore dela Viena până la Kiev, dacă totul mergea bine . . .

In dimineaţa de Mai când, după toate vizitele de adio, sosii la Aspern, lucrurile nu mergeau bine. Din cauza vremii prea furtunoase aparatul n'avea voie să decoleze; poşta rămase pe loc pentru a doua zi. Atunci însă zborul fu încercat. Pe aerodrom stătea vechea „ladă de războiu", un biplan cu un motor cu două locuri, nimic altceva decât o „ladă" de lemn, în care numeroasele găuri de gloanţe de mitraliere fuseseră la repezeală lipite şi lăcuite. Cu şalul de lână înfăşurat de patru ori în jurul gâtului, cu casca de aviator trasă adânc peste urechi, îmbrăcat cu pantaloni şi haină îmblănite şi cu ochelarii de zbor puşi — încotoşmănat aşa dar până la a nu mai fi recunoscut — aşa-şi căuta primul „pasager aerian" al Europei drumul spre aparat. Inaintea mea se îngrămădesc saci sigilaţi în coada de lemn a aparatului; confirm cu degetele ţepene că „am primit 12,650 kg poştă aeriană", căci sunt „pasager de serviciu", zbor ca „Franz", ca observator şi însoţitor de poştă. Mă înghesui apoi în scaunul cu clapă din spatele pilotului, peste pântece mi se încătărămează o curea lată, aud un părăit ca de o sută de automobile deodată. Gonim cu smunciturl lungi peste câmp, mă cuprinde o senzaţie uşoară de ameţeală; apoi conştiinţa înregistrează cu mirare: zburăm! . . . Vreau să mai fac un semn de adio celor de jos, întind braţul peste bord şi . . . -l trag repede înapoi; altfel mi l-ar fi rupt curentul de aer, îmi închipui eu.

Apoi însă trebuie să „fac pe Franz"; înţepenesc harta tare ca lemnul în mâinile înmănuşate cu blană, caut jos pe pământ imaginea respectivă, însă când o pătură de nori sfâşie tabloul de jos într'o sumedenie de imagini izolate, sunt disperat că nu-mi pot face datoria; încerc să mă fac înţeles de pilot prin urlete, însă elicea urlă mai tare ca mine. Ii împing contra vântului un petec de hârtie: „Habar n'am unde suntem!" El clatină din cap, ridică din umeri; apoi aterizează forţat între o staţie de cale ferată şi un lan de cereale. Putem acum citi numele staţiei; decolăm din nou, zburăm mai departe, ajungem sănătoşi la Cracovia. Sunt întrebat cu zâmbete cum mi-a plăcut zborul; răspund şi eu zâmbind şi văd cu surpriză feţele mirate ale celor-lalţi. Apoi mă lămuresc ei: rar s'a întâmplat să aterizeze cineva, fără ca urechile să-i fie asurzite de urletul elicei şi fără să fi avut nevoie de minute întregi, ca să-şi revină din surzenie! . . .

Un nou aparat, o „ladă" ca şi cea dintâi, stă gata de decolare; un nou pilot îmi strânge mâna îmblănită. Decolăm, urcăm spre nori, străbatem pătura cea albă spre soare, care atârnă palid în ceturi.

Zburăm la 3.000 metri; vântul şi frigul străbat prin cele mai dese blănuri. Apoi ne prind pale puternice de vânt; vreme de două ore urcăm şi coborim prin pătura de nori, luptând cu motorul în plin în contra furtunii, apoi motorul renunţă la luptă. Coborîm în zbor planat nebunesc de iute spre o grămadă de arbori, de câmpii şi de pajişti. Motorul mai urlă odată făgăduitor; aceasta e suficient ca să ne ducă câteva sute de metri mai departe, dincolo

VÖGELE

Maşini pentru construcţia de străzi

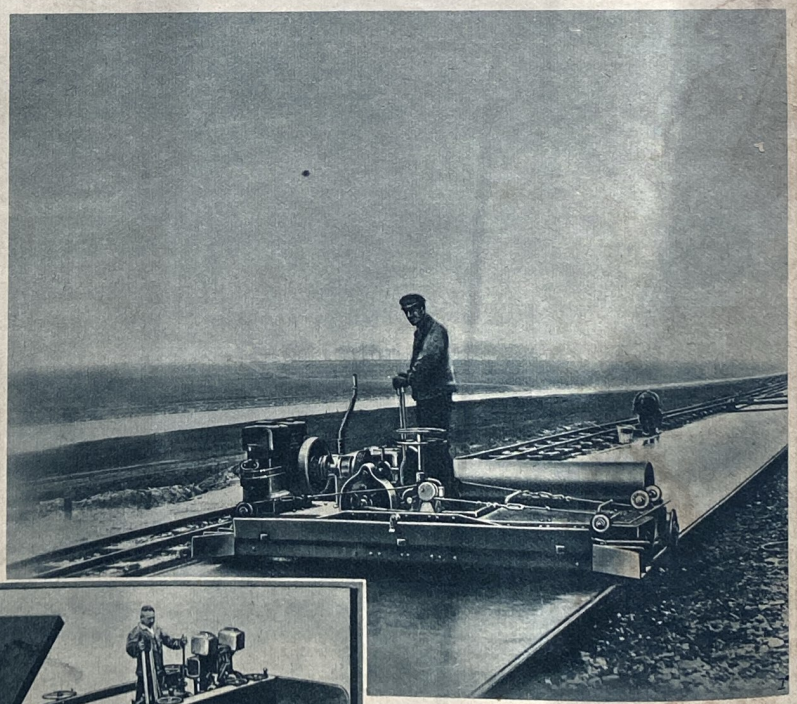

JOSEPH VÖGELE
A. G. MANNHEIM

Telefon: 45241 · Adresa cifrată: Bahnfabrik

de pădurea primejdioasă. Din jos zboară spre noi pământul — o smuncitură, apoi câteva zdruncinături; ne oprim la doi pași de un lan de grâu. Iar la 20 metri de noi furtuna rupe un mesteacăn svelt.

Apoi însă „Franz" mână într'o birjă cu viteza de zece km de oră spre cea mai apropiată stație de cale ferată, de unde cu lăsatul nopții ia acceleratul spre Lemberg. Șapte ore întârziere; în orice caz tot e un avans față de poșta obișnuită.

La Est de Lemberg vremea e mai favorabilă. Șoseaua dreaptă ca lumânarea dinspre Tarnopol strălucește albă în lumina soarelui de după amiază; unde ea încetează brusc, e frontiera. Dincolo de ea se întinde la nesfârșit câmpia ucraineană, păduri imense, stepe singuratice, bălți, lacuri și mlaștini cu luciu palid... Jos, în amurgul serii, se târăște ca un melc un tren, trimițând spre cer fum alb de lemn: patruzeci de ore se chinuește acceleratul dela Viena la Kiev! Noi avem nevoie numai de zece ore, dacă totul merge bine... Simți aproape fizicește cum acest spațiu nemărginit al Estului duce dorul avionului, ca să-i învingă depărtările...

Acolo unde bălțile se întind ca o mare, unde în soarele amurgului cupolele de aur strălucesc de pe maluri, aterizăm. Kiev. Când se lasă noaptea un trăznet ne trezește din somn: undeva în apropiere căzuse o bombă. Dar ofițerul aviator de pe patul de campanie de lângă mine făcu un gest de dispreț: „Așa-i aici la Kiev. Undeva, în pădurile din împrejurimi, un bolșevic și-a luat libertatea de acțiune și un tun. Din când în când aruncă câte o ghiulea asupra orașului!"

Acesta a fost un punct final răsunător pentru evenimentul: cu avionul de poștă spre Kiev.

Ori ce început e greu

Era un eveniment ce trebuia să dea mult de lucru fanteziei, făcând-o să viseze o Europă stăpânită de noul mijloc de comunicație: toate depărtările vor fi curmate la jumătate, munții înalți cât cerul și mările fără fund nu vor mai alcătui un obstacol; oamenii vor zbura zece minute ca să-și petreacă sfârșitul săptămânii, poate chiar că vor putea zbura zilnic din vila din afara orașului spre locul de lucru.

Visătorii mai scrupuloși aveau tot felul de îndoieli: urechile sensibile vor asurzi la un zbor mai lung din cauza urletului elicei. Pilotul își va pierde orientarea când între avioane și pământ se va interpune un nor. Cât despre busolă, aceasta numai funcționează în ceață, așa afirmau mulți oameni; începe să se „învârtească" când avionul intră într'un nor, zăpăcită probabil de electricitatea atmosferică, încă nestudiată. La un congres aviatic ținut la Bremen s'a discutat cu toată seriozitatea această problemă și s'a prezentat o nouă „busolă-sfârlează", care printr'o suspensiune specială cu centrul de greutate deplasat urma să fie lipsită de erorile busolei magnetice obișnuite și să indice pilotului poziția „locală", chiar când ar lipsi vizibilitatea.

Fără îndoială că încă de pe atunci specialiștii încercați erau de părere că nu busola, ci omul greșește: lipsit de orice vizibilitate în singurătatea de nepătruns a ceței; zdrucinat și în simțul lui de echilibru, omul devine nesigur, intră din curbă în curbă ca să scape din închisoarea de ceață, zboară chiar în cerc, iar busola nu face decât să înregistreze exact mișcările.

E adevărat că exista și pe atunci telegrafia fără fir; în vremea războiului adusese mari servicii; părea însă ceva imposibil a se înzestra cu un asemenea aparat avionul, din cauza lestajului și... a primejdiei ca o scânteie să nu aprindă benzina și aparatul! Așa că deocamdată cel mai mare dușman era ceața. Dacă însuși zborul pe ceață părea foarte periculos, o aterizare nu putea fi decât imposibilă. Se propuseră niște proiectoare uriașe, care să străbată prin ceață, se făcură încercări de a se înlătura cu ajutorul electricității ceața de deasupra aerodromului. Cu alte cuvinte, deocamdată nu se putea zbura când vremea era cețoasă...

Pe atunci nu se știa nimic despre orientarea prin goniometrie a avioanelor, despre zborul și aterizarea fără vizibilitate, de abia se știa ceva despre tunelurile aerodinamice, despre formele aerodinamice și rezistența la vânt, despre avioane uriașe din aluminiu și cu motor de uleiu, nu se știa nimic despre catapult și despre planoarele remorcate, despre avionul stratosferic și despre roțile escamotabile. In schimb: se zbura!

Prima hartă aeronautică a Europei Centrale

Se zbura cu optimism și pasiune, cu ambiții arzătoare și cu succese frumoase. Germania nu semnase încă dictatul dela Versailles, și în această țară călcată în picioare și înfometată se și deschisese prima linie de trafic aerian: la 5 Februarie 1919 decolă primul avion dela Berlin la Weimar, unde ținea ședințe Adunarea Națională, ca să dea poporului o nouă constituție „democratică". Puțin după aceea urmă o legătură aeriană dela Berlin la Hamburg și, peste Hannover, spre regiunile industriale din Vest. Dar chiar și în aceste prime începuturi „inima Europei" se străduia să găsească legătură cu continentul, să creeze o comunitate de trafic aerian european. Incă în anul 1919 se înființează, în colaborare cu societatea de trafic aerian daneză și olandeză linia Copenhaga—Hamburg—Amsterdam, în timp ce în interiorul Reichului se zboară regulat vreo șase linii aeriene.

Se zboară cu „lăzi de războiu" vechi, cu două locuri, biplane deschise cu un motor; în curând vine „supraavionul Gotha" cu două motoare, capabil să transporte nu tocmai comod patru pasageri; în Iunie al aceluiași an apare primul avion adevărat de transport, aparatul Junkers F 13 cu un motor, pentru doi membri de echipaj și patru pasageri, primul aparat cu cabine, monoplan metalic cu aripile joase — primul „măgar de tinichea" cum îl numesc aviatorii. Acest aparat Junkers prezenta calități atât de bune, că a cucerit întreaga lume și mai e și astăzi în serviciu în multe părți. Germania era sărăcită și flămânzită, dar bura! Și creiase primul „avion de transport" adevărat, care a servit de model lumii întregi.

In ciuda tuturor obstacolelor

Statele adversare mirosiră în acest spirit interprinzător, în acest curaj de a pune la dispoziția omului aerul ca

Urmare în pagina 58

Acolo unde e nevoie să păzim valori, lacătul Zeiss Ikon asigură fiecare ușă și fiecare sistem fie ca lacăt cu o singură cheie, lacăt de cutie, de suspensie sau de binale.

Un sistem de încuietori Zeiss Ikon cuprinde diferite încuietori într'un sistem metodic de siguranță.

Cheie
3/5 mărime naturală

ZEISS IKON AG GOERZWERK BERLIN

Prin primul său film „Leise flehen meine Lieder" Willi Forst a devenit dintr-odată renumit în toată lumea ca maestru al filmului muzical. Filmele sale de mai târziu „Mazurka", „Allotria", „Serenade" și „Operette" sunt stadii ale acestei evoluții, care au dus pe vienezul Willi Forst la cel mai nou film al său „Wiener Blut". Și în acest film, muzica ocupă rolul cel mai important

„Moser, mai probează odată!"

Turnarea unei scene vesele din noul film „Wiener Blut"

„Intrați cu sănătate și bucurie! Să fie cu noroc și veselie! Vă urăm bine ați venit, aici la noi în frumoasa Viena!" cântă oamenii de serviciu ai prințesei Auersbach la primirea tinerei contese Wolkersheim. Feciorul Knöpfl este foarte mândru de corul pregătit de el cu atâta sârguință. Dar după cum se întâmplă în asemenea cazuri, când vrei să faci cuiva o surpriză: ghinionul e mare și perspectiva unei reușite infim de mică! In primul rând e primit cu osanale feciorul Jean, care a venit înaintea stăpânilor săi, și care e luat drept contele Wolkersheim. Și când în sfârșit și-a făcut aparația contele cu soția sa, Knöpfl lipsește și astfel nu poate să dirijeze corul oamenilor de serviciu. Prin urmare nu e de mirare, dacă fără dirijor corul o ia anapoda. Knöpfl apare abia în ultimul moment și întrerupe cântecul de primire nereușit astupând gura bucătăresei Cilli, care cânta cel mai tare și cel mai fals.

Acesta este conținutul micii scene pentru a cărei reușite Willi Forst s'a arătat atât de îngrijorat. Cu răbdare el a repetat-o mereu până când în sfârșit s'a ajungs la un joc de precizie, mai ales în ce privește pe Moser, precizie indiscutabilă atunci când comicul proiectat trebuie să fie un comic veritabil.

Cu ochii în patru și puțin temători, Willi Forst urmărește scena care tocmai este prinsă de aparatul cinematografic. Multe probe au fost făcute până când acest mic fragment dintr'un mare film a arătat așa după cum dorea Willi Forst. Oare se va reuși în cele din urmă? Artiștii, care adesea studiază cu atâta grije până și cele mai neînsemnate nuanțe, vor apare oare cum trebuie în fața aparatului de cinematografiat? Pe fața cam îngrijorată și expectativă a lui Forst se oglindește aceeași emoție mută de care sunt cuprinși și scriitorii atunci când li se joacă premiera

Atenție, acum vine scena primejduită, în care s'a jucat mereu fals la probe! Un gest, buzele ascuțite gata să vorbească, sunt singurele mijloace de care se poate folosi Forst pentru a ajuta artiștilor în timpul cinematografierii. Să sperăm că va reuși să atragă atenția actorilor asupra primejdiei amenințătoare

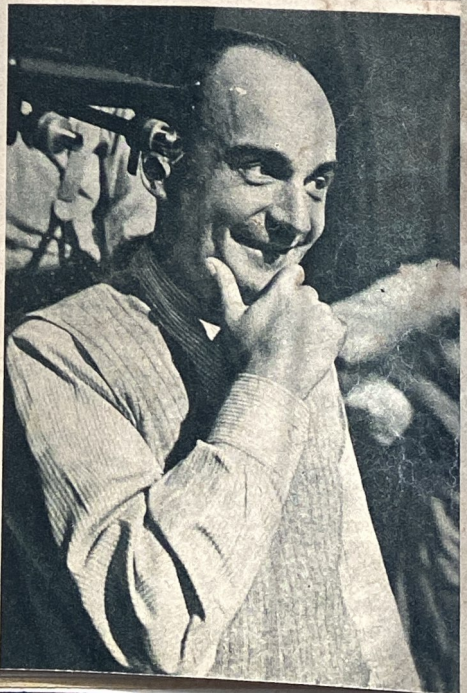

Slavă Domnului, se pare că a reușit! Să sperăm că acum nu se va mai întâmpla nimic neplăcut! Dacă îi încurajezi cu un zâmbet, probabil că actorii vor trece cu succes peste ultimul pericol!

„Moser, scena cu astuparea gurii trebuie să se desfășoare mult mai repede! Vino și-mi astupă gura!“ La una din numeroasele repetiții Willi Forst a jucat rolul bucătăresei Cilli care cântă foarte tare și foarte fals. Moser care interpretează pe feciorul Knöpfl trebuie să se năpustească mereu, pentru ca, după cum scrie scenariul — să-i astupe energic gura

Și acum iată cum va arăta această scenă în film! Probabil că publicul va râde sănătos la această scenă fără să-și închipuie, munca uriașă care se ascunde numai în această mică scenă și care nu este decât un fragment secundar din noul mare film „Wiener Blut“ pus în scenă după cunoscuta operetă de Johann Strauss

Toate fotografiile: Wien-Film Wesel

Urmare din pagina 55

EUROPA — inima traficului aerian mondial

mijloc de transport, o primejdie: pe aerodromul din Johannisthal, unde altă dată se încărcase prima poştă aeriană, unde primii pasageri aerieni urcaseră în „lada" veche şi hârbuită ca să zboare spre Weimar, acolo, câteva luni mai târziu, căddeau ciocane grele pe motoarele preţioase, flăcări sălbatice se înălţau spre cer peste rămăşiţele avioanelor germane. La aceste lovituri invidia şi ura mai adăugă una: după „dispoziţiile fundamentale" ale ultimatului dela Londra, avioanele de transport germane nou construite nu puteau să întreacă maximul de viteză de 160 km pe oră; greutatea transportabilă — inclusiv pilotul şi instrumentele! — trebuia să fie de numai 600 kg; nu se permiteau aparate de telegrafie fără fir pe bord.

Căci: totuşi se zbura. In anul 1921 se parcurg zilnic 8000 km de zbor cu 150 aparate învechite, nerentabile!

Intre timp în afară, dincolo de frontierele germane, se lucrează febril la creiarea de aparate mari, cu mai multe motoare, mai rapide, mai comode şi mai rentabile. Olandezul Fokker construeşte avioane cu cabine pentru zece pasageri; la „aerosalonul" din Paris se poate admira un mamut Blériot cu 20 locuri şi o viteză maximă de 200 km pe oră; se spune că un aparat Nieuport ajunge chiar la 320 km pe oră; Fokker prezintă unul din monoplanele sale având ca ataş un planor fără motor, care în drum poate fi detaşat pentru aterizarea de pasageri, coletărie sau poştă. Spectatorul german poate măcar admira la Bremen şi Hamburg aceste frumoase păsări străine, cu ocazia aterizării lor regulate de pe linia „Europa Nord-Vest", între Copenhaga—Hamburg—Bremen—Amsterdam, care... fusese plănuită şi chemată la viaţă de societăţile de aviaţie germane!...

Totuşi: Germania îşi creiază cea mai deasă reţea de trafic aerian din Europa; avioanele germane fac zilnic circa 10.000 km. Poşta germană susţine şi încurajează aviaţia cu ori ce ocazie, e prima administraţie de poştă din Europa care ordonă tuturor servicilor sale să accepte spre expediere trimiteri cu poşta aeriană; ea organizează pretutindeni servicii de transport cu motocicleta, care duc în modul cel mai rapid poşta aeriană la aerodrom.

In anul 1922 apare într'o editură berlineză prima „Hartă a liniilor aeriane din Europa Centrală". Din ea se vede lămurit: în timp ce toţ restul Europei întreţine numai 11 linii aeriene, planul de zbor german cuprinde peste o duzină de linii, dintre care unele se întindeau încă de pe atunci peste graniţele Reichului, spre Copenhaga şi Praga, Danzig şi Riga, Covno şi Moscova. Ele s'ar fi întins şi spre Vest, acolo însă se înalţă până la cer un zid de neîncredere pe care nu-l poate învinge nici acest ultramodern mijloc de locomoţie. Ar fi fost mult mai uşor să se zboară peste Alpi decât peste frontiera pe care o trăsese aviaţiei germane dictatul dela Versailles şi protectorii lui, peste această frontieră care mergea prin mijlocul Germaniei, despărţind ţinutul sub ocupaţie depe Rin de cel liber şi obligând avionul cu destinaţia Köln să aterizeze deja la Dortmund.

Şi totuşi — se zboară! Prin anul 1925 există deja linii externe spre Londra, Amsterdam, Copenhaga, Malmo, Stockholm, Helsingfors, Basel, Zürich şi Budapesta.

Cele 30 de societăţi de trafic aerian german, cu existenţă temporară, se reunesc cu timpul în „Die Deutsche Lufthansa". Cu înfiinţarea ei — la 6 Ianuarie 1926 — începe o epocă nouă şi înfloritoare în traficul de aviaţie european. Se înfiinţează prima linie de noapte Berlin—Moscova, se cercetează drumul aerian spre Extremul Orient, pe deasupra Rusiei şi Siberiei, spre China, un hidroavion Dornier e trimis în Brazilia pentru a studia condiţiunile preliminare pentru un serviciu transoceanic spre continentul american...

Restricţiile de construcţie pentru industria aeronautică germană sunt în sfârşit, după lungi tratative, înlăturate. Deutsche Lufthansa dispune acum de peste 120 avioane, între ele sunt deja 41 de tip mare; 13 staţiuni de radio sunt puse în serviciul siguranţei zborului; însă până în prezent numai zece aparate sunt înzestrate cu instalaţiuni de t. f. f.

Se zboară însă; lucrări, cercetări, studii, transformări, construcţii, planuri... Aproape că Europa e prea mică pentru toate aceste planuri mari. Domeniul de lucru al pionerilor aviaţiei germane este Europa. Germania e numai „inima" ei; scopul ultim al inventiilor şi studiilor lor, al ambiţiilor şi succeselor lor este: să facă din Europa „inima" unui trafic mondial de aviaţie.

Unul din primele „avioane poştale" din anul 1919, pe „aerodromul" din Berlin. *Un biplan monomotor, desvoltând o viteză maximă de 120 km pe oră. Aparatul parcurgea distanţa Berlin-München în şase ore, aşa dar cu o oră mai puţin decât vagonul-motor al c. f. germane. Sarcina maximă, inclusiv pilotul şi însoţitorul de poştă, se ridica la 250 kg; se putea deci transporta maximum 100 kg poşta aeriană, care era adusă la aerodrom dela oficiul poştal central Berlin C. 2 cu motocicleta*

Fotografia: Deutsche Lufthansa

Europa în drumul spre traficul mondial de aviaţie

Viteza de zbor pe cele mai multe linii nu întrece deocamdată 150 km pe oră; dar chiar pentru cea mai lungă dintre liniile de zbor, cea dela Paris peste Nürnberg şi Praga spre Varşovia, avionul are nevoie de numai 10—12 ore. Dela Berlin la Atena sau Istanbul sunt numai 2.000 km. Avionul a îngrămădit Europa în cercul unui zbor de o zi. Acum era vorba să se ţese mai departe în lume firele scurtătoare de timp şi aducătoare de belşug, să se învingă munţii, să se străbată oceanele. Căci faţă de transportul pe apă viteza mare a zborului iese şi mai bine în evidenţă decât faţă de cele mai repezi trenuri de cale ferată. Dacă s'ar putea zbura spre America, economia de timp ar fi de mai multe zile. Chiar pe linii de zbor relativ scurte, când ele duc peste mări sau peste munţi, viteza avionului se evidenţiază surprinzător faţă de vapor sau de tren: aşa de exemplu, dela Berlin la Westerland se zbura în 1922 patru ore, în timp ce cu trenul şi cu vaporul se făceau 12 ore; se economiseau aşa dar opt ore. Şi în timp ce trenul expres pentru Zürich are nevoie de 21 ore, avionul străbate această linie în 7, economiseşte aşa dar pasagerului 14 ore. Şi dacă s'ar putea zbura spre Roma.... Dar nu se îndrăzneşte încă la un zbor regulat peste Alpi.

De aceea cel mai important eveniment al deceniului este învingerea Alpilor. La 1 Mai 1932 Deutsche Lufthansa înfiinţează serviciul zilnic pe linia Berlin—München—Veneţia—Roma. Linia de aproape 1.400 km e străbătută în circa zece ore. Prin aceasta se asigură legătura decisivă între Nordul şi Sudul Europei.

Incă cu doi ani mai înainte Deutsche Lufthansa se străduise să învingă măcar „parţial" Atlanticul. Ar putea fi posibil să se zboare de pe un vapor în mers spre uscat; cel puţin în ultima etapă a călătoriei spre America s'ar scurta în felul acesta drumul poştei spre Statele Unite! La Iulie 1929, părăseşte pentru prima dată un hidroavion Heinkel vaporul „Bremen" la 400 km înaintea coastei americane şi ajunge în două ore jumătate la New York. La întoarcere „Bremen" asvârle avionul la 5 mile Vest Cherbourg: el zboară peste 800 km în patru ore spre Bremernaven. Aceste „zboruri cu catapult" scurtează legătura de poştă dintre Europa Centrală şi New York cu 48 ore.

Insule de zbor pe ocean

Avionul-catapult îşi dovedeşte calităţile şi permite coacerea unui plan nou: folosirea vaporului ca bază de plecare plutitoare pentru trecerea oceanului. Căci acum se poate decola de pe vas, mai e nevoie „numai" de o instalaţie care să permită şi „aterizarea" pe vas, pentru ca, după ce şi-a primit combustibilul, avionul să fie aşezat pe catapult.

Intr'o bună zi, din portul Warnemünde pleacă un vas ciudat. Câteva săptămâni mai târziu el se leagănă în mijlocul Atlanticului, între Africa şi America de Sud; echipajul lui priveşte încordat cu toţi ochii şi cu lunetele spre Est, până când văd în sfârşit că pe deasupra valurilor apare un punct minuscul, se apropie: e un avion cu svastică...

In anul 1934, după numeroase cercetări şi vaste încercări, serviciul de poştă aeriană spre America de Sud devine o realitate, se deschide prima linie de zbor transoceanică, cu avioane germane. Un aparat Heinkel He 70 duce poşta aeriană dela Berlin peste Stuttgart şi Marsilia la Sevilla; acolo ea e preluată de un trimotor Junkers Ju 52, zboară peste Las Palmas spre Bathurst în Gambia britanică, pe coasta de Vest africană. Un hidroavion continuă expeditia, zboară spre baza plutitoare „Westfalen", amerizează în partea ferită a vasului, lunecă pe un dispozitiv special, e ridicat de o macara pe bord, alimentat cu benzină, aşezat pe catapult şi aruncat din nou peste ocean. A doua etapă atlantică îl duce la Natal, pe coasta de Est a Americei de Sud. De aici trimiterea mai departe a poştei spre Rio de Janeiro şi Santiago de Chile o face sindicatul german „Condor".

Această e cea mai lungă linie aeriană din lume, având peste 15 300 km şi atingând cea mai mare viteză de pe toate liniile mari de exploatare aeriană, anume 153 km pe oră.

Până în Septemvrie 1939 avioanele Lufthansei au parcurs circa 2 milioane km peste ocean, executând aproape 500 de zboruri pe deasupra Atlanticului. Circa 30 milioane de trimiteri poştale au fost expediate din Europa spre America de Sud; dacă am calcula timpul câştigat prin zbor de fiecare scrisoare, am afla 2 milioane de ani!...

Acum mai trebuia să se învingă şi continentele. Cel care făcea prin 1922 propagandă pentru un plan lucrat până în cele mai mici amănunte pentru o legătură aeriană cu aeronave Zeppelin între Europa Centrală şi Japonia pe deasupra Spitzbergului şi a Polului Nord, pentru a scurta cu 6 zile drumul spre Extremul Orient şi cu 12 zile pe cel spre San Francisco, a fost un German, Walther Bruns, fost comandant de aeronave în războiul mondial. Patru ani mai târziu Deutsche Lufthansa cercetează problema acestei legături peste Rusia şi Siberia, iar două aparate Junkers aterizează în bună stare în China. Dar şi acest plan, care era aproape realizat, nu reuşeşte din cauza opoziţiei Sovietelor. Atunci baronul von Gablenz, director la Deutsche Lufthansa, întreprinde acel îndrăznet şi memorabil zbor spre Extremul Orient peste „Acoperişul lumii", peste cei trei mai mari munţi ai lumii: Pamir, Karakorum, Hindukuş... Intre timp dela Berlin se zboară în avioane germane spre Istanbul Teheran, Kabul, chiar şi spre Bangkok.

Europa este pe calea de a deveni „inima" traficului mondial de aviaţie, de a ţese firele liniilor sale aeriene peste întreg globul.

Ludwig Kapellen

Urmează un al doilea articol

Signal Nr. 23-24. Anul 2, Decembrie 1941 — Apare odată la 14 zile — Redactor-şef interimar Heinz Medefind. Editura şi tiparul: Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstr. 22-26. Toate drepturile rezervate. All rights reserved. Entered as second class matter at the Postoffice at New York, N. Y.

Urmare din pagina 40

Cenușiu - și totuși colorat

de până atunci. Egretele de pe căști au la origină de asemenea mai multe modele. Astfel pentru a se recunoaște reciproc în timpul luptei, Suedezii își puneau mănunchiuri de paie la pălărie.

Fracul a fost descoperit de militari

Contribuțiile militarilor în ce privește moda acelor timpuri sunt într'adevăr uimitoare. Tăietura pe talie a uniformelor prusiene și combinarea culorilor alb, albastru și roșu a îndemant pe burghez să se îmbrace la fel cu soldații.

Militarii au constat că în timpul călăritului tunica închisă poate împiedeca ușor, deoarece se strânge pe pântece. Din această cauză li s'a tăiat părțile hainei care împiedecau. Tot fel a luat ființă fracul. Prin ur... părerea acelui istoric de mode, după care o Franțuzoaică mondenă — pentrucă admira atât de mult soldurile ...ților neacoperite de haină — era con...tată ca creatoarea fracului este falsă. ...n fularul husarilor, Croaților a luat ...stere cravata; dar și pantalonii lungi ...a căror vechime ar fi de aproape 150 de ani, este tot o creație militară. Până la sfârșitul secolului al XVIII-lea s'a dat călărașilor din armata prusiană pantaloni pe care să-i îmbrace deasupra pentru a cruța astfel în timpul luptei pantalonii de parade. In timpul călăritului acești pantaloni se ridicau ...astfel s'a ajuns să fie fixați sub ...zna printr'o bentiță.

...ci de ani mai târziu acești ...aloni întinși pe picior, au devenit ...ndenți și nu mai erau de pânză ...postav. Din acest moment ei ...rtați numai cu botine. Aproape ...ne s'a format la acești panta... ...unga de astăzi.

In ce privește moda pălăriilor, s'a întâmplat la fel. Bicornul și tricornul au căpătat forma lor numai din scopuri militare. Pălăria de fetru moale cu borurile largi ...ca pe soldați în lupta corp la ... astfel ei au îndoit-o în sus, în față, iar pe urmă în mai multe locuri. Pentru infanteriști chiar pălăria cu borul ridicat era încă incomodă. Ea îi împiedeca la exercițiii și în lupta la baionetă și astfel au folosit în sfârșit în timpul luptei scufia de noapte. Iar pentru ca ciucurele scufiei să nu le cadă pe față, s'a recurs la un schelet de metal și cu aceasta a luat naștere casca înaltă a grenadirilor secolului al VIII-lea.

Câmpul de bătălie puțin populat este moartea culorilor

Pos... ...orat al militarilor trebuia ...odată cu descoperirea în ...al XVIII-lea a prafului de ...cu fum redus. Până atunci culorile albe ale infanteriei, albastrul deschis al dragonilor, tunicile roșii ale regimentului de gardă și predilecția husarilor pentru culorile vii, pieptarul alb și galben al „Kürassier"-ilor era necesar pentrucă datorită acestor culori vii puteau fi recunoscuți în fumul prafului de pușcă. (Gulerul negru al soldaților de geniu a luat ființă chiar datorită prafului de pușcă. Gulerele de mătase roșie și albă se murdăreau prea ușor și nu se putea să li se păstreze culoarea dela început.)

Pulberea fără fum a dat ființă câmpului de bătălie puțin populat. Deoarece deasupra câmpului nu mai plutea fumul pulberii, soldatul în uniforma colorată putea fi văzut dela distanță. Aceasta au aflat-o Englezii pentru prima dată în timpul luptelor cu triburile indiene dela munte ce se răsculau. Trăgătorii indieni împușcau dela distanță pe Englezii care atacau în tunici albe și roșii. In disperarea lor s...dații au ajuns să-și coloreze uniformele ...u ceaiu, pentrucă nu aveau la îndemână alt mijloc ... astfel a luat ființă cak... cafeniu. El a dispărut la început di... odată cu terminarea acestui r... în războiul cu Burii, Engle... ...pușii în fața aceluiași pericol c... ...mea luptelor din munții Indiei.

Nașterea uni...

Astfel s'a intro... ...ă engleză cakiul cafen... ...iar restul statelor s'au străduit de asemenea să găsească pentru trupele lor o uniformă corespunzătoare potrivită câmpurilor de bătălie puțin populate, pentru ca astfel soldații să fie făcuți invizibili. Francezii au găsit ca potrivit peisajului predominant din țara lor albastrul, iar Germanii „feld...rau"-ul.

Totodată cu haina burghezului a luat ființă și uniforma și s'a sfârșit odată cu aceasta; căci nimeni nu va tăgădui asemănarea îmbrăcămintei civile cu uniformele moderne, un port intermediar între vestonul cenușiu al burghezului și o haină de sport. Curios — și tocmai acestui lucru i s'a acordat prea puțină atenție de istoria culturii modei — odată cu uniformele colorate au dispărut și culorile din îmbrăcămintea burghezului. Astăzi, în Europa bărbații se îmbracă în ștofe de obiceiu necolorate preferindu-se nuanțele dela cenușiu până la negru. De unde își trag originea fracurilor albastre deschis și verzi de culoarea sticlei din secolul trecut? Un dandy mâhnit ar putea să amintească cu acest prilej de felul cum se plângea François Villon de zăpada din anul trecut. Jachetele de club colorate ale sportivilor sunt singurele care aduc ceva culoare în timpul verii, în mijlocul aspectului cenușiu al lumii bărbaților. In colo ...

Asemănările uimitoare și legăturile dintre uniformele ultimilor 400 de ani și îmbrăcămintea acestor timpuri este un argument contra răspândirei afirmații cum că soldații trăiesc într'o altă lume, decât restul poporului. Cu cât fiecare popor a înțeles mai mult necesitatea serviciului militar obligator, cu atât legăturile dintre soldați și burghezi au devenit și mai strânse și în definitiv nici în îmbrăcăminte nu mai există deosebiri. Totuși puținele deosebiri sunt necesare. Imbrăcămintea militarilor trebuie recunoscută ca uniformă dela prima vedere. Așa vrea dreptul internațional și așa trebuie să fie dacă vrei să faci deosebire între soldați și francTirori.

Marginile înguste colorate și găitanele, pe care militarul le poartă astăzi la uniforma sa, nu sunt decât enigme pentru neinițiați. Dar cititorul acestor rânduri își va da seama de rostul acestora. Culorile fac să se deosebească între ele fiecare armă, iar găitanele și tresele dela mânecă sunt amintirea aspectului colorit al uniformei din trecut. Sensul uniformei nu privește numai utilitatea ci și valoarea tradițională. La uniformă există anumite părți pe care militarul ține să le aibă chiar dacă și-au pierdut valoarea lor utilă, cum ar fi de pildă eghiletul pe care ofițerul german îl poartă la ținuta de gală. Acest șnur a fost întâlnit prima dată la armata brandenburgheză de unde a trecut la cea prusiană și a fost reluat și de armata germană. La început era o bentiță care ducea dela umăr la borul pălăriei pentru ca în toiul luptei să nu se piardă pălăria. Dar originea acestei bentițe s'ar trage dela nobilii olandezi pe care Ducele Alba i-a amenințat că-i va spânzura; de atunci se spune că luptătorii pentru libertate au purtat în mod voluntar asemenea frânghii de spânzurat și că astfel s'ar fi refugiat în Brandenburgul protestant.

Signal

Credeți că se va sfârși cu bine?

E prima încercare, și dela început arată atâta avânt, are o rochiță atât de scurtă, iar zăpada e atât de mare! Si,colac peste pupăză, la fața locului mai e și un fotograf...

Foto: Peter Ludwig